

**T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**1980'Lİ YILLARDA İSTANBUL'DA SANAT GALERİCİLİĞİ VE ÇAĞDAŞ
TÜRK SANATINA ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erhan SAÇLI

1010070003

Anabilim Dalı: Sanat Yönetimi

Programı: Sanat Yönetimi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet ÜSTÜNİPEK

OCAK 2016

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

1980'Lİ YILLARDA İSTANBUL'DA SANAT GALERİCİLİĞİ VE ÇAĞDAŞ
TÜRK SANATINA ETKİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erhan SAÇLI

1010070003

Anabilim Dalı: Sanat Yönetimi

Programı: Sanat Yönetimi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet ÜSTÜNİPEK

Diğer Jüri Üyeleri: Doç. Dr. Ayşe YILDIRAN

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin KAHRAMAN

OCAK 2016

ÖNSÖZ

Günümüz sanat piyasasının oluşumunda büyük katkısı olan sanat galerileri özellikle 1980'li yıllarda etkinleştigi görülmektedir. Bu nedenle üzerinde çalıştığım 1980'li Yıllarda İstanbul'da Sanat Galericaliği ve Çağdaş Türk Sanatına Etkileri adlı tezin bu alandaki bir eksikliği doldurması amaçlanmıştır.

Tezin konusunun seğilmesinden, sonuçlanmasına kadar olan süreçte katkılarından ve desteklerinden ötürü tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet Üstünipek'e teşekkür ederim.

Ayrıca bana kaynak konusunda yardımcı olan Galeri Nev'e, bana her türlü yardımı esirgemeyen aileme ve arkadaşlarım Halit Fakiroğlu ve Ümit Soylu'ya destekleri için teşekkür ederim.

Ocak 2016

Erhan SAÇLI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR	v
TABLO LİSTESİ.....	vi
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
KISA ÖZET.....	viii
ABSTRACT.....	ix
1. GİRİŞ	1
2. SANAT GALERİLERİ VE TÜRLERİ.....	4
3. 1980 – 1990 DÖNEMİNDE TÜRKİYE’NİN SİYASAL – EKONOMİK DURUMU VE DÖNEMİN SANAT GALERİLERİ.....	8
3.1. Dönemin Siyasal – Ekonomik Durumu	8
3.2. 1980’li Yıllarda İstanbul’da Yer Alan Galeriler.....	11
3.3. 1980’li Yıllarda İstanbul’da Sanat Ortamı	19
4. SEÇİLEN GALERİLER VE BU GALERİLERDE 1980 – 1990 YILLARI ARASINDA DÜZENLENMİŞ SERGİLER.....	22
4.1. Galeri Baraz	22
4.1.1. 1979 – 1980 Sergi Dönemi.....	23
4.1.2. 1980 – 1981 Sergi Dönemi.....	24
4.1.3. 1981 – 1982 Sergi Dönemi.....	26
4.1.4. 1982 – 1983 Sergi Dönemi.....	28
4.1.5. 1983 – 1984 Sergi Dönemi.....	29
4.1.6. 1984 – 1985 Sergi Dönemi.....	31
4.1.7. 1985 – 1986 Sergi Dönemi.....	32
4.1.8. 1986 – 1987 Sergi Dönemi.....	33
4.1.9. 1987 – 1988 Sergi Dönemi.....	35
4.1.10. 1988 – 1989 Sergi Dönemi.....	36
4.1.11. 1989 – 1990 Sergi Dönemi.....	37
4.2. Galeri Lebriz.....	39

4.2.1.	1979 – 1980 Sergi Dönemi	40
4.2.2.	1980 – 1981 Sergi Dönemi	41
4.2.3.	1981 – 1982 Sergi Dönemi	42
4.2.4.	1982 – 1983 Sergi Dönemi	43
4.2.5.	1983 – 1984 Sergi Dönemi	44
4.2.6.	1984 – 1985 Sergi Dönemi	45
4.2.7.	1985 – 1986 Sergi Dönemi	46
4.2.8.	1986 – 1987 Sergi Dönemi	47
4.2.9.	1987 – 1988 Sergi Dönemi	49
4.2.10.	1988 – 1989 Sergi Dönemi	50
4.2.11.	1989 – 1990 Sergi Dönemi	51
4.3.	Galeri Nev	53
4.3.1.	1987 – 1988 Sergi Dönemi	55
4.3.2.	1988 – 1989 Sergi Dönemi	56
4.3.3.	1989 – 1990 Sergi Dönemi	57
4.4.	Maçka Sanat Galerisi	60
4.4.1.	1979 – 1980 Sergi Dönemi	61
4.4.2.	1980 – 1981 Sergi Dönemi	62
4.4.3.	1981 – 1982 Sergi Dönemi	63
4.4.4.	1982 – 1983 Sergi Dönemi	63
4.4.5.	1983 – 1984 Sergi Dönemi	64
4.4.6.	1984 – 1985 Sergi Dönemi	66
4.4.7.	1985 – 1986 Sergi Dönemi	67
4.4.8.	1986 – 1987 Sergi Dönemi	68
4.4.9.	1987 – 1988 Sergi Dönemi	69
4.4.10.	1988 – 1989 Sergi Dönemi	70
4.4.11.	1989 – 1990 Sergi Dönemi	71
4.5.	Mine Sanat Galerisi	73
4.5.1.	1986 – 1987 Sergi Dönemi	74
4.5.2.	1987 – 1988 Sergi Dönemi	75
4.5.3.	1988 – 1989 Sergi Dönemi	76
4.5.4.	1989 – 1990 Sergi Dönemi	77
4.6.	Tem Sanat Galerisi	79

4.6.1.	1985 – 1986 Sergi Dönemi.....	80
4.6.2.	1986 – 1987 Sergi Dönemi.....	81
4.6.3.	1987 – 1988 Sergi Dönemi.....	83
4.6.4.	1988 – 1989 Sergi Dönemi.....	85
4.6.5.	1989 – 1990 Sergi Dönemi.....	87
4.7.	Teşvikiye Sanat Galerisi.....	89
4.7.1.	1984 – 1985 Sergi Dönemi.....	90
4.7.2.	1985 – 1986 Sergi Dönemi.....	91
4.7.3.	1986 – 1987 Sergi Dönemi.....	92
4.7.4.	1987 – 1988 Sergi Dönemi.....	93
4.7.5.	1988 – 1989 Sergi Dönemi.....	94
4.7.6.	1989 – 1990 Sergi Dönemi.....	95
4.8.	Tiglat Sanat Galerisi.....	97
4.8.1.	1979 – 1980 Sergi Dönemi.....	99
4.8.2.	1980 – 1981 Sergi Dönemi.....	99
4.8.3.	1981 – 1982 Sergi Dönemi.....	100
4.8.4.	1982 – 1983 Sergi Dönemi.....	101
4.8.5.	1983 – 1984 Sergi Dönemi.....	103
4.8.6.	1984 – 1985 Sergi Dönemi.....	104
4.8.7.	1985 – 1986 Sergi Dönemi.....	105
4.8.8.	1986 – 1987 Sergi Dönemi.....	106
5.	1980'Lİ YILLARDA SEÇİLEN GALERİLERDE GERÇEKLEŞEN SERGİLERİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ	108
6.	SONUÇ.....	115
	KAYNAKLAR	118
	EKLER	122

KISALTMALAR

- d. : Doğum Tarihi
ö. : Ölüm Tarihi
B : Dönemsel Sergi Bilgileri Tablolarında Bienal

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1.	Sanat Galerilerinin Çeşitli Kriterlere Göre Sınıflandırmaları	6
Tablo 5.1.	Galeri Baraz – Galerı Lebrız – Galerı Nev – Maçka Sanat Galerısı – Mine Sanat Galerısı – Tem Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	109
Tablo 5.2.	Teşvikiye Sanat Galerısı – Tıglat Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	110
Tablo A.1.	Galerı Baraz Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	122
Tablo A.2.	Galerı Lebrız Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	123
Tablo A.3.	Galerı Nev Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	124
Tablo A.4.	Maçka Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	125
Tablo A.5.	Mine Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	126
Tablo A.6.	Tem Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	127
Tablo A.7.	Teşvikiye Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	128
Tablo A.8.	Tıglat Sanat Galerısı Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu	129
Tablo A.9.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Tematik Sergiler	130
Tablo A.10.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Grup, Atölye, Belirli Dönem ve Akım Sergileri	131
Tablo A.11.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Yarışma Sergileri	132
Tablo A.12.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Heykel Sergileri	132
Tablo A.13.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Seramik Sergileri	133
Tablo A.14.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Fotoğraf Sergileri	133
Tablo A.15.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Özgün Baskı Sergileri	134
Tablo A.16.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Performans ve Enstalasyon Sergileri	135
Tablo A.17.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Grafik Sergileri	135
Tablo A.18.	1980’li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Hat Sergileri	135

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 4.1	Galeri Baraz - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	38
Şekil 4.2	Galeri Baraz - Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	39
Şekil 4.3	Galeri Lebriz - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	52
Şekil 4.4	Galeri Lebriz - Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	53
Şekil 4.5	Galeri Nev - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	59
Şekil 4.6	Galeri Nev - Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	59
Şekil 4.7	Maçka Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	72
Şekil 4.8	Maçka Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	72
Şekil 4.9	Mine Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	78
Şekil 4.10	Mine Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	79
Şekil 4.11	Tem Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	88
Şekil 4.12	Tem Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	89
Şekil 4.13	Teşvikiye Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	96
Şekil 4.14	Teşvikiye Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	97
Şekil 4.15	Tiglat Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları	105
Şekil 4.16	Tiglat Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları	107
Şekil B.1	Galerilere Göre Dönemsel Açından Ortalama Sergi Grafiği	136

Enstitüsü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Dalı : Sanat Yönetimi
Programı : Sanat Yönetimi
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Mehmet Üstünipek
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2016

KISA ÖZET

1980’Lİ YILLARDA İSTANBUL’DA SANAT GALERİCİLİĞİ VE ÇAĞDAŞ TÜRK SANATINA ETKİLERİ

Erhan Saçlı

Bu çalışmanın konusu 1980’li yıllarda İstanbul’da yer alan sanat galericiliği ve Çağdaş Türk Sanatına etkileridir. Araştırmanın hedefi önde gelen galerilerden Galeri Baraz, Galeri Lebriz, Galeri Nev, Maçka Sanat Galerisi, Mine Sanat Galerisi, Tem Sanat Galerisi, Teşvikye Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerisi’nin detaylı sergi listesini oluşturup, onlar üzerinden değerlendirme yapmaktır.

Araştırma yapılırken Cumhuriyet Gazetesi’nin haftalık sanat çizelgelerinden ve Sanat Çevresi dergisinin her ay yayınlanan sergi takvimleri incelenmiştir. Bunlar dışında Hürriyet Gösteri, Milliyet Sanat, Sanat Olayı dergilerinden bu sergiler taranıp kontroller yapılmıştır. Ardından bu takvimlerden galerilerin geçmiş sergi listeleri oluşturulmuştur.

Bu sergi listelerinde, serginin adı, açılış ve kapanış tarihi, serginin kişisel/karma oluşu, sergi türü ve sanatçı bilgisi yer almaktadır. Kişisel sergilerde sanatçının doğum ve ölüm tarihleri de eklenmiştir.

Sonra bu bilgiler değerlendirilip, dönemsel açıdan galerilerin analizleri oluşturulmuştur.

Yapılan bu araştırmaların sonucunda İstanbul’da 1980 ile 1990 yılları arasındaki sanat galericiliği anlayışı ve Çağdaş Türk Sanatına etkisinin olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sanat Galericiliği, İstanbul, Sanat Piyasası, Sergi, 1980 Dönemi

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Art Management
Programme : Art Management
Supervisor : Prof. Dr. Mehmet Üstünipek
Degree Awarded and Date : MA – January 2016

ABSTRACT

ART GALLERIES IN ISTANBUL IN 1980S AND THEIR INFLUENCES ON THE CONTEMPORARY TURKISH ART

Erhan Saçli

This study deals with art galleries which are located in İstanbul in 1980s, and their influences on Contemporary Turkish Art. It also aims to make detailed list of exhibitions at the leading galleries such as Baraz Art Gallery, Lebriz Art Gallery, Nev Art Gallery, Maçka Art Gallery, Mine Art Gallery, Tem Art Gallery, Teşvikiye Art Gallery, Tıglat Art Gallery and do observations from them.

In the study, weekly art timetables in the Cumhuriyet newspaper and monthly timetables in the Sanat Çevresi magazine are examined. Beside of these magazines, also magazines named “Hürriyet Gösteri”, “Milliyet Sanat”, “Sanat Olayı” are scanned and the checks are made. Afterwards exhibition list of these galleries are made from these timetables.

These lists contains the informations such as, exhibition’s name, start – finish date of exhibition, solo or group exhibition, type of the art involves in the exhibition and the information about the artist.

With examining these informations, preiodical analysis of the galleries are made.

Through these studies it clearly transpires that th galleries has had a significant influence on Contemporary Turkish Art.

Key Words: Art Gallery, İstanbul, Art Market, Exhibition, 1980s

Department Science Code:

1. GİRİŞ

Sergi, genel açıdan bakıldığında, belli sunuş içerisinde organize edilmiş, nesnelerin gösterilmesi olarak tanımlanabilir. Sergiler galerilerde, müzelerde, sergi salonlarında, dünya fuarlarında ve benzeri yerlerde gerçekleştirilmektedir.

Belli bir süre içinde açılıp, kapanan ya da süresiz sergiler olabileceği gibi, genel olarak belli bir süre içinde açılıp kapanacağı kabul edilir. Birden fazla sergi tek bir mekanda gösterilebileceği gibi, bazı sergiler ise birden fazla yerde aynı anda da gerçekleştirilebilir ya da internet üzerinden çevrimiçi (online) olarak düzenlenebilir.

Sanat sergileri, sanat yapıtının tablolar, çizimler, desenler, heykeller, ses ve video enstalasyonları, performans ve ya interaktif sanat gibi sayısız çeşidini barındırabilir. Sanat sergileri belirli bir sanatçının yapıtlarına odaklanabileceği gibi bir grup, bir dönem ve ya bir tema üzerinden bir küratör ya da bir jüri tarafından düzenlenebilir.

Önemli bir sanat eleştirmeni olan Jerry Saltz, sanat yapıtlarının ömrünün sonsuz ya da buna yakın olduğunu fakat sergilerin özellikle galeri sergilerinin bir çiçek gibi kısa olduğunu söyler. Bir çiçek gibi belli bir sürede açılıp ve kapandığını daha sonrasında sadece anılarda ya da basılmış kitap ve ya dergilerde kalacağından bahseder.¹

Bu çalışma sırasında, hem sanat tarihini hem de sanat yönetimi alanını ilgilendiren bu galeri sergileri, Jerry Saltz'ın sözünden yola çıkarak, basılmış kitap ve süreli yayınlardan incelenmiştir. Bu incelemede özellikle Cumhuriyet Gazetesinde Pazartesi günleri yayınlanan haftanın sanat çizelgesi ve aylık çıkan Sanat Çevresi

¹ Jerry Saltz, "The Day the Lights Went On," *NewYork Magazine* May 2008: 30.

dergisinin, sergi takviminden yararlanılmıştır. Bu kaynaklar dışında tarama için başvurulmuş diğer kaynaklar arasında Hürriyet Gösteri, Milliyet Sanat ve Sanat Olayı gibi sanat dergileri vardır.

İlk bölümde sanat galerisi teriminin farklı uzmanların tanımlarından yararlanarak yeni bir tanım yapılacak ardından dünyadaki sanat galericilerinin bir araya gelip galericiliğin sorunları ve geleceği gibi konuları tartıştıkları Talking Galleries adlı etkinlik ele alınacaktır. Devamında galericiliğin türlerinden bahsedilip bölümün sonuna gelinecektir. Sonraki bölümde ise galericiliğin ve koleksiyonerliğin artmasına etki eden ekonomik değişiklikler ve siyasal olaylardan söz edilip bu dönemde açılıp ve kapanan galerilerin listesi verilecek ardından 1980’li yıllardaki sanat ortamı, bu dönemde yer alan akımlar ve sanatçılardan özet olarak bahsedilecektir. Dördüncü bölümde ise araştırmanın ana konusu olan 1980’li yıllarda sanat galerileri ve sergileri incelenecektir.

1980’li yılların başında otuz civarında sanat galerisi varken, bu yıllarda yeni açılıp ve kapanan bir sürü galeriyle birlikte sayısı iki yüzün üstüne çıkmıştır. Bu nedenle bu araştırma içerisinde bazı galeriler örnek olarak alınmıştır. Örnek alınan galeriler alanında eski olması, genç sanatçılara yer vermesi, tematik sergiler düzenlemesi gibi bazı kriterlere göre öncül nitelik taşıyan galerilerden seçilmiştir. Bu galeriler alfabetik olarak; Galeri Baraz, Galeri Lebriz, Galeri Nev, Maçka Sanat Galerisi, Mine Sanat Galerisi, Tem Sanat Galerisi, Teşvikiye Sanat Galerisi ve Tiglat Sanat Galerisidir.

Bu inceleme sonrasında galerilerin dönemlik sergiler düzenlediği görülmüş olup, yaz aylarında galeriler ya kapalı kalmış ya da yaz boyunca süren karma sergiler düzenlemişlerdir. Bu nedenle galeriler 1980’li yıllar içerisinde on bir sergi sezonu olarak derlenmiştir. 1979 -1980 sergi döneminden başlayarak 1989 – 1990 sergi dönemine kadar devam eden incelemede, ilk sezon ve son sezonda 1970’li yılların son sergileri ve 1990’lı yılların ilk sergileri denk gelmiştir. 1979 yılında başlayıp 1980 yılında hala devam eden sergiler, araştırma kapsamına alınmış olup, 1979 yılında başlayıp ve 1979 yılında biten sergiler bu araştırmanın kapsamı dışındadır. Aynı şekilde 1989 yılında başlayıp 1990 yılında devam eden sergiler de araştırma kapsamındadır.

Bu araştırma sonrasında ortaya çıkan listeler; [Serginin Adı ya da Sanatçının Adı (Serginin Açılış Tarihi – Serginin Kapanış Tarihi): Kişisel/Karma Oluşu ve Serginin Türü, Sanatçının Adı (Sanatçının Doğum ve Ölüm Tarihi)] şeklindedir. Örnek olarak [*Nurullah Berk* (4 Ocak – 15 Ocak 1980): Kişisel Resim Sergisi, Nurullah Berk (d.1906 – ö.1982)] şeklindedir. Karma sergilerde sanatçıların adlarına ulaşıldıklarında belirtilmiş, ulaşılamayınca çeşitli sanatçılar olarak gösterilmiştir. Karma sergilerde her sanatçıya ulaşılamadığından sanatçıların doğum ve ölüm tarihi bilgisi yer almamıştır.

Sonuç öncesindeki son bölümde ise araştırılan sanat galerilerinin verilerine dayanılarak dönemsel açıdan sergiler ve değerlendirmeler yer alacaktır.

2. SANAT GALERİLERİ VE TÜRLERİ

*Sahne, sadece tüm sanatların
buluşma noktası olmakla kalmaz, aynı
zamanda sanatın hayata döndüğü yerdir...*
Oscar Wilde 1885

Her ne kadar sanat tarihinde galerilerin önemli bir yeri olmadığı söylene de galeriler sanatın sahnelerinden biri olarak kabul edilebilir. Ali Artun'a göre sanatın tarihinde galerilerin rolü belirleyicidir ve bugün bilindiği şekliyle kişisel ve retrospektif sergiler sanat galerilerinin eseridir.¹

Bu bağlamda sanat galerileri üzerine bazı uzmanlar ve galeristler tarafından çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Sanat galerilerini sanatın tüketiminde bulunan kültürel araçlardan biri olarak tanımlayan Bourdieu'nun yanı sıra,² McCracken sanat galerileri için sanatın kültürel aktörlerden tüketiciye iletimi sırasında büyük bir rol oynayan kültürel araçlar betimlemesinde bulunmuştur.³ Bourdieu ve McCracken'in tanımlarından nispeten farklı bir tanımlama yapan Pierce ise sanat galerisi için sanatın yayılım sürecinde sanatın toplumun diğer yönlerinden uzak olduğunu gösteren bir tür bağ olduğunu söylemektedir.⁴ Bir galerist olan Yahşi Baraz'a göre sanatçıların sanat pazarında yer edinmesini sağlayan, koleksiyoncu ve yatırımcı gibi kişileri yönlendiren, anlamlı ve sağlam bir sanat pazarı oluşmasına yardımcı olan

¹ Sami Tarıca, *Sanat Dünyasına Nasıl Girdim ve Yves Klein Üzerine Bir Söyleşi*. (Ankara: Galeri Nev, 2007) 7.

² Pierre Bourdieu, *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature*. (Cambridge: Polity Press, 1993).

³ Grant McCracken, *Culture and Consumption: New Approaches to the Symbolic Character of Consumer Goods and Activities*. (Bloomington: Indiana University, 1990).

⁴ Susan M. Pearce, *Museums, Objects, and Collections*. (London and New York: Routledge, 1992).

kuruluşlar sanat galerileridir.¹ Fillis ise sanat galerilerini sanatın yorumlanması, eserlere aracılık edilmesi ve sanatın ürüne dönüşmesi sırasında etken olan bir kurum olarak değerlendirmektedir.²

Bütün bu tanımlamaların temelinde sanat galerileriyle ilgili belli başlı özelliklerin olduğu görülmektedir. Bu özellikler kapsamında bir sanat galerisinin tanımı şu şekilde yapılabilir: *Sanat galerisi, bir sanat eserinin yorumlanarak ürüne dönüştürülmesinin ardından sanatçının ve eserin topluma ulaşmasını sağlayan, bu nedenle sanatın tüketiminde önemli bir yeri olan kültürel bir araçtır.*

Yeni bilgi teknolojilerinin ve yeni sanat uygulamalarının ortaya çıkmasıyla birlikte, başlangıçtan günümüze bir gelişim göstermiş olan galericilik tarihinin en önemli olaylarından biri, mevcut sanat galericiliğinin ve galeristlerin durumunun tartışılmasına açık bir zemin sağlayan “Talking Galleries” toplantısıdır. İlk olarak 2011 yılında İspanya’nın Barselona şehrinde gerçekleştirilen bu uluslararası toplantının temel amacı, galericilikle ilgili güncel sorunları tartışmak üzere galeristleri bir araya getirmek, galeristler arasında iletişimin artmasını sağlayarak sanat pazarının mevcut durumunu incelemek ve sanat galerilerinin gelişimiyle ilgili önerilerde bulunmak olmuştur.³

Sanat galerilerinin ticari yönü bu alanda bir sanat pazarının oluşmasına neden olsa da galericilikte zorlanılan asıl konu, alanın ticari boyutuyla ilgili durumu değil, tüketiciyle ilgili sektörel belirsizlikler ve değişimlerdir. Yine de kısmen ticari yönden etkilenen bu belirsizlik ve değişimlerin dayandığı bazı art nedenler mevcuttur: Sanat tüketici zevklerinin değişim göstermesi, (görecelilik nedeniyle) sanatçı başarısının tahmin edilmesinin zorluğu ve sanat pazarındaki birçok etkenin eser değerini

¹ Yahşi Baraz, “Türkiye ve Dünyada Galeracilik ve Sanat Piyasası,” *Artist Dergisi* 11 (2005): 30. (tam sayı 30-41)

² Ian Ronald Fillis, “Art for Art’s Sake or Art for Business sake: An Exploration of Artistic Product Orientation,” *The Marketing Review* 6(1) (2006): 35.

³ Georgina Adam (Presentation), *Talking Galleries, International Gallerist Meeting Report* (Barselona, 2011).

belirlemedeki rolü galerilerin durumunu etkilemektedir.¹ Ancak hangi temele dayanırsa dayansın, bir sanat galerisinin, sergi belirlemedeki en etkin ve en temel kaynağı ve zorunluluğu, sergilenecek sanat eserinin kendisidir. Bugün sanat galerilerinin düzenlendiği sergilerin türleri, bu nedenle, genellikle eserlere ya da sanatçılara göre belirlenmektedir. Bu bağlamda bir serginin üç ana zemine dayandığı söylenebilir: Serginin ticari boyutu, eser ve sanatçı.

Çeşitli kaynaklarda galeriler için birden fazla alanda sınıflandırmalar bulunabilir. Aşağıda, Kaya'nın, çeşitli kaynaklardan derleyerek düzenlediği tabloda sınıflandırmalar ve galeri türleri listelenmiştir²:

Tablo 2.1. Sanat Galerilerinin Çeşitli Kriterlere Göre Sınıflandırmaları

Sınıflandırma Türü	Sınıflandırmalar
Finansman kaynaklarına göre sanat galerileri	Ticari sanat galerileri
	Kâr amacı gütmeyen sanat galerileri
Sanat galerilerinin sattıkları eserlere göre	Alfa - Güvenilir tahviller veya hazine bonoları
	Beta - Değerli menkul kıymetler
	Gama - İndekse bağlanmış bono ve tahviller
	Delta - Çürük tahviller
Sanatsal yaklaşımlarına göre sanat galerileri	Öncü (Avangart) sanat galerileri
	Ticari sanat galerileri
Sanatçı tercihlerine göre sanat galerileri	Deneysel sanat galerileri (Experimental)
	Köklü sanat galerileri (Established)
Başarılarına göre sanat galerileri	Markalaşmış sanat galerileri
	Ana-akım sanat galerileri (Mainstream)

¹ Karin Peterson, "The distribution and dynamics of uncertainty in art galleries: A case study of new dealerships in the Parisian art market, 1985-1990," *Poetics* 25(4) (1997): 243. (kaynakça için tam sayı 241-263).

² Feyza Kaya, *Sanat ve Pazarlama: Türkiye'deki Sanat Galerilerinde Pazar Odaklılık ve Performans İlişkisi*, Doktora Tezi (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013): 86.

	Sokak galerileri (High street)
	Sanatçı Kooperatifleri
Aidiyetine göre sanat galerileri	Kamuya ait sanat galerileri
	Üniversitelere bağlı sanat galerileri
	Özel şirket veya vakıfların kurduğu sanat galerileri
	Ticari sanat galerileri

3. 1980 – 1990 DÖNEMİNDE TÜRKİYE’NİN SİYASAL – EKONOMİK DURUMU VE DÖNEMİN SANAT GALERİLERİ

3.1. Dönemin Siyasal – Ekonomik Durumu

1980’li yıllar Türkiye’nin yakın siyasal tarihinin en karışık ve çalkantılı dönemlerinden biri sayılabilir. Bunun önemli nedenlerinden biri Türk Silahlı Kuvvetleri’nin 12 Eylül 1980 tarihinde yönetime el koyması ve bunu izleyen dönemde 12 Eylül Rejimi’nin Türk siyasal hayatında çok derin izler bırakan kararları ve icraatlarıdır.¹ Fakat bu çalkantılı yılların tek sebebi askeri müdahale değildir, bu dönemin anlaşılması açısından 1980 öncesi yılları incelemek gerekir.

Osmanlı’nın son döneminde başlayan ve Cumhuriyet döneminde hız kazanan modernleşme süreci radikal bir tarzda süren bir değişim ve dönüşümü de beraberinde getirmektedir. Bu değişimlerin devrim gibi ortaya çıktığı Türkiye gibi toplumlarda, kriz ve sancuların büyük çaplı olması, devrim karşıtı siyasal tepkilerin oluşması olağan karşılanabilir. Gelişen tepkilere ve oluşan krizlere, Türk modernleşmesinin merkezi bir aktörü olan ordunun da siyasal ve sosyal alanda çeşitli müdahaleleri olmuştur.²

DP türünden bir partinin tekrar güçlü bir iktidar kurması ihtimalinden rahatsız olan 27 Mayıs Cuntası, kayıtsız şartsız milli egemenliğe dayalı Kemalist düzeni (1. Cumhuriyet) kaldırmış, onun yerine sınırlı milli egemenlikle birlikte görünürde demokratik olan, fakat asıl iktidarın askeri/sivil bürokrasi ile yargıdan oluşan atanmışlar üzerine kurulu yeni bir düzen getirmişlerdir.

¹ Sina Akşin, *Yakınçağ Türkiye Tarihi 1980 - 2003*, (İstanbul: Milliyet,) 29.

² Adem Çaylak, *Osmanlı’dan İkininli Yıllara Türkiye’nin Politik Tarihi*, 5. Baskı (Ankara: Savaş, 2014) 489.

“Adalet Partisi 1965-69 arasında güçlü bir tek parti hükümeti kurmaya muvaffak olunca”¹ ortaya çıkan 12 Mart 1971 muhtırası ile şeklen verilen bazı özgürlükler de geri alınmış ve yozlaşmalara müsait siyasal ve toplumsal bir zemin hazırlamıştır. Kırılgan bir zeminde 1973’te tekrar başlayan siyasal hayat çok parçalı koalisyonlar ve azınlık hükümetleri şeklinde olmuştur. Bu siyasal ortamda gerek iç etkiler gerekse dış etkilerle ekonomik gelişim düşmüş, Dünyada meydana gelen petrol krizi ile birlikte ilk başta dövize çevrilebilen mevduat gibi buluşlarla aşılmaya çalışılsa da başarılı olunamamıştır.

1978 yılında Ecevit’in kemer sıkma paketleri ile iş dünyası tepkilerini gazete ilanları ile göstermiştir. *Gerçekçi Çıkış Yolu* ilanı: “Dünyanın bugünkü ekonomik gidişinde bunalım geçiren tek ülke Türkiye değildir. Ama bunalım karşısında kendine yardım etmeyen tek ülke de Türkiye olmamalıdır”, *Ulus Bekliyor* ilanı: “Yokluğu paylaşmak değil, bolluğu yaratmak istiyoruz. Ve bunun önündeki sorunların, hürriyetçi demokrasinin nimetleri içinde çözümlenmesinden vazgeçemeyiz”, *Yokluğu Paylaşmak Mı? Bolluğu Sağlamak Mı?* ilanı: “Engel, kısa vadeli kaygılarla ekonomiye yanlış yönde müdahale eden aşırı yasadışı ve aşırı devletçi zihniyettir. Sorunlarımıza ancak hür, demokratik, parlamenter rejim içinde ve Anayasamız çerçevesinde çözüm bulunacağına inanıyoruz”² bu gazete ilanları arasında sayılabilir.

Boşalan 5 milletvekilliği için yapılan ara seçimle Ecevit hükümeti istifa etmiş yerine, MHP ve MSP’nin dışarıdan destekleri ile azınlık hükümeti kurulmuştur. Bu kısa süreli hükümetin en büyük icraatı, 1967, 1971 ve 1979 – 1980 arasında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Turgut Özal’ın ekonomik istikrar programı olan 24 Ocak Kararları’dır.

Dünya Gazetesi’nin çıkardığı *Dünya’nın Tanıklığında Türkiye Ekonomisi* adlı kitapta bu kararların etkilerinden bazıları şu şekilde sıralanmıştır:

¹ Çaylak 491.

² Faruk Türkoğlu, *Dünya’nın Tanıklığında Türkiye Ekonomisi 1980 - 2010*, (İstanbul: Dünya,)72

- Döviz getirenlere yapılan kolaylıklarla birlikte ihracatta önemli artışlar sağlanmıştır. Ülkede döviz gelirlerinin artmasıyla birlikte tekstil-konfeksiyon, beyaz eşya, elektronik eşya ve otomotiv sektörü gibi sektörler için sermaye malı ithalatı kolaylaşmış ve bu sektörlerde ihracat başarıları gelmiştir.

- Her açıdan dışa açılmanın yaşanması ile birlikte yerli sanayi dallarında teknoloji ve kalite düzeyi yükselmek durumunda kalmıştır. Sonraki 25 yılda sanayinin ihracat içindeki payı yüzde 35'ten yüzde 92'ye yükselmiştir.

- Bu dönemde finans ve bankacılık sektörleri de diğer sektörler gibi modernleşmek zorunda kalmıştır. Bugün 20 dolayında tasarruf enstrümanı olmasına rağmen 1980 yılında lira mevduatı ve altından başka tasarruf aracı yoktur. Bu dönemde bu tasarruf araçları artmıştır.

- Gelir dağılımı bozulmuştur. Bununla birlikte toplumun güçsüz kesimlerinin satın alma gücü gerilerken, bölgesel gelir eşitsizliği artmıştır.¹

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra bu kararları hazırlayan Turgut Özal, ekonomiden sorumlu devlet bakanı ve başbakan yardımcısı olarak görevine devam etmiştir. Özal, bankaların faiz oranlarını yükseltmek için kalıcı ve köklü bir yeri olmayacağını bildiği bankerleri kullanıp, sonra onları kurumsallaşmaya ve ya para piyasasından geri çekilmesini planlamıştır. Fakat bu planları tahmin ettiği gibi gitmeyip, 1982 yılında banker faciası ile sonuçlanmıştır.

Liberal ekonomi politikaları ile ekonomi nispeten hareketlenmiş olmakla beraber, bu hareketlenme daha çok iş veren kesimine yaramıştır. Askeri müdahale

¹ Türkoğlu 85.

sonra DİSK'in kapatılmasıyla birlikte örgütlü emek hareketinin sınırlanmasıyla işçi sınıfı daha da zor duruma düşmüştür.¹

Bu siyasal ve ekonomik ortamda gelir dağılımının bozulması ile ortaya çıkan çıkan uçurum kültürel alanda da kendini göstermiştir. 1970'lerde ortaya çıkan arabesk kültür ve bu arabesk kültüre sahip olan insanlardan farklılığını belli etmeye çalışan burjuva kültürü arasındaki uçurum artmıştır.

3.2. 1980'li Yıllarda İstanbul'da Yer Alan Galeriler

1980'li yıllar boyunca yayınlanması açısından süreklilik arz eden Sanat Çevresi dergisi temel kaynak alınarak oluşturulan bu liste sanat galerileri, müzeler ve sergi açılan diğer mekanları kapsamaktadır. Sanat galerileri dışında bu listede mevcut mekânların bazıları sanat galerisi niteliği taşımasa da sergi haberlerinde yer alacak nitelikte sergiler düzenlediği için listeye eklenmiştir:

- A Galeri
- Ahmet Şimşek Anadolu Lisesi Sanat Galerisi
- Akbank Sanat Galerileri
- Akbank Bahariye Sanat Galerisi
- Akbank Bebek Sanat Galerisi
- Akbank Beylerbeyi Sanat Galerisi
- Akbank Etiler Sanat Galerisi
- Akbank Göztepe Şubesi
- Akbank Kuzguncuk Sanat Galerisi
- Akbank Levent Sanat Galerisi
- Akbank Nişantaşı Sanat Galerisi
- Akbank Osmanbey Sanat Galerisi
- Ala Sanatevi
- Alarko Sanat Galerisi

¹ Ayşe Buğra, *Türkiye'de Yeni Kapitalizm*, 1. Baskı (İstanbul: İletişim, 2014) 86.

- Almelek Sanat Galerisi
- Altıneller Sanat Galerisi
- Amphora
- Anadolu Bankası Sanat Galerisi
- Anadolu Sanat Galerisi
- Antichita Sanat Galerisi
- Armo Sanat Galerisi
- Art-Net Sanat Galerisi
- Art Galeri
- Artisan Sanat Galerisi
- Artuğ Sanat Galerisi
- ASK Kùltür Merkezi
- Askeri Müze
- Atatürk Kùltür Merkezi Sanat Galerisi
- Atatürk Sanat Galerisi
- Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu
- Atölye Çizgi
- Atölye Gamsız Sanat Galerisi
- Atölye Seramar (Seramar Sanat Galerisi)
- Avusturya Kùltür Ofisi
- B&M Sanat Galerisi
- Bakırköy Adile Naşit Kùltür Merkezi
- Bakırköy Sanat Galerisi
- Bakraç Sanat Galerisi
- Basın Müzesi Sanat Galerisi
- Bedri Rahmi Sanat Galerisi
- Begüm Anatolya Sanat Galerisi
- Belge Sanat Evi
- Benadam Sanat Galerisi
- Berk Sanat Galerisi
- Beymen Sanat Galerisi
- Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi

- Bilim Sanatevi
- Bize Sanat Galerisi
- Burak Sanat Galerisi
- Bütün Zamanlar Sanat Galerisi
- Caddebostan Sanat Galerisi
- Capello Sanat Galerisi
- Cillov Sanatevi
- Cumalı Sanat Galerisi
- Cumalı Sanat Galerisi – Moda
- Cumalı Sanat Galerisi – Teşvikiye (Nişantaşı)
- Cüzzamla Savaş Derneği Merhaba Yaşamak Sanat Galerisi
- Çamlıca Sanatevi
- Çapa Tıp Fakültesi Dekanlık Sergi Salonu
- Çekirdek Sanatevi
- Derimod Kültür Merkezi
- Destek Sanat Galerisi
- Destek Reasürans Sanat Galerisi
- Devlet Güzel Sanatlar Akademisi / Mimar Sinan Üniversitesi
- Mimar Sinan Salonu
- Osman Hamdi Salonu
- Devlet Güzel Sanatlar Galerisi
- Dizayn Merkezi Sanat Galerisi
- Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü
- Dört Boyut Sanat Galerisi
- Duranart Sanat Galerisi
- Dünya Sineması
- EDPA Sanat Galerisi
- Ekim Ofis Galeri
- Eller Sanat Galerisi
- EN Galeri
- Erol – Erhan Sanat Galerisi
- Fasad Sanat Galerisi

- Fındıklı İstasyon Sanat Galerisi
- Floransa Galeri
- Form Sanat Merkezi
- Forum Sanat Galerisi
- Fransız Kültür Merkezi Sanat Galerisi
- Galata Sanat Galerisi
- Galeri 1887
- Galeri Baraz
- Galeri Baraz – Kurtuluş
- Galeri Baraz – Hilton
- Galeri Beytem
- Galeri Caf 
- Galeri Cep
- Galeri ello
- Galeri De
- Galeri Dilson
- Galeri Geçit
- Galeri Goldcolor
- Galeri G rsel
- Galeri Güzel
- Galeri Kare
- Galeri Konak
- Galeri MD
- Galeri Lebriz
- Galeri Nefise
- Galeri Nev
- Galeri Remzi
- Galeri  mit amaş
- Galeri Vepa
- Galeri Yaman
- Garanti Bankası Sanat Galerileri
- Garanti Bankası Sanat Galerisi

- Yonca Sanat Galerisi (Garanti Bankası – Nişantaşı)
- Geçit Sanat Galerisi
- Gençlik Kitabevi Sanat Galerisi
- Gorbon Sanat Galerisi
- Gürcükızı Sanatevi
- Halk-Koop Sanat Galerisi
- Harbiye Şehir Tiyatrosu Sanat Galerisi
- Hisarbank Erenköy Sanat Galerisi
- Hobi Sanat Galerisi
- İlhami Atalay Sanat Galerisi
- İM Sanat Galerisi
- İmaj Sanat Galerisi
- İrde Sanat Bilim Ocağı
- İslam Kültür Merkezi
- İstanbul Belediyesi Karikatür Müzesi
- İstanbul Fotoğraf Evi
- İstanbul Reklam Sanat Galerisi
- İstanbul Teknik Üniversitesi Sanat Galerisi
- İstasyon Sanat Galerisi
- İTBA
- Kabataş Erkek Lisesi
- Kadıköy Belediyesi Merkez Sanat Galerisi
- Kadıköy Sanat Galerisi
- Kayaalp Sanat Galerisi
- Kerim Sanat Galerisi
- Kızıltoprak Sanat Galerisi
- Kile Sanat Galerisi
- Koleksiyon Sanat Galerisi
- Kökten Sanat Galerisi
- Kuyucu Murat Paşa Medresesi
- Ladin Sanat Galerisi
- Lami Sanat Galerisi

- Levent Sanat Galerisi
- Maçka Sanat Galerisi
- Marmara Etap Sanat Galerisi
- Maltepe Ressamları Sanat Galerisi
- Masal Sanatevi
- Min Sanat Galerisi
- Mine Sanat Galerisi
- Moda Deniz Klübü (Gültekin Elibal) Galerisi
- Moda Güzel Sanatlar Galerisi
- Modül Sanat Galerisi
- Mon-Tur Sanat Galerisi
- Mutlu-Hobi /Sergi
- Mühürdar Sanat Galerisi
- Mülkiyeliler Birliği
- Neriman Erkut Sanat Galerisi
- Nur Sanat Galerisi
- Nur-Art Sanat Galerisi
- Nükhet Aksoy Sanat Galerisi
- Odakule Sanat Galerisi (İSOSEM)
- Opera Sanat Galerisi
- OTİM Sanat Galerisi
- Otomobil – İş Topkapı Şubesi
- Özden Sanat Galerisi
- Pabetland Sanat Galerisi
- Pamukbank Sanat Galerileri
- Pamukbank Gayrettepe Sanat Galerisi
- Pamukbank Nişantaşı Sanat Galerisi
- Pamukbank Suadiye Sanat Galerisi
- Pangaltı Sanat Galerisi
- Pel-Ar Ceramic Center
- Picasso Sanat Evi
- Portakal Sanat ve Kültür Evi

- R Galeri
- Ramko Sanat Merkezi
- Razan Sanat Galerisi
- Refo Sanat Galerisi
- Romans Sanat Galerisi
- Resim Heykel Müzesi
- Sadberk Koç Müzesi
- Sandoz Sanat Galerisi
- Sanfa Sanat Galerisi
- Santral Sanat Galerisi
- Sergi Bilgi
- Sevimce Sanat Galerisi
- Soyak Sanat Galerisi
- Studio Art
- Studio Peinture Sanat Galerisi
- Süha Öztartar Sanat Galerisi
- Tabar Sanat Galerisi
- Taksim (Belediye) Sanat Galerisi
- Taksim Etap Sanat Galerisi
- Tanak Sanat Galerisi
- Taşyontar Sanat Galerisi
- Tavanarası Sanat Galerisi (Odası)
- Tekel Sanat Galerisi
- TEM Sanat Galerisi
- Teşvikiye Sanat Galerisi
- Tiglat Sanat Galerisi
- Topkapı Sarayı Müzesi
- TÖBANK Sanat Galerisi
- Tualsan Sanat Galerisi
- Turgut Sanat Galerisi
- Tünel Sanat Galerisi
- Türk İslam Eserleri Müzesi

- Türkiye Emlak Kredi Bankası Sanat Galerisi
- Türkiye İş Bankası Sanat Galerileri
- Türkiye İş Bankası Erenköy Sanat Galerisi
- Türkiye İş Bankası Parmakkapı Sanat Galerisi
- Union Kitabevi
- Urart Sanat Galerisi
- Urart Sanat Galerisi
- Urart Takı Galerisi
- Uygulamalı Eğitim Vakfı Sanat Galerisi
- Ülkü Sanat Atölyesi
- Ümit Yaşar Sanat Galerisi (Merkezi)
- Ürün Sanat Galerisi
- Vakko Sanat Galerisi
- Valentino Sanat Galerisi
- Yapı Endüstri Merkezi Sanat Galerisi
- Yapı ve Kredi Bankası Sanat Galerileri
- Yapı Kredi Bankası (Kazım Taşkent) Sanat Galerisi
- Yapı Kredi Bankası Bebek Sanat Galerisi
- Yapı Kredi Bankası Etiler Sanat Galerisi
- Yapı Kredi Bankası Merkez Şube Vitrini (Beyoğlu)
- Yapı Kredi Bankası Osmanbey Sanat Galerisi
- Yeşilköy Sanat Galerisi
- Yıldız Kültür ve Sanat Merkezi
- Yıldız Sarayı Belediye Sanat Galerisi
- Yıldız Üniversitesi
- Zahida Özar Sanat Galerisi
- Ziraat Bankası Sanat Galerileri
- Ziraat Bankası Başak Sanat Galerisi
- Ziraat Bankası Kantarcı Şubesi Sanat Galerisi

3.3. 1980’li Yıllarda İstanbul’da Sanat Ortamı

1980’li yıllar boyunca düzenlenen sergilerde Oryantalistler, Empresyonistler, d Grubu, Müstakil Ressam ve Heykeltraşlar Birliği, Paris Ekolü, sosyal gerçekçiler ve soyut ekol gibi Türk Sanatında süregelen çok farklı eğilimler ve gruplardan yapıtlar gözlemlenmektedir. Buna karşın bu dönemde yer alan ve gelişen akımlara bakmakta fayda vardır.

Dönemde yer alan eğilimlerin büyük bir çoğunluğu Maçka Sanat Galerisi’nin 15 Mayıs – 2 Haziran 1984 tarihleri arasında gerçekleştirdiği, *13 Ressam 3 Eğilimi Sunuyor* başlıklı sergide görülmektedir. Sergide soyut sanat eğiliminde Sabri Berkel, Adnan Çoker, Mübin Orhon, ve Güngör Taner’in yapıtları, yeni figüratif resim eğiliminde Özdemir Altan, Altan Gürman, Nur Koçak ve Yusuf Taktak’ın yapıtları, kavramsal sanat eğiliminde ise Şükrü Aysan, Alpaslan Baloğlu, Serhat Kiraz, Ahmet Öktem ve Ergül Özkutan’ın yapıtları yer almaktadır. Bu dönemde dünya ile eş zamanlı Türkiye’de ortaya çıkan sergide yer almayan yeni dışavurumculuk akımı da vardır.¹

“1970’li yıllar özellikle figüratif resim ataklarının olduğu bilinmektedir.”² 1980’li yılların başlarında da galerilerde figüratif resim yoğun olarak görülmektedir. Koleksiyonerlerin figüratif resim toplamaları ile ilgili fikirlerini, ressam Elif Naci gazetede yer alan bir röportajında kendisine yönlendirilen figüratif resme dönme sebebi sorusu karşısında şöyle dile getirmiştir: “Evet! Yıllarca soyut çalışmışken bu dönüş yadırganabilir. Elbette benim şimdi bu yola yönelişimin bir anlamı olsa gerek. Açıkça söyleyeyim. Soyutlara pek iltifat eden yok. Ziyaretçilerin çoğu figüratifi beğeniyor. Tablo alıcıları da bunlara para veriyor. Resim malzemesi ateş pahasına. Emekli maaşı ile resim yapmak her babayiğitin harcı değil. Sözlerimle yapıtlarım arasındaki çelişmenin nedeni bu. Eleştiriciler bilemem ne der, ben onlardan önce bu

¹ Anonim, “On üç ressam üç eğilimi sunuyor,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 15 Mayıs 1984, 4.

² Özkan Eroğlu, *Türkiye’de Resim Sanatı*, 1. Baskı (İstanbul: Tekhne, 2015) 172.

gerçeği söyleyivereyim de rahatlasınlar.”¹ Daha çok soyut eserler üreten Elif Naci gibi soyut ressamlarımızın figüratif yapıtlar oluşturmalarını, sanat izleyicileri ve koleksiyonerlerin davranışları ile birlikte başka nedenlerini Özkan Eroğlu'nun kitabında şu şekilde görürüz: “Hatta soyut resmimiz de 60'lı yılların ardından büyük bir olgunluk sürecini bu yıllarda yaşayabilecekken, ne yazık ki bu askeri darbe ve ithal etme kültüründen başka bir şeye sahip olmayan ANAP hükümeti algısıyla birlikte engellenmiştir.”²

Beral Madra bu dönemdeki değişimlerin klasik modernden kaynaklanan yeni bir dil ve yeni bir üslup olmadığından ve bu değişimin toplumsal, kültürel, siyasi sorunların doğurduğu yeni bir durum değerlendirmesi sonucu olduğunu söyler. Bu toplumsal eleştiri sırasıyla 1930 – 1940 arasında doğan Mehmet Güleriyüz, Özer Kabaş, 1940 ile 1950 arası doğan sanatçılarda ise Neşe Erdok, Komet, Alaattin Aksoy, İpek Aksüğür Duben, Nur Koçak'ın yapıtlarında belirginleşmiş olup, 1950 ile 1960 arasında doğan kuşak sanatçıların yapıtlarında ise bu toplumsal eleştiri bireyselle doğru bir yol izlemiştir. Ayrıca kavramsal sanat ve yerleştirmeler alanında, Şükrü Aysan, Serhat Kiraz, Ahmet Öner Gezgin, Ahmet Öktem, Ayşe Erkmen, Canan Beykal, İsmail Saray, Cengiz Çekil, Füsün Onur, Gülsün Karamustafa gibi isimlerin yapıtları görülmektedir.³

Semra Germaner ise bu dönem ve sonrası sanat ile ilgili çağdaş demokratik düşünce doğrultusunda biçimlendiğinden ve yaratıda sınır tanımayan çoğulcu görüşlerle Türk Sanatında yerini aldığından bahseder.⁴

¹ Anonim, “Elif Naci: ‘Tablo alıcıları figüratife para veriyor’,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Mayıs 1981, 4.

² Eroğlu, 172.

³ Beral Madra . 30 Aralık 2015 < <http://www.beralmadra.net/exhibitions/a-balance-retrospective-of-the-80s-in-turkey/>>.

⁴ Ayla Ödekan, *Cumhuriyet'in Renkleri, Biçimleri*, 1. Baskı (İstanbul: Tarih Vakfı, 1999) 25.

Dönemin önemli sanat olayları arasında, Yeni Eğilimler sergileri, Günümüz Sanatçıları Sergisi, İstanbul Festivali kapsamında düzenlenen sergiler, İstanbul Sanat Bayramı, ve Uluslararası İstanbul Bienali vardır. Yeni Eğilimler sergisi ilk olarak 1977 yılında İstanbul Sanat Bayramı Art Festival kapsamında gerçekleşmiştir.¹ 1977 yılında gerçekleşen İstanbul Sanat Bayramı'nda *1950'den günümüze Türk – Resim Heykel Sanatı, Yeni Eğilimler (Resim-Heykel) sergisi, Yeni Eğilimler (Grafik – Endüstri Tasarımı – Tiyatro Dekorü) sergisi, Yeni Eğilimler (Özgün Baskı resimleri) sergisi, Yeni Eğilimler (Seramik – Tekstil) sergisi, Türkiye Dışındaki Türk Sanatçıları sergisi, Diğer Ülke Sanatçılarının sergileri, Türkiye'deki Sanat Yayınları sergisi, 2000 Yılına doğru sanatlar ve insan konulu karikatür sergisi, Değişen çevre ve insan konulu fotoğraf sergisi, Tarihsel çevrenin korunması sergisi, Çevre düzenleme Şehircilik – Mimarlık sergisi* adlı sergiler düzenlenmiştir. Yine bu sanat bayramı çerçevesinde, 2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu kapsamında bir dizi önemli konferans verilmiştir. Yeni Eğilimler sergileri yine İstanbul Sanat Bayramı kapsamında 1979, 1981, 1983, 1985, 1987 ve 1994 yıllarında düzenlenmiştir. 1980 yılında İstanbul Resim ve Heykel Müzesi yönetimi ve Müze derneğinin ortak girişimleri² ile başlatılan Günümüz Sanatçıları Sergisi ise her yıl düzenlenerek günümüze kadar devam etmiştir. Günümüze kadar devam eden diğer önemli bir sanat etkinliği olan Uluslararası İstanbul Bienal'i ise 1987 yılında başlamıştır. İlk başlarda iki yılda bir olan bienal, daha sonradan senede bire düşmüştür.

Bu etkinlikler ve diğer nedenlerin Türkiye'de Çağdaş Sanat'a katkıları ile ilgili Semra Germaner şu şekilde bahseder: “ 1980 sonrasında dünya ile iletişimin giderek güçlenmesi, Avrupa, ABD'ye sanat eğitimi için gidenlerin çoğalması ve Yeni Eğilimler, İstanbul Bienali, Günümüz Sanatçıları, Ankara SanArt, Tüyap Sanat Fuarı, Genç Etkinlik ve galerilerin düzenledikleri büyük sergiler vb. etkinliklerin artması bu yılların özellikleridir ve Türkiye'de sanatın çağdaş kavramlara ulaşmasına büyük katkılar getirmiştir.”³

¹ Anonim, “İstanbul Sanat Bayramı,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Temmuz 1977, 2.

² Levent Çalıkoğlu, *90'lı Yıllarda Türkiye'de Çağdaş Sanat*, 1. Baskı (İstanbul: YKY, 2008) 7.

³ Ödekan, 25.

4. SEÇİLEN GALERİLER VE BU GALERİLERDE 1980 – 1990 YILLARI ARASINDA DÜZENLENMİŞ SERGİLER

4.1. Galeri Baraz

Galeri Baraz, 1975 yılında İstanbul Kurtuluş'ta Yahşi Baraz tarafından kurulmuştur. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Seramik bölümünde okumuş olan Yahşi Baraz, Sabri Berkel, Edip Hakkı Köseoğlu, Gevher Bozkurt, Bülent Özer, Belkıs Mutlu, Nejat Diyarbakırlı, İsmail Hakkı Oygur ve Sadi Diren'in öğrencisi olmuştur. Okurken ve sonrasında yurtdışında sürekli araştırmalar yapan Baraz, 1974 yılında *New York Fire House Ceramics* ve *Unicorn* galerilerinde çalışmıştır.¹

1975 yılında galerinin kurulması ile birlikte ilk başta kendi sergisi olmak üzere bir çok sergi düzenlemiştir. Bu kişisel sergilerde, Can Göknıl, Mehmet Güteryüz, Neşet Günal, Gülşen Çalık, Melike Abasıyanık Kurtiç, Nuri İyem, Burhan Doğançay, Cihat Burak, Neşe Erdok, Tomur Atagök, Sabri Berkel, Edip Hakkı Köseoğlu, Nurullah Berk, Zühtü Müridoğlu, Fikret Mualla, Refik Epikman, Özdemir Altan, Bedri Baykam, Selim Turan, Bubi, Şükran Aziz, Nejad Melih Devrim, Güngör Taner, Hakan Onur, Ömer Uluç, Fahrelnissa Zeid gibi isimler yer almıştır.

Galeride bu kişisel sergilerin dışında önemli tematik ve karma sergiler düzenlenmiştir. Bunlara örnek olarak Türk Primitifleri, Türk Resminde Natürmort, Türk Resminde Peyzaj, Türk Resminde Çıplak, Türk Resminde Figür ve Portre, Türk Resminde Modernleşme Süreci, Büyük Sergi verilebilir.

Aynı zamanda kendi koleksiyonu da olan Yahşi Baraz, galericilik faaliyetlerinin yanı sıra yayıncılık alanında da önemli yapıtlar çıkarmıştır. Galeri'de

¹ Galeri Baraz . 26 Aralık 2015 < <http://galeribaraz.com/yahsi-baraz/>>.

düzenlenen sergilerin katalogları; Türk Sanat'ına Yön Veren Sergiler ve Yahşi Baraz'ın Büyük Sergileri; Sanatçılar, Galericiiler ve Koleksiyonerler isimli kitaplar ve yayınlar bunlar arasında yer alır.

Galeri Türk Resmini uluslararası boyutta da tanıtıcı faaliyetler içine girmiştir. Bunlardan ilki, Carson Pirie Scott tarafından çağrıldığı, Chicago'da gerçekleşen Mediterrane Import Sanat Fuarı'dır. Bu sergisinde Fikret Mualla, Nurullah Berk, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Neşet Günal, Edip Hakkı Köseoğlu, Nuri İyem, Nedim Günsür, Nuri Abaç, Burhan Uygur, Devrim Erbil, Hüseyin Bilişik, Mehmet Pesen, Nejat Çelik, Necdet Kalay, Nevbahar Aksoy, Ali Kartal, Sevim İnaltog'un yapıtları yer almıştır. Sergi sırasında bütün eserler satılmıştır.¹

1980'li yıllarda 1979 – 1980 sergi döneminden, 1989 – 1990 sergi dönemine kadar on bir sergi dönemi incelenmiştir.

4.1.1. 1979 – 1980 Sergi Dönemi

1975 yılında kurulan galerinin 1980'li yıllarda incelenen ilk dönemi 1979 – 1980 sergi dönemindeki sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Nurullah Berk* (4 Ocak – 15 Ocak 1980): Kişisel Resim Sergisi, Nurullah Berk (d.1906 – ö.1982)
- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Sabiha Erengönül Yararına Karma Sergi* (15 Şubat – 29 Şubat 1980): Karma Sergi, Altan Adalı / Gökhan Anılğan / Mustafa Aslıer / Aydın Ayan / Ferruh Başağa / Afife Bilek / Cihat Burak / Cevat Demir / Neşat Fehmi Erdoğan / Dinçer Erimez / Güngör Taner / Nesteren Gürsel / Ergin İnan / Nuri İyem / Gülsün

¹ Anonim, "Galeri Baraz Chicago Sanat Fuarı'na çağrıldı," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 13 Ağustos 1978, 6.

Karamustafa / Fethi Kayaalp / Birol Kutadgu / Mükremin Mungan / Kadri Özyayten / Ersun Özken / Ayla Salman / Metin Şahinoğlu / Nevhiz Tanyeli / Sabahattin Tuncer / Burhan Uygur / Nevzat Yüzbaşıoğlu / Alaattin Aksoy / Cihat Aral / Mustafa Ata / E. Elif Ayitier / Tamer Başoğlu / Seyyit Bozdoğan / Ünal Cimit / Fehmi Demirel / Neşe Erdok / Erol Eti / Kemal Gürbüz / Metin Haseki / Kemal İskender / Necdet Kalay / Sadık Karamustafa / Erol Kınalı / Bihrat Mavitan / Zekai Ormancı / Yalçın Özel / Sefer Öztürk / Hale Sontaş / Nushet Şenel / Haluk Tezonar / Berna Türemen / Yaşar Yeniceli / Jale Yılmabaşar / Mehmet Aksoy / Zehra Aral / Günay Atalayer / Şükrü Aysan / Erdinç Bakla / Saim Bugay / İsa Çelik / Atilla Ergür / Devrim Erbil / Mehmet Güteryüz / Ruhi Görüney / Mümtaz Işingör / Balkan Naci İslimyeli / Fevzi Karakoç / Mine Karaören / Hüsamettin Koçan / Avni Memetoğlu / Filiz Özyayten / Mehmet Özer / Mustafa Pilevneli / Gürol Sözen / Mehmet Şenel / Nevin Tollu / İsmail Türemen / Refik Yurtsever

- *II. Vizonshow – Türk Primitifleri* (12 Mart – 16 Mart 1980): Karma Resim Sergisi, Fahri Kaptan / Diğer Çeşitli Sanatçılar
- *Zühtü Müridoğlu* (11 Nisan – 3 Mayıs 1980): Kişisel Desen – Heykel Sergisi, Zühtü Müridoğlu (d.1906 – ö.1992)

Bu sergi döneminde galeride toplam beş sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü karma sergi, diğer ikisi ise kişisel sergidir. Kişisel sergiler düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Karma sergilerden Hilton’da gerçekleşen serginin belirli bir tarihi olmasa da her ay sergi haberlerinde yer almaya devam etmesiyle birlikte sadece bir tanesi yukarıda belirtilmiştir. Kişisel sergisi düzenlenen sanatçıların ikisi de 1900 ile 1910 arası doğan Cumhuriyet’in ilk kuşak sanatçılarıdır. Heykeltıraş Zühtü Müridoğlu’nun sergisi dışındaki sergiler resim sergisidir. Zühtü Müridoğlu’nun sergisinde desenleri ve ufak çaplı heykelleri yer almıştır.

4.1.2. 1980 – 1981 Sergi Dönemi

1980 – 1981 sergi sezonunda, Galeri Baraz’ın sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Türk Resminde Natürmort* (14 Kasım – 14 Aralık 1980): Karma Resim Sergisi, Hüseyin Zekai Paşa / Süleyman Seyyid / Halil Paşa / Halife Abdülmecit / Hoca Ali Rıza / Edip Hakkı Köseoğlu / İbrahim Çallı / Namık İsmail / Zeki Kocamemi / Feyhaman Duran / Sabri Berkel / Ali Avni Çelebi / Cihat Burak / Eşref Üren / İhsan Şurdum / İbrahim Safi / Pertev Boyar / Leyla Gamsız / Mahmut Cuda / Ayetullah Sümer / Salih Urallı / Melek Celal Sofu / Çeşitli Sanatçılar

- *III. Vizonshow Türk Resminde Çıplak* (5 Mart – 8 Mart 1981): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Türk Resminde Peysaj* (1 Nisan – 30 Nisan 1981): Karma Resim Sergisi, Fahri Kaptan / Kaymakam Sami / Selahattin / Yazmacıyan / Hikmet Onat / Sami Yetik / Ruhi Arel / Çeşitli Sanatçılar

- *Edip Hakkı Köseoğlu* (6 Mayıs – 30 Mayıs 1981): Kişisel Resim Sergisi, Edip Hakkı Köseoğlu (d.1904 – ö.1990)

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Karma Yaz Sergisi* (Yaz boyu açık kalmıştır): Karma Resim Sergisi, Feyhaman Duran / İbrahim Çallı / Namık İsmail / Hüseyin Zekai Paşa / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Hamit Görele / Şefik Bursalı / Zeki Kocamemi / Halil Paşa / Neşe Erdok / Ömer Uluç

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin sadece birikişisel sergi olup diğer beş sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Yer alan sergilerden üçü tematik sergilerdir. Karma sergilerden Hilton'da gerçekleşen serginin belirli bir tarihi olmasa da her ay sergi haberlerinde yer almaya devam etmesiyle birlikte sadece bir tanesi yukarıda belirtilmiştir. Bu dönemdeki bütün sergiler resim sergisidir.

4.1.3. 1981 – 1982 Sergi Dönemi

1981 – 1982 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Yaz Sergisi* (Yazın düzenlenen karma sergi 14 kısıma kadar devam etmiştir): Karma Resim Sergisi, Feyhaman Duran / İbrahim Çallı / Namık İsmail / Hüseyin Zekai Paşa / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Hamit Görele / Şefik Bursalı / Zeki Kocamemi / Halil Paşa / Neşe Erdok / Ömer Uluç
- *IV. Vizonshow – Türk Resminde 4 Soyut Ressam* (15 Ekim – 18 Ekim 1981): Karma Resim Sergisi, Sabri Berkel / Adnan Çoker / Burhan Doğançay / Ömer Uluç
- *Türk Resminde Çıplak* (6 Kasım – 16 Aralık 1981): Karma Resim Sergisi, Halil Paşa / Ruhi Arel / Namık İsmail / İbrahim Çallı / Hikmet Onat / Zeki Kocamemi / Nurullah Berk / Zeki Faik İzer / Leyla Gamsız / Nuri İyem / Salih Urallı / Şefik Bursalı / İbrahim Safi / Edip Hakkı Köseoğlu / Naci Kalmukoğlu / Şükriye Dikmen / Cemal Tollu / Hamit Görele / Mehmet Güteryüz / Ömer Uluç / Neşe Erdok / Nur Koçak / Aydın Ayan / Çeşitli Sanatçılar
- *Türk Resminden Örnekler* (21 Kasım – 22 Kasım 1981): Karma Resim Sergisi, Nuri İyem / Oya Katoğlu / Hüseyin Bilişik / Devrim Erbil / Edip Hakkı Köseoğlu / İbrahim Safi / Ali Fevzi / Ali Avni Çelebi / Turgut Zaim / Nurullah Berk / Abdullah Çizgen / Burhan Doğançay
- *Neşet Günel* (18 Aralık 1981 – 18 Ocak 1982): Kişisel Resim Sergisi, Neşet Günel (d.1923 – ö.2002)
- *Karma Resim Sergisi* (? Ocak/Şubat – 5 Mart 1982): Karma Resim Sergisi, Nurullah Berk / İbrahim Çallı / Hamit Görele / Avni Arbaş / Feyhaman Duran / Çeşitli Sanatçılar
- *V. Vizonshow – Klasik ve Empresyonist Dönemden 10 Türk Ressamı* (4 Mart – 7 Mart 1982): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Turgut Zaim* (5 Mart – 18 Mart 1982): Kişisel Özgün Baskı Sergisi, Turgut Zaim (d.1906 – ö.1974)

- *Türk Kültür Değişimi İçinde Resim Sanatımız* (19 Mart – 4 Nisan 1982): Karma Resim Sergisi, Süleyman Seyyid / Hüseyin Zekai Paşa / Ruhi Arel / Namık İsmail / İbrahim Çallı / Hikmet Onat / Hale Asaf / Fikret Mualla / Edip Hakkı Köseoğlu / Hamit Görele / Zeki Kocamemi / Nuri İyem / Sabri Berkel / Nurullah Berk / Bedri Rahmi Eyüboğlu / İbrahim Safi / İhsan Şurdum / Neşet Günal / Cihat Burak / Oya Katoğlu / İbrahim Balaban / Burhan Doğançay / Ömer Uluç / İbrahim Örs / Özdemir Altan / Neşe Erdok / Komet / Utku Varlık / Çeşitli Sanatçılar

- *Erol Deran* (19 Mart – 4 Nisan 1982): Kişisel Resim Sergisi, Erol Deran (d.1937)

- *VI. Vizonshow – Çağdaş Türk Ressamları* (23 Nisan – 29 Nisan 1982): Karma Resim Sergisi, Burhan Doğançay / İbrahim Örs / Neşet Günal / Nurullah Berk / Çeşitli Sanatçılar

- *Hale Arpacıoğlu* (? Nisan - ? Nisan 1982): Kişisel Resim Sergisi, Hale Arpacıoğlu (d.1951)

- *Refik Epikman* (7 Mayıs – 31 Mayıs 1982): Kişisel Resim Sergisi, Refik Epikman (d.1902 – ö.1974)

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam on dört sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukarma sergidir. Sadece beş kişisel sergi vardır. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçılar Turgut Zaim ve Refik Epikman'dır. Kişisel sergilerin sanatçıları doğum tarihine göre incelendiğinde en fazla sergiyi 1900 ile 1910

arasında doğan Cumhuriyet'in ilk dönem sanatçıları yer almaktadır. 2 tematik sergi vardır. Sergilerin birisi özgün baskı olup geri kalan sergilerin hepsi resim sergisidir. Karma sergilerden Hilton'da gerçekleşen serginin belirli bir tarihi olmasa da her ay sergi haberlerinde yer almaya devam etmesiyle birlikte sadece bir tanesi yukarıda belirtilmiştir.

4.1.4. 1982 – 1983 Sergi Dönemi

1982 – 1983 sergi döneminde Galeri Baraz'da düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *VI. Vizonshow – Fikret Mualla* (7 Ekim – 10 Kasım 1982): Kişisel Resim Sergisi, Fikret Mualla (d.1903 – ö.1967)
- *Türk Resminde Figür ve Portre* (5 Kasım – 27 Kasım 1982): Karma Resim Sergisi, Osman Hamdi Bey / Abdülmecit Efendi / Halil Paşa / İsmail Hakkı Altunbezer / Ahmet Ziya Akbulut / Nazmi Ziya / Güran / İbrahim Çallı / Feyhaman Duran / Muazzez Bey / Adil Doğançay / Fikret Mualla / Şemsettin Arel / Maide Arel / Sabri Berkel / Nurullah Berk / Ali Avni Çelebi / Cevat Dereli / Naci Kalmukoğlu / Edip Hakkı Köseoğlu / İbrahim Safi / Melek Celal Sofu / Fahrelnissa Zeid / Elif Naci / Zeki Kocamemi / Saip Tuna / A. Fuat / Turgut Zaim / Salih Uralı / Halil Dikmen / Refik Epikman / Hamit Görele / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Eren Eyüboğlu / Cihat Burak / Nuri İyem / Nedim Günsur / Haşmet Akal / Hayri Çizel / Orhan Peker / Şükriye Dikmen / Leyla Gamsız / Turgut Atalay / Hüseyin Bilişik / Avni Arbaş / Ömer Uluç / Mehmet Güteryüz / Neşe Erdok / İbrahim Örs / Timur Kerim İncedayı / Ramiz Aydın / Utku Varlık / Komet / Burhan Uygur / Birol Kutadgu / Aydın Ayan / İpek Aksüğü / Tuncay Yılmaz / Nedret Sekban / Mevlüt Akyıldız / Hale Arpacıoğlu
- *Başlangıcından Bugüne Kadar Türk Resminden Çeşitli Örnekler* (1 Aralık – 30 Aralık 1982): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Resim Sanatının Kullanımlı Obje Üzerinde Yorumlaması* (17 Aralık – 25 Aralık 1982): Kişisel Sergi, Siren Öktem Demirkan (d.?)

- *Tülin Onat* (18 Mart 1982 – 12 Nisan 1983): Kişisel Resim Sergisi, Tülin Onat (d.1946)

- *Son Yüzyılın Nadide Elli Türk Resmi* (5 Mayıs – 18 Mayıs 1983): Karma Resim Sergisi, Süleyman Seyyid / Hikmet Onat / Bedia Güteryüz / Ali Halil / Feyhaman Duran / Edip Hakkı Köseoğlu / Fikret Mualla / Zeki Kocamemi / Ruhi Arel / Ali Avni Çelebi / Cevat Dereli / İbrahim Safi / Sabri Berkel/ Ali Karsan / Abidin Dino / Adnan Varınca / Orhan Peker / Nejad Melih Devrim / Naci Kalmukoğlu / Turan Erol / İbrahim Örs / Fahir Aksoy / İhsan Cemal Karaburçak / Leyla Gamsız / Nedim Günsür / Hüseyin Yüce / Nuri İyem / Hüseyin Bilişik/ Bedri Rahmi Eyüboğlu / Cihat Burak / Nurullah Berk / Burhan Doğançay / Adnan Çoker / Nur Koçak / Neşe Erdok / Ömer Uluç / Muzaffer Akyol / Komet / Bedri Baykam / Neşet Günal / Zekai Ormancı

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçükişisel sergi, diğer dördü ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı Fikret Mualla'dır. Bu sanatçı aynı anda, kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçıdır. Gerçekleşen sergilerin çoğu resim sergisidir.

4.1.5. 1983 – 1984 Sergi Dönemi

1983 – 1984 sergi döneminde Galeri Baraz'da düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *5. Altın Palet Resim Yarışması Sergisi* (3 Ekim – 14 Ekim 1983): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Okşan Tecer* (17 Ekim – 29 Ekim 1983): Kişisel Resim Sergisi, Okşan Tecer (Okşan Öney ya da Okşan Yarsuvat) (d.?)

- *Nancy Prager Bennet* (1 Kasım – 15 Kasım 1983): Kişisel Sergi, Nancy Prager Bennet (d.?)
- *Karma Resim Sergisi* (18 Kasım – 17 Aralık 1983): Karma Resim Sergisi, Burhan Doğançay / Adil Doğançay
- *Karma Resim Sergisi* (20 Aralık 1983 – 11 Ocak 1984): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Erol Deran* (13 Ocak – 11 Şubat 1984): Kişisel Resim Sergisi, Erol Deran (d.1937)
- *Edip Hakkı Köseoğlu* (17 Şubat – 29 Şubat 1984): Kişisel Resim Sergisi, Edip Hakkı Köseoğlu (d.1904 – ö.1990)
- *İbrahim Örs* (2 Mart – 28 Mart 1984): Kişisel Resim Sergisi, İbrahim Örs (d.1946)
- *Jale Necdet Erzen* (30 Mart – 25 Nisan 1984): Kişisel Resim Sergisi, Jale Necdet Erzen (d.1943)
- *1950'den Günümüze Türk Resim Sanatından Bir Kesit* (10 Nisan – 30 Nisan 1984): Karma Resim Sergisi, Fahrelnissa Zeid / Fikret Mualla / Nurullah Berk / Sabri Berkel / Arif Kaptan / Ferruh Başağa / Cihat Burak / İbrahim Balaban / Mustafa Ayataç / Neşet Günal / Nedim Günsür / Orhan Peker / Adnan Çoker / Şadan Bezeyiş / Orhan Tamer / Burhan Doğançay / Erol Akyavaş / Özdemir Altan / Ömer Uluç / Devrim Erbil / Neşe Erdok / Mehmet Güteryüz / Komet / Alaattin Aksoy / Güngör Taner / Mustafa Ata / İbrahim Örs / Zekai Ormancı / Tomur Atagök / Hale Sontaş / Ali İsmail Türemen / Mehmet Özer / Hale Arpacıoğlu / Bedri Baykam / İsmet Doğan
- *Özdemir Altan* (27 Nisan – 31 Mayıs 1984): Kişisel Resim Sergisi, Özdemir Altan (d.1931)

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam on iki sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşi karma, diğer yedisi de kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Edip Hakkı Köseoğlu'dur. Sayıca 1930 ile 1950 arasında doğan sanatçı kuşağı galeride bu dönemde daha fazla yer almıştır. Sergilerin çoğu resim sergisidir.

4.1.6. 1984 – 1985 Sergi Dönemi

1984 – 1985 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ömer Kaleşi* (12 Ekim – 10 Kasım 1984): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Kaleşi (d.1932)
- *Bedri Baykam* (15 Kasım – 15 Aralık 1984): Kişisel Resim Sergisi, Bedri Baykam (d.1957)
- *Yıl Sonu Karma Sergisi - Türk Resminden Seçmeler* (19 Aralık 1984 – 15 Ocak 1985): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Mustafa Ayataç* (17 Ocak – 9 Şubat 1985): Kişisel Resim Sergisi, Mustafa Ayataç (d.1927 – 1995)
- *Ramiz Aydın* (20 Şubat – 15 Mart 1985): Kişisel Resim Sergisi, Ramiz Aydın (d.1937)
- *Orhan Tamer* (25 Nisan – 15 Mayıs 1985): Kişisel Resim Sergisi, Orhan Tamer (d.1928)

- *Karma Yaz Sergisi* (Yaz boyu açık kalacaktır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü karma, diğer beşi de kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Bu dönemde en fazla sergiyi 1920 ile 1940 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.1.7. 1985 – 1986 Sergi Dönemi

1985 – 1986 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Tüm Yönleriyle Avni Memedoğlu* (4 Ekim – 30 Ekim 1985): Kişisel Resim Sergisi, Avni Memedoğlu (d.1924 – 1998)

- *Selim Turan* (1 Kasım 1985 – 30 Kasım 1985): Kişisel Resim Sergisi, Selim Turan (d.1915 – ö.1994)

- *Türk Resiminden Bir Kesit* (3 Aralık – 30 Aralık 1985): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Ali Osman Gençer* (24 Ocak – 24 Şubat 1986): Kişisel Resim Sergisi, Ali Osman Gençer (d.1949)

- *Turgut Atalay* (28 Şubat – 28 Mart 1986): Kişisel Resim Sergisi, Turgut Atalay (d.1918 – ö.2014)

- *Karma Yaz Sergisi* (Yaz boyu açık kalacaktır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açılır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin dördü kişisel sergi, diğer üç sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Turgut Atalay ve Selim Turan'dır. Bu dönemde en fazla sergiyi 1910 ile 1920 arası doğan Cumhuriyet'in ikinci kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.1.8. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

1986 – 1987 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ruth Brenner* (24 Eylül – 8 Ekim 1986): Kişisel Resim Sergisi, Ruth Brenner (d.?)
- *Hüseyin Ertunç* (10 Ekim – ? Ekim 1986): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Ertunç (d.?)
- *Önder Ergün* (1 Kasım – 13 Kasım 1986): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Bilişik (d.1961)
- *Bakan ve Eşi, Vitraylar* (14 Kasım – 30 Kasım 1986): Kişisel Resim Sergisi, Su Yücel (d.?)
- *Erol Deran* (3 Aralık – 25 Aralık 1986): Kişisel Resim Sergisi, Erol Deran (d.1937)
- *Karma Resim Sergisi* (26 Aralık 1986 – 15 Ocak 1987): Karma Resim Sergisi, Turgut Atalay / Ramiz Aydın / Nihat Akyunak / İbrahim Balaban / Halil Dikmen / Şükriye Dikmen / Adil Doğançay / Erol Deran / Nejad Melih Devrim /

Abidin Dino / Leyla Gamsız / Nejat Gönenç / Nurettin Gürpınar / Nuri İyem / Edip Hakkı Köseoğlu / Ziya Keseroğlu / Turgut Minez / Muazzez Bey / Hikmet Onat / Ayla Hungen Seli / İbrahim Safi / İhsan Şurdum / Selim Turan / Eşref Üren / Hüseyin Yüce

- *Bubi* (16 Ocak – 31 Ocak 1987): Kişisel Resim Sergi, Bubi (d.1956)
- *Rebii Gorbon* (4 Mart – 20 Mart 1987): Kişisel Resim Sergisi, Rebii Gorbon (d.1909 – ö.1993)
- *Türk Kanser Vakfı Yararına* (2 Nisan – 16 Nisan 1987): Kişisel Resim Sergisi, Marian Batterfield (d.?)
- *Türk Resminde Modernleşme Süreci* (15 Nisan – 15 Mayıs 1987): Karma Resim Sergisi, Fahrelnissa Zeid / Abidin Elderoğlu / Fikret Mualla / Nurullah Berk / Zeki Faik İzer / Sabri Berkel / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Eren Eyüboğlu / Abidin Dino / Ferruh Başağa / Nuri İyem / Cihat Burak / Selim Turan / Şükriye Dikmen / Adnan Varınca / Avni Arbaş / İbrahim Balaban / Nejad Melih Devrim / Neşet Günel / Nedim Günsür / Adnan Turani / Adnan Çoker / Orhan Peker / Turan Erol / Hüseyin Yüce / Burhan Doğançay / Yüksel Arslan / Ömer Uluç / Özdemir Altan / Erol Akyavaş / Erdal Alantar / Altan Gürman / Devrim Erbil / Mehmet Güteryüz / Tomur Atagök / Burhan Uygur / Oya Katoğlu / Neşe Erdok / Güngör Taner / Nur Koçak / Komet / Alaattin Aksoy / Utku Varlık / Timur Kerim İncedayı / Jale Necdet Erzen / Adem Genç / Mustafa Ata / Şükrü Aysan / İbrahim Örs / Zahit Büyükişleyen / Balkan Naci İslimyeli / Zekai Ormancı / Gülsün Karamustafa / Tülin Öztürk / Şükran Aziz / Şenol Yoroğlu / Hale Arpacıoğlu / Yusuf Taktak / Kemal Önsoy / Mehmet Gün / Bedri Baykam / İsmet Doğan / Gonca Sezer
- *Karma Sergi* (16 Nisan – ? Nisan 1987): Karma Sergi, Türkan Beken / Banu Paker
- *MC Wharram* (1 Mayıs – 16 Mayıs 1987): Kişisel Sergi, MC Wharram (d.?)

- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam on üç sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin dokuzu kişisel sergi, diğer dördü sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, bu dönemde 1950 sonrası doğan sanatçılar en fazla sergiyi düzenlemişlerdir. Sergilerin çoğu resim sergisidir.

4.1.9. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

1987 – 1988 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *1.Uluslararası İstanbul Bienali* (25 Eylül – 15 Kasım 1987): Karma Sergi, Özdemir Altan / Adnan Çoker / Neşe Erdok
- *(Hilmar?) Gottesthal* (15 Ekim – 30 Ekim 1987): Kişisel Resim - Heykel Sergisi, Gottesthal (d.1942?)
- *Sevinç Altan* (20 Ekim – 11 Kasım 1987): Kişisel Sergi, Sevinç Altan (d.1954)
- *Güncel Boyutlarıyla Resim Sanatımız* (7 Kasım – 20 Kasım 1987): Karma Resim Sergisi, Zeki Faik İzer / Sabri Berkel / Neşet Günal / Adnan Çoker / Burhan Doğançay / Ömer Uluç / Özdemir Altan / Erol Akyavaş / Mehmet Güteryüz / Tomur Atagök / Neşe Erdok / Komet / Güngör Taner / Nur Koçak / Adem Genç / Mustafa Ata / Balkan Naci İslimyeli / Zekai Ormancı / Yusuf Taktak / Kemal Önsoy / Mehmet Gün / Bedri Baykam
- *Orhan Taylan* (13 Kasım – 7 Aralık 1987): Kişisel Sergi, Orhan Taylan (d.1941)

- *Zeki Fındıkoğlu* (18 Aralık – 16 Ocak 1988): Kişisel Özgün Baskı Sergisi, Zeki Fındıkoğlu (d.1946)
- *Jale Yasan* (19 Mart – 2 Nisan 1988): Kişisel Resim Sergisi, Jale Yasan (d.1911 – ö.1994)
- *İstanbul Çalışmaları* (6 Nisan – 20 Nisan 1988): Kişisel Resim Sergisi, Sitou Gnassounou (d.1957 – ö.2009)
- *Ercüment Tarcan* (22 Nisan – 7 Mayıs 1988): Kişisel Resim Sergisi, Ercüment Tarcan (d.1918 – ö.2005)
- *Çağdaş Türk Resminden* (? Mayıs – 20 Mayıs 1988): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam on bir sergi düzenlenmiş olup bu sergilerin yedisi kişisel sergi olup dört karma sergi vardır. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ve sonrasında doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin çoğu resim sergisi olup, bir resim heykel karışık sergi ve bir de özgün baskı sergisi vardır.

4.1.10. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

1988 – 1989 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Geometrik Dizi* (6 Ekim – 20 Kasım 1988): Kişisel Sergi, Şükran Aziz (d.?)

- *Susanne Trinkka* (25 Ekim – 8 Kasım 1988): Kişisel Sergi, Susanne Trinkka (d.?)
- *Yıldız Çiftçi* (11 Kasım – 30 Kasım 1988): Kişisel Resim Sergisi, Yıldız Çiftçi (d.1964)
- *Karma Yıl Sonu Sergisi* (10 Aralık 1988 – 9 Ocak 1989): Karma Sergi, Çeşitli Sanatçılar
- *Mizyal Karabiber Nacaroğlu* (10 Ocak – 26 Ocak 1989): Kişisel Resim Sergisi, Mizyal Karabiber Nacaroğlu (d.1958)
- *Nilgün Tüzüntürk* (? Nisan – 29 Nisan 1989): Kişisel Resim Sergisi, Nilgün Tüzüntürk (d.1954)
- *Genç Ressamlar Kuşağı 1* (16 Haziran – ? Haziran 1989): Karma Resim Sergisi, Berna Erkun / Hakan Onur / Serdar Şimga
- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşi kişisel sergi olup üçü karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Bu dönemde en fazla sergiyi 1950 sonrası doğan genç kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin çoğu resim sergisidir.

4.1.11. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980'li yılların son sergi dönemi olan 1989 – 1990 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Nejad Melih Devrim* (25 Eylül – 30 Ekim 1989): Kişisel Resim Sergisi, Nejad Melih Devrim (d.1923 – ö.1995)

- *Jilda Sahakyan* (2 Kasım – 30 Kasım 1989): Kişisel Resim Sergisi, Jilda Sahakyan (d.1963)
- *Zeki Faik İzer* (8 Aralık – 30 Aralık 1989): Kişisel Resim Sergisi, Zeki Faik İzer (d.1905 – ö.1988)
- *Karma Resim sergisi* (Hilton Oteli'nde yer alan şubesinde gerçekleşen bu sergi için sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride dört sergi düzenlenmiş olup, üçü kişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Sergilerin tümü resim sergisidir.

Şekil 4.1 Galeri Baraz - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.1 incelendiğinde 1950 sonrasında doğan sanatçı kuşağı galeride en fazla sergi düzenleyenler olup onları 1900 ile 1910 arası doğan sanatçı kuşağı izlediği görülmektedir. Fakat genel olarak bakıldığında 1900 ile 1910 arasında doğan, 1940 ile 1950 arasında doğan ve 1950 sonrasında doğan kuşakların oranları birbirinden çok uzak değildir.

Şekil 4.2 Galeri Baraz - Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.2’de sergilerin kişisel ve karma olmalarına göre dağılımlarında kişisel sergilerin daha fazla yapıldığı gözükmemektedir. Fakat kişisel sergi oranı ile karma sergi oranı birbirine çok yakındır.

4.2. Galeri Lebriz

Nisan 1980 tarihinde İstanbul Nişantaşı’nda Nilgün Beller tarafından kurulmuştur. Şu anda bu galeri galericilik hizmetlerini bırakıp, internet üzerinden hizmet vermektedir. İnternette sanat portalı, müzayede arşivi ve danışmanlık hizmetleri gibi faaliyetler sürdürmektedir¹. 2000 yılında internet sitesinin açılmasıyla, galericilik faaliyetlerine son veren galeri, 1980 ile 1996² yılları arasında sergiler düzenlemiştir.

Bu on altı yıllık sergileme sürecinde sergilerinde Arif Kaptan, Necdet Kalay, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Ruzin Gerçin, Yaşar Yeniceci, Nuri İyem, Oktay Anılanmert,

¹ Lebriz.com . 26 Aralık 2015 <<http://lebriz.com/Default.aspx?lang=TR>>.

² Mehmet Üstünipek, *Cumhuriyet’ten Günümüze Türkiye’de Sanat Piyasası*, Doktora Tezi 2.Cilt (İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998): 16.

Beril Anılanmert, Naile Akıncı, Kristin Saleri, Mukaddes Saran, Mürecel Küçükaksoy, Fevzi Karakoç, Can Göknıl, Berna Türemen, Gülay Sevsevil, Nesibe Türkömer, Sevil Yetkin, Celal Yetkin, Cavit Atmaca, Cafer Bater, Niyazi Toptoprak, Cihat Özegemen, Ahmet Ziya Akbulut, Necmettin Akbulut, Cemal Tollu, Kadri Atamal, Birim Bozok, Sami Yetik, Hayri Çizel, Oya Kılıç Karabekir, Hüseyin Avni Lifij, Beyza Gönensay, Ramo, Tülin Kiper, Işıl Özışık, Lütfi Yazır, Orhan Ersoy, İsmail Cem, Cevat Erkul, Nancy Atakan, Orhan Taylan, Hüseyin Bilişik, Neşet Günal, Mahmut Cüda, Kainat Barkan Pajonk, Mevlüt Akyıldız, Savaş Çevik, Hüseyin Cahit Derman, Gönül İzgi, Özden Narin, Sevinç Altan, Gevher Bozkurt, Ramiz Aydın, Hasan Vecih Bereketoğlu, Habip Aydoğdu, Bihrat Mavitan sanatçıların yapıtları yer almıştır.

1980’li yıllarda 1979 – 1980 sergi döneminden, 1989 – 1990 sergi dönemine kadar on bir sergi dönemi incelenmiştir.

4.2.1. 1979 – 1980 Sergi Dönemi

Nisan 1980 yılında kurulan galerinin 1980’li yıllarda incelenen ilk dönemi 1979 – 1980 sergi dönemindeki sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Sergi* (18 Nisan – 30 Mayıs 1980): Karma Sergi, Bedri Rahmi Eyüboğlu / Gülsüm Erbil / Zühtü Müridoğlu / Nasip İyem / Çeşitli Sanatçılar
- *Yirmi Türk Sanaçısının 43 Yapıtından Oluşan Karma Resim sergisi* (25 Mayıs – 30 Haziran 1980): Karma Resim Sergisi, Ahmet Uzelli / Ali Avni Çelebi / Ayetullah Sümer / Cemal Tollu / Cevat Dereli / Feyhaman Duran / Halil Paşa / Hamit Görele / Hikmet Onat / Hoca Ali Rıza / Hüseyin Zekai Paşa / İbrahim Çallı / Nazmi Ziya / Osman Asaf / Osman Hamdi Bey / Şefik Bursalı / Şeker Ahmet Paşa / Şeref Akdik / Şevket Dağ / Hasan Vecih Bereketoğlu

Bu sergi döneminde galeride toplam iki sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin ikisi de karma sergidir. Bu karma serginin birisi resim sergisi olmakla birlikte diğer sergide seramik, resim ve heykel yapıtlar sergilenmiştir.

4.2.2. 1980 – 1981 Sergi Dönemi

1980 – 1981 sergi sezonunda, Galeri Lebriz'in sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Arif Kaptan* (25 Kasım – 15 Aralık 1980): Kişisel Resim Sergisi, Arif Kaptan (d.1906 – ö.1979)
- *Necdet Kalay* (17 Aralık 1980 – 4 Ocak 1981): Kişisel Resim Sergisi, Necdet Kalay (d.1932 – ö.1986)
- *Bedri Rahmi Eyüboğlu* (14 Ocak – 9 Şubat 1981): Kişisel Resim Sergisi, Bedri Rahmi Eyüboğlu (d.1911 – ö.1975)
- *Ruzin Gerçin* (17 Şubat – 11 Mart 1981): Kişisel Resim Sergisi, Ruzin Gerçin (d.1929 – ö.2011)
- *Karma Resim Sergisi* (24 Mart –17 Nisan 1981): Karma Resim Sergisi, Eşref Üren / Hüseyin Bilişik / İlhami Demirci / Kemal Önsoy / Leyla Gamsız / Mahmut Cüda / Mehmet Pesen / Rasim
- *Yaşar Yeniceci* (22 Nisan – 18 Mayıs 1981): Kişisel Resim Sergisi, Yaşar Yeniceci (d.1931 – ö.2014)
- *Karma Sergi* (15 Haziran – 30 Eylül 1981): Karma Ebru – Özgün Baskı Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşikişisel sergi, diğer iki sergi ise karma sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçılar Arif Kaptan ve Bedri Rahmi Eyüboğlu'dur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Cumhuriyet'in ilk kuşak ressamlarından Arif Kaptan'dır. En fazla sergiyi 1930 ile 1940 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerden biri hat ve ebrulardan oluşmakta, diğer sergiler ise resim sergisidir.

4.2.3. 1981 – 1982 Sergi Dönemi

1981 – 1982 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Nuri İyem* (14 Ekim – 30 Ekim 1981): Kişisel Resim Sergisi, Nuri İyem (d.1915 – ö.2005)
- *Devrim Erbil Atölyesi Sanatçıları* (5 Kasım – 21 Kasım 1981): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Karma Sergi* (5 Ocak – 6 Şubat 1982): Karma Sergi, Oktay Anılanmert / Beril Anılanmert
- *Karma Resim Sergisi* (16 Aralık – 31 Aralık 1981): Karma Resim Sergisi, Ruzin Gerçin / Naile Akıncı / Kristin Saleri / Mukaddes Saran / Müreccele Küçükaksoy
- *Fevzi Karakoç* (3 Ocak – 30 Ocak 1982): Kişisel Baskı ve Resim Sergisi, Fevzi Karakoç (d.1947)
- *Türk Resminden Bir Kesit* (4 Şubat – 27 Şubat 1982): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Karma Resim Sergisi* (2 Mart – 20 Mart 1982): Karma Resim Sergisi, Can Göknil / Berna Türemen
- *Gülay Sevsevil*(24 Mart – 10 Nisan 1982): Kişisel Resim Sergisi, Gülay Sevsevil (d.1949)
- *Karma Sergi* (15 Nisan 1982 - ? Nisan/Mayıs 1982): Karma Sergi, Nesibe Türkömer / Rasim
- *Karma Resim Sergisi* (11 Mayıs – 2 Haziran 1982): Karma Resim Sergisi, Sevil Yetkin / Celal Yetkin

Bu sergi döneminde galeride toplam on sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukarma sergidir. Sadece üç kişisel sergi vardır. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Nuri İyem'dir. En fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin yedisi resim sergisi olup diğerleri farklı türde eserlerden oluşan karışık sergidir.

4.2.4. 1982 – 1983 Sergi Dönemi

1982 – 1983 sergi döneminde Galeri Lebriz'de düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Cavit Atmaca* (23 Eylül – ? Ekim 1982): Kişisel Resim Sergisi, Cavit Atmaca (d.1931)
- *Cafer Bater* (20 Ekim – 13 Kasım 1982): Kişisel Resim Sergisi, Cafer Bater (d.1913 – ö.1994)
- *Niyazi Toptoprak* (17 Kasım – 11 Aralık 1982): Kişisel Resim Sergisi, Niyazi Toptoprak (d.1950)
- *Cihat Özegemen* (14 Aralık 1982 – 10 Ocak1983): Kişisel Resim Sergisi, Cihat Özegemen (d.1920 – ö.1993)
- *Karma Resim Sergisi* (13 Ocak – 12 Şubat 1983): Karma Resim Sergisi, Ahmet Ziya Akbulut / Necmettin Akbulut
- *Cemal Tollu* (16 Şubat – 15 Mart 1983): Kişisel Resim Sergisi, Cemal Tollu (d.1899 – ö.1968)
- *Gülay Sevsevil* (18 Mart – 5 Nisan 1983): Kişisel Resim Sergisi, Gülay Sevsevil (d.1949)

- *Kadri Atamal* (19 Nisan – 7 Mayıs 1983): Kişisel Resim Sergisi, Kadri Atamal (d.1903 – ö.?)
- *Birim Bozok* (10 Mayıs – 4 Haziran 1983): Kişisel Resim Sergisi, Birim Bozok (d.1946)

Bu sergi döneminde galeride toplam dokuz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece bir karma sergi vardır. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı Cemal Tollu'dur. Bu sanatçı aynı anda, kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçıdır. En fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Gerçekleşen sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.2.5. 1983 – 1984 Sergi Dönemi

1983 – 1984 sergi döneminde Galeri Lebriz'de düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Sami Yetik* (19 Ekim – 19 Kasım 1983): Kişisel Resim Sergisi, Sami Yetik (d.1878 – ö.1945)
- *Hayri Çizel* (25 Kasım – 24 Aralık 1983): Kişisel Resim Sergisi, Hayri Çizel (d.1891 – ö.1950)
- *Dünden Bugüne Karma Resim Sergisi* (6 Ocak – 20 Şubat 1984): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Oya Kılıç Karabekir* (23 Şubat – 13 Mart 1984): Kişisel Resim Sergisi, Oya Kılıç Karabekir (d.?)
- *Hüseyin Avni Lifij Desenlerinden Krome Kopy* (2 Mart – 14 Mart 1984): Kişisel Sergi, Hüseyin Avni Lifij (d.1889 – ö.1927)

- *Oya Kılıç Karabekir* (16Mart – 4Nisan1984): Kişisel Resim Sergisi, Oya Kılıç Karabekir (d.?)
- *Beyza Gönensay* (6 Nisan – 30 Nisan 1984): Kişisel Resim Sergisi, Beyza Gönensay (d.1932)
- *Ramo* (4 Mayıs – 26Mayıs1984): Kişisel Resim Sergisi, Ramo (d.1940 – ö.2005)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin biri karma, diğer yedisi de kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçılar Sami Yetik, Hayri Çizel ve Hüseyin Avni Lifij'dir. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Sami Yetik'tir. Sayıca 1900 öncesi doğan sanatçı kuşağı galeride bu dönemde daha fazla yer almıştır. Sergilerin çoğu resim sergisidir.

4.2.6. 1984 – 1985 Sergi Dönemi

1984 – 1985 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Hüseyin Avni Lifij* (19 Ekim – 17 Kasım 1984): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Avni Lifij (d.1889 – ö.1927)
- *Tülin Kiper* (21 Kasım 1984 – 15 Aralık 1984): Kişisel Resim Sergisi, Tülin Kiper (d.?)
- *Işıl Özışık* (19 Aralık – 14 Ocak 1985): Kişisel Resim Sergisi, Işıl Özışık (d.1939)
- *Mehmet Ali Resimcioğlu* (18 Ocak – 11 Şubat 1985): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Ali Resimcioğlu (d.1930 – 1983)
- *Emin Barın* (15 Şubat – 11 Mart 1985): Kişisel Hat Sergisi, Emin Barın (d.1913 – ö.1987)

- *Galeri Koleksiyonundan 14 Sanatçının Karma Resim Sergisi* (14 Mart – 8 Nisan 1985): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Karma Resim Sergisi* (12 Nisan – 4 Mayıs 1985): Karma Resim Sergisi, Mehmet Ruhi Bey / Şemsettin Arel / Maide Arel
- *Sevinç Altan* (8 Mayıs – 3 Haziran 1985): Kişisel Resim Sergisi, Fuat Sevinç Altan (d.1954)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin ikisi karma, diğer altısı da kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçılar Hüseyin Avni Lifij ile Mehmet Ali Resimcioğlu'dur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Hüseyin Avni Lifij'dir. Bu dönemde en fazla sergiyi 1930 ile 1940 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.2.7. 1985 – 1986 Sergi Dönemi

1985 – 1986 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *C Grubu* (15 Ekim – 28 Ekim 1985): Karma Resim Sergisi, Ayşin Fevzioğlu / Nesrin Çalika / Özden Narin / Emine Özden / Sevtap Pırsak
- *Nazmi Ziya* (1 Kasım 1985 – 20 Kasım 1985): Kişisel Resim Sergisi, Nazmi Ziya (d.1881 – ö.1937)
- *Ramo* (22 Kasım – 14 Aralık1986): Kişisel Resim Sergisi, Ramo (d.1940 – ö.2005)
- *Işıl Özışık* (17 Aralık – 13 Ocak 1986): Kişisel Resim Sergisi, Işıl Özışık (d.1939)

- *Lütfühak Yazır* (16 Ocak – 10 Şubat 1986): Kişisel Resim Sergisi, Lütfühak Yazır (d.1938)
- *Orhan Ersoy* (14 Şubat – 10 Mart1986): Kişisel Resim Sergisi, Orhan Ersoy (d.1928)
- *İzlenimler* (14 Mart – 29 Mart 1986): Kişisel Fotoğraf Sergisi, İsmail Cem (d.1940 – ö.2007)
- *Cevat Erkul* (1Nisan – 16Nisan1986): Kişisel Resim Sergisi, Cevat Erkul (d.1897 – ö.1981)
- *Nancy Atakan* (18Nisan – 6Mayıs1986): Kişisel Resim Sergisi, Nancy Atakan (d.1946)
- *Nilgün Çağlar* (18Nisan – 6Mayıs1986): Kişisel Takı Sergisi, Nilgün Çağlar (d.?)
- *Orhan Taylan* (8Mayıs – 31 Mayıs1986): Kişisel Resim Sergisi, Orhan Taylan (d.1941)

Bu sergi döneminde galeride toplam on bir sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin onu kişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı Nazmi Ziya ve Cevat Erkul'dur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Nazmi Ziya'dır. Bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin biri takı, biri fotoğraf ve diğer dokuz sergi ise resim sergisidir.

4.2.8. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

1986 – 1987 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Hüseyin Bilişik* (22 Ekim – 8 Kasım 1986): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Bilişik (d.1923 – ö.2004)
- *Hüseyin Avni Lifij* (11 Kasım – 26 Kasım 1986): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Avni Lifij (d.1886 – 1927)
- *Neşet Günal* (28 Kasım – 16 Aralık 1986): Kişisel Resim Sergisi, Neşet Günal (d.1923 – ö.2002)
- *Ramo* (18 Aralık 1986 – 6 Ocak 1987): Kişisel Resim Sergisi, Ramo (d.1940 – ö.2005)
- *Mahmut Cuda* (8 Ocak – 24 Ocak 1987): Kişisel Resim Sergisi, Mahmut Cuda (d.1904 – ö.1987)
- *Eskiler ve Yeniler* (8 Ocak – 19 Ocak 1987): Kişisel Takı Sergisi, Nil Çağ
- *Kainat Barkan Pajonk* (27 Ocak – 18 Şubat 1987): Kişisel Resim Sergisi, Kainat Barkan Pajonk (d.1937)
- *Karma Resim Sergisi* (22 Şubat – 15 Mart 1987): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Mevlüt Akyıldız* (2 Mart – 17 Mart 1987): Kişisel Resim Sergisi, Mevlüt Akyıldız (d.1956)
- *Savaş Çevik* (19 Mart – 7 Nisan 1987): Kişisel Hat Sergisi, Savaş Çevik (d.1953)
- *Hüseyin Cahit Derman* (30 Mart – 13 Nisan 1987): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Cahit Derman (d.1951)

- *Gönül İzgi* (14 Nisan – 3 Mayıs 1987): Kişisel Resim Sergisi, Gönül İzgi (d.?)
- *Özden Narin* (5 Mayıs – 26 Mayıs 1987): Kişisel Resim Sergisi, Özden Narin

Bu sergi döneminde galeride toplam on üç sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin on ikisi kişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı Hüseyin Avni Lifij'dir. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, bu dönemde 1950 sonrası doğan sanatçılar en fazla sergiyi düzenlemişlerdir. Sergilerin biri enstalasyon, üçü resim diğer beşi ise karmadır. Sergilerin on biri resim, biri hat ve diğer sergi ise takı sergisidir.

4.2.9. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

1987 – 1988 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *1.Uluslararası İstanbul Bienali* (25 Eylül – 15 Kasım 1987): Kişisel Sergi, Erdal Alantar (d.1937 – ö.2014)
- *Sevinç Altan* (20 Ekim – 11 Kasım 1987): Kişisel Resim Sergisi, Sevinç Altan (d.1954)
- *Orhan Taylan* (13 Kasım – 7 Aralık 1987): Kişisel Resim Sergisi, Orhan Taylan (d.1941)
- *Gevher Bozkurt* (9 Aralık 1987 – 2 Ocak1988): Kişisel Resim Sergisi, Gevher Bozkurt (d.1926)
- *Dünden Bugüne Seçtiklerimiz* (5 Ocak – 31 Ocak 1988): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Osmanlı Maden Sanatından Örnekler* (5 Ocak – 31 Ocak 1988): Karma Sergi, Çeşitli Sanatçılar
- *Ramiz Aydın* (26 Ocak – 12 Şubat 1988): Kişisel Resim Sergisi, Ramiz Aydın (d.1937)
- *Orta Kuşak Ressamlar Karma Resim Sergisi* (16 Şubat – 5 Mart 1988): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Uçan Düş 2* (8 Mart – 31 Mart 1988): Kişisel Resim Sergisi, Habip Aydoğdu (d.1952)
- *Haluk Tezozar* (1 Nisan – 18 Nisan 1988): Kişisel Resim – Heykel Sergisi, Haluk Tezozar (d.1942 – ö.1995)
- *Zeynep Büktaş Erboy* (19 Nisan – 7 Mayıs 1988): Kişisel Resim Sergisi, Zeynep Büktaş Erboy
- *Karma Resim Sergisi* (10 Mayıs - ? Mayıs/Haziran 1988), Karma Resim Sergisi, Ali Atmaca / Hikmet Karabulut

Bu sergi döneminde galeride toplam on iki sergi düzenlenmiş olup bu sergilerin sekizi kişisel sergi olup dört karma sergi vardır. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, bu dönemde en fazla sergiyi 1930 sonrasında doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin çoğu resim sergisi olup, bir resim heykel karışık sergi ve bir de maden işçiliği sergisi vardır.

4.2.10. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

1988 – 1989 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Hasan Vecih Bereketoğlu* (20 Ekim – 12 Kasım 1988): Kişisel Resim Sergisi, Hasan Vecih Bereketoğlu (d.1895 – ö.1971)

- *Bihrat Mavitan* (15 Kasım – 10 Aralık 1988): Kişisel Resim Sergisi, Bihrat Mavitan(d.1948)
- *Türk Resminde Natürmort* (12 Aralık 1988 – 7 Ocak1989): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Gevher Bozkurt* (10 Ocak – 5 Şubat 1989): Kişisel Resim Sergisi, Gevher Bozkurt (d.1926)
- *Fahrettin Baykal* (8 Şubat – 7 Mart 1989): Kişisel Resim Sergisi, Fahrettin Baykal (d.1948 – ö.2005)
- *10. Ölüm Yıldönümü Nedeniyle Ayetullah Sümer ve Grubu* (15 Mart – 15 Nisan 1989): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Uzakdoğu 1*(18 Nisan – 13 Mayıs 1989): Kişisel Resim Sergisi, Levent Arşiray (d.1948)

Bu sergi döneminde galeride yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşi kişisel sergi olup ikisi karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı Hasan Vecih Bereketoğlu'dur. Bu sanatçı aynı anda, kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçıdır. Bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.2.11. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980'li yılların son sergi dönemi olan 1989 – 1990 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Hüsamettin Koçan* (19 Ekim – 11 Kasım 1989): Kişisel Resim Sergisi, Hüsamettin Koçan (d.1946)

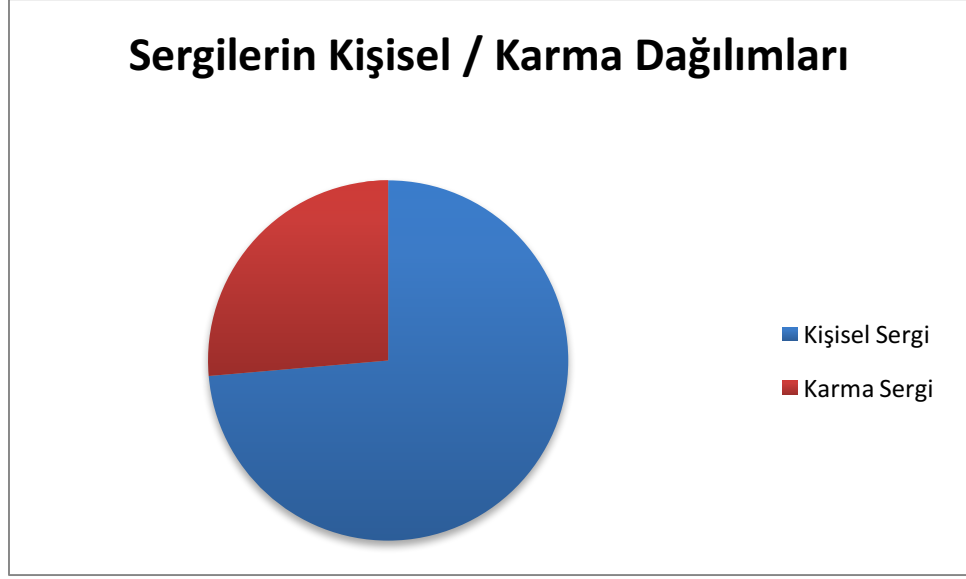
- *Türk Resminden Bir Kesit* (? Kasım – 4 Aralık 1989): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Gencay* (7 Aralık – 26 Aralık 1989): Kişisel Sergi, Gencay (d.?)
- *Hale Sontaş* (27 Aralık 1989 – 27 Ocak 1990): Kişisel Resim Sergisi, Hale Sontaş (d.1943)

Bu sergi döneminde galeride dört sergi düzenlenmiş olup, üçü kişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin çoğu resim sergisidir.

Şekil 4.3 *Galeri Lebriz - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları*

Şekil 4.3 incelendiğinde 1940 ile 1950 arasında doğan sanatçı kuşağı galeride en fazla sergi düzenleyenler olup onları 1930 ile 1940 arası doğan sanatçı kuşağı olduğu görülmektedir. Fakat genel olarak bakıldığında 1900 Öncesi, 1930 ile 1940 arasında doğan, 1940 ile 1950 arasında doğan ve 1950 sonrasında doğan kuşakların oranları birbirinden çok uzak değildir.

Şekil 4.4 Galeri Lebriz - Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.4’de yer alan sergilerin kişisel ve karma olmalarına göre dağılımlarında kişisel sergilerin daha fazla yapıldığı gözükmemektedir.

4.3. Galeri Nev

1984 yılında Ankara’da aynı zamanda mimar olan Ali Artun ve Haldun Dostoğlu tarafından Gaziosmanpaşa, Horasan sokakta¹ kurulmuştur. Kültürel, sanatsal çalışmaların ve söyleşilerin yer alabileceği bir yer olmasını isteyen kurucularından Ali Artun galeriyi açma amaçlarını “İşin bizi çeken yanı, resim kültürünü alabildiğince derinleştirmek, resmi demokratikleştirmek isteği oldu” şeklinde dile getirmiştir².

Ankara ve İstanbul’daki ilk sergilerini Abidin Dino’yla açan galeride Tiraje Dikmen, Ömer Uluç, Arif Dino, Koray Ariş, Mehmet Güteryüz, Erol Akyavaş, Yüksel Arslan, Jale Erzen, Ergin İnan, Alev Ebüzziya, Behçet Safa, Seyhun Topuz ve Nejad Devrim gibi isimlerin sergileri olmuştur. Galeri kuruluşundan bu yana 300’

¹ Jülide Gülizar, “Ellerin, ellerle çizdiği bir dünya,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Mayıs 1984, 4.

² Gülizar, 4.

yaklaşan sergilerini “...ağırlıklı olarak 1950 sonrasını temsil eden Türkiye’nin *ilk modernistler*ive onlara eklemlenen üç kuşağın eserlerinden derlendi.”¹ şeklinde açıklamıştır. Galeride yer alan yabancı sanatçılar arasında Picasso, Bonnard, Dali, Viera da Silva, Manier, Pelachaud, Valtat, Malangatana, Chissano, Born ve Cieslewicz gibi isimler sayılabilir.

Galeri sergicilik faaliyetleri dışında yayınları ile de dikkat çekmektedir. Sanatçı röprodüksiyonları ve albümleri, galerinin bir tarihçesi niteliğinde olan *Müze Kitap, Resme Bakan Yazılar* bunlardan bazılarıdır. Bu röprodüksiyon ve albümlerle ilgili olarak ilk sergisi sırasında yayınlanan makalede “Dino tabloları çok güzel, ama her beğenenin alabileceği cinsten değil. Galerisi sahipleri bunu da düşünmüşler ve Abidin Dino’nun imzalı mührünü taşıyan röprodüksiyonunu hazırlamışlar. Her isteyen alabilir bunları. 5500 lira çünkü. Sonra yazılar dahil her şeyi el baskısı olan, serigrafisi sistemiyle hazırlanmış bir albüm. İçinde 64 resim var. 30 bin lira. Dino hayranları bunlarla yetinebilirler.”² şeklinde bahsedilmiştir. 1988 yılında Mehmet Gülerüz’ün kitabı yayınlanmasından sonra Cumhuriyet gazetesinde “...Mehmet Gülerüz ve Bedri Baykam’ın kitaplarının Türkiye standartlarının sınırlarını zorlayan nitelikleriyle üstünde durulması gereken yayınlar olduğunu görüyoruz.” kitabın kalitesi ile ilgili yorumlar görülmektedir.

Galeri’nin beşinci yılında yapılmış olan bir röportaj sırasında, sanat yayınları ve sergileriyle etkinliklerini sürdüren galerinin, sanat ortamında nasıl bir yeri olduğu sorusunu kuruculardan Haldun Dostoğlu şu şekilde cevaplamıştır: “Bizim edindiğimiz en büyük misyon, yeni bir tür izleyicinin oluşmasına yardımcı olmak oldu. Yeni tür sözünden kastım, daha genç, daha özgür, resme daha akli bakabilen bir tür insan. Türkiye’de, özellikle aydınlar sinemaya gittiklerinde çok özgürce filmi beğenip beğenmediklerini ya da okudukları romandan hoşlanıp hoşlanmadıklarını söyleyebiliyorlar. Ama resmin karşısında *Ben resimden anlamam* diyerek son derece

¹ Galerisi Nev. 23 Aralık 2015 <<http://www.galerinev.com/tr/hakkimizda>>.

² Gülerüz,4.

anlamsız bir otosansür uyguluyorlar. İzleyicide bir çekingenlik var. Bunun yıkılması gerek ki resim özgürce gelişebilsin, karşılığını alabilsin, sergilenebilsin, tartışılabilsin.”¹

Sanatı demokratikleştirmek isteyen bu galeri Ankara’daki faaliyetlerine bir ek olarak İstanbul’da da 1987 yılında bir şube açmışlardır.

İstanbul sanat piyasasındaki yerini 1987 yılında dolduran galeri, 1987 – 1988, 1988 – 1989, 1989 – 1990 sergi sezonlarında incelenmiştir.

4.3.1. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

1984 yılından beri Ankara’da hizmet veren Galeri Nev’in İstanbul’daki ilk sergileri bu sezonda başlamıştır. 1987 – 1988 sergi sezonunda yer alan sergiler sırasıyla aşağıdaki gibidir:

- *Abidin Dino* (23 Ekim – 16 Kasım 1987): Kişisel Resim Sergisi, Abidin Dino (d.1913 – ö.1993)
- *Tiraje Dikmen* (20 Kasım – 9 Aralık 1987): Kişisel Resim Sergisi, Tiraje Dikmen (d.1925 – ö.2014)
- *Erol Akyavaş* (11 Aralık 1987 – 4 Ocak 1988): Kişisel Özgün Baskı Sergisi, Erol Akyavaş (d.1932 – ö.1999)
- *Arif Dino* (7 Ocak – 1 Şubat 1988): Kişisel Resim Sergisi, Arif Dino (d.1893 – ö.1957)
- *Yüksel Arslan* (5 Şubat – 29 Şubat 1988): Kişisel Resim Sergisi, Yüksel Arslan (d.1933)

¹ Lale Fileoğlu, “Sanat ticaretinde 5 yıl,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 22 Haziran 1989, 4.

- *Jale Necdet Erzen* (3 Mart – 28 Mart 1988): Kişisel Resim Sergisi, Jale Necdet Erzen (d.1943)
- *Mehmet Güteryüz* (8 Nisan – 2 Mayıs 1988): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Güteryüz (d.1938)
- *Ergin İnan* (6 Mayıs – 31 Mayıs 1988): Kişisel Özgün Baskı Sergisi, Ergin İnan (d.1943)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin hepsi kişisel sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı Abidin Dino'nun ağabeyi olan Arif Dino'dur. Bu sanatçı aynı anda galeride dönemde yer alan en eski kuşak sanatçıdır. Doğum yılı açısından ressamlar incelendiğinde Arif Dino'yu sırasıyla, Abidin Dino ve Tiraje Dikmen izler. Sanatçılar arasında sayısal açıdan en büyük yoğunluğu 1930 ile 1950 arasında doğanlar oluşturur.

1932 doğumlu Erol Akyavaş ile 1943 doğumlu Ergin İnan'ın özgün baskı sergileri dışındaki sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.3.2. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

1988 – 1989 sergi sezonunda, İstanbul sanat piyasasında ikinci sezonunu yaşayan Galeri Nev İstanbul'un bu dönemdeki sergileri aşağıdaki gibidir:

- *İstanbul Gravürleri 1500 – 1900* (17 Ekim – 2 Kasım 1988): Karma Gravür Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Mehmet Güteryüz* (9 Kasım – 30 Kasım 1988): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Güteryüz (d.1938)
- *Safa (Behçet Safa)* (16 Aralık 1988 – 10 Ocak 1989): Kişisel Resim Sergisi, Behçet Safa (d.1934)

- *Adolf Born* (13 Ocak – 1 Şubat 1989): Kişisel Özgün Baskı Sergisi, Adolf Born (d.1930)
- *Cengiz Kabaoğlu* (3 Şubat – 28 Şubat 1989): Kişisel Resim Sergisi, Cengiz Kabaoğlu(d.1953)
- *Karma Sergi* (3 Mart – 28 Mart 1989): Karma Sergi, Erol Akyavaş / Mehmet Güteryüz / Behçet Safa / Koray Arış – 9. Stockholm Sanat Fuarı
- *Fatma Tülin Öztürk* (3 Mart – 29 Mart 1989): Kişisel Resim Sergisi, Fatma Tülin Öztürk (d.1950)
- *Mithat Şen* (31 Mart – 25 Nisan 1989): Kişisel Resim Sergisi, Mithat Şen (d.1957)
- *Kemal Bastuji* (28 Nisan – 16 Mayıs 1989): Kişisel Resim Sergisi, Kemal Bastuji (d.1923 – ö.1996)
- *Roman Cieslewicz* (18 Mayıs – 5 Haziran 1989): Kişisel Özgün Baskı Sergisi, Roman Cieslewicz (d.1930 – ö.1996)

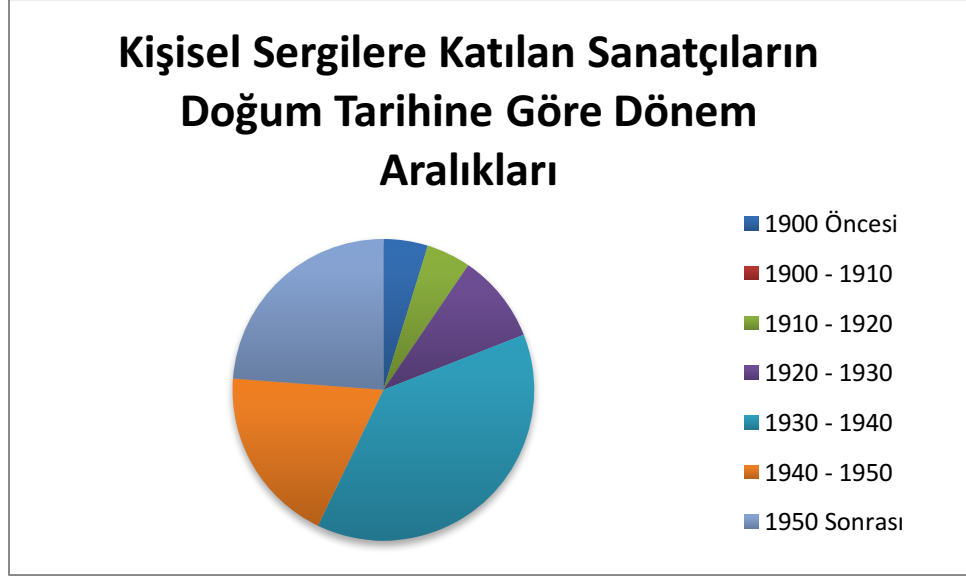
Bu sergi döneminde galeride toplam on sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece iki sergi karma sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Kemal Bastuji'dir. En fazla sergiyi 1950 ve sonrası doğan genç kuşak sanatçılar gerçekleştirmiş olup, onları 1930 ile 1940 arasında doğan sanatçılar izlemektedir. 1930 doğumlu olan yabancı sanatçılar, Adolf Born ve Roman Cieslewicz özgün baskı sergileri düzenlemiş olup, diğer sanatçıların sergileri resim sergisidir.

4.3.3. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980'li yılların son sergi sezonu olan 1989 – 1990 sezonda, Galeri Nev İstanbul'un bu dönemdeki sergileri aşağıdaki gibidir:

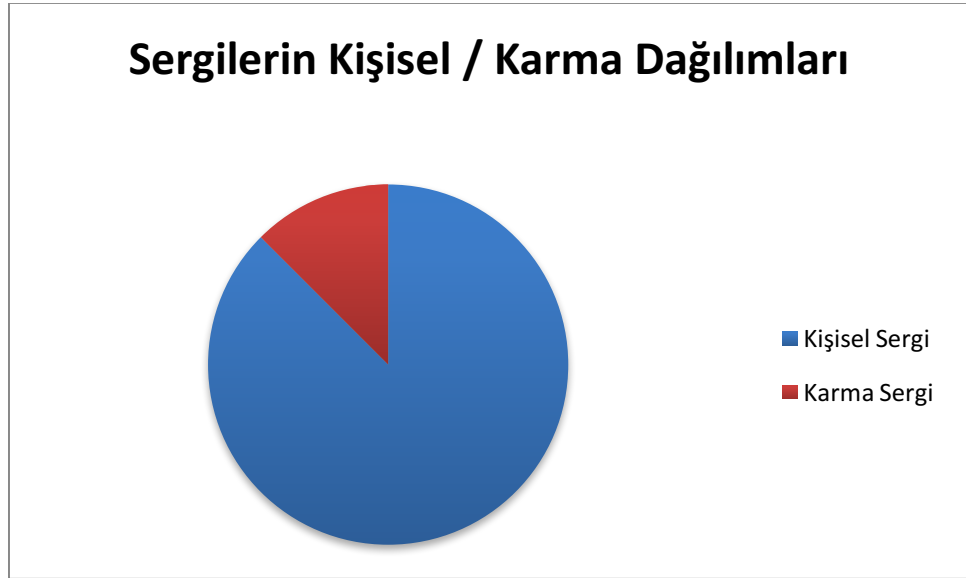
- *Mehmet Güteryüz* (26Eylül – 26Eylül 1989): Performans, Mehmet Güteryüz (d.1938)
- *Kemal Önsoy* (? Ekim 1989 – ? Ekim 1989): Kişisel Resim Sergisi, Kemal Önsoy (d.1954)
- *Bilge Friedlaender* (6 Ekim – 31 Ekim1989): Enstalasyon, Bilge Friedlaender (d.1940 – ö.2000)
- *Nazlı Damlacı* (9 Kasım – 2 Aralık 1989): Kişisel Resim Sergisi, Nazlı Damlacı(d.1959)
- *Karma Sergi* (11 Aralık – 30 Aralık 1989): Karma Resim Sergisi, Erol Akyavaş / Mehmet Güteryüz / Behçet Safa / Abidin Dino / Ergin İnan
- *Biol Kutadgu* (6 Aralık 1989 – 5 Ocak 1990): Kişisel Resim Sergisi, Biol Kutadgu (d.1945 – ö.2013)

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece bir karma sergi vardır. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Mehmet Güteryüz'dür. En fazla sergiyi 1940 ve sonrası doğan genç kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Bu dönemde 2. Uluslararası İstanbul Bienal'i kapsamında Yerebatan Sarnıcı'nda gerçekleşmiş olan Mehmet Güteryüz'ün performansı ile Bilge Friedlaender'in galeride gerçekleştirdiği enstalasyonu çağdaş sanat türlerindedir. Diğer sergilerin tümü resim sergisidir.

Şekil 4.5 Galeri Nev - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.5’de görüldüğü gibi galeri 1980’li yıllarda bulunduğu dönemlerde düzenlenen sergilerde, sanatçıların büyük bir çoğunluğu 1930 sonrasında doğanlar oluşturmaktadır.

Şekil 4.6 Galeri Nev - Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.6 incelendiğinde düzenlenen sergilerin büyük bir çoğunluğu kişisel sergi olduğu görülmektedir.

4.4. Maçka Sanat Galerisi

1976 tarihinde İstanbul Maçka'da aynı zamanda bir koleksiyoner olan Varlık Yalman ile kardeşi Rabia apa tarafından kurulmuştur. "Farklı deneysel bir mekan"¹ olarak nitelendirilen, yerleri ve duvarları fildişi seramik karolarla kaplı olan galerinin; tasarımı mimar Mehmet Konuralp; aydınlatmasını Türkiye'ye aydınlatma uzmanlığı ve yapı fiziği kavramlarını ilk getiren kişi Prof. şazi Sirel; grafik tasarımını ise grafik sanatçısı Mengü Ertel yapmıştır.

Rabia apa 2012 yılında yapılan bir söyleşisinde Maçka Sanat Galerisi'nin püf noktalarını şu şekilde dile getirmiştir; "Maçka Sanat Galerisi'nin püf noktalarının önceliği benim için sezgi ve sevgidir. Sezgilerini çok iyi kullanan bir insanım, kuvvetine de inanırım ve çok az yanırım. Sevgi de çok mühim. Yaptığım işi çok seviyorum... Atığım her sergide sanatçıyla beraber sergi kurmanın heyecanını, sinirini veya sergi bittiği zaman sergiyi kaldırmamanın hüznünü bugüne kadar hiç kaybetmeden bütün heyecanımla yaşıyorum. Bu duyguların dışında galericilikte dürüst olmak, inandığın sergiler kurmak, piyasa oyunlarının içine girmemek ve sanat adına sanat yapmak istiyorum"².

Otuz dokuz yılı geride bırakan galeride Aliye Berger, Kuzgun Acar, Altan Gürman, Komet, Turhan Erol, Adnan Varınca, Utku Varlık, Özdemir Altan, Mehmet Güteryüz, Ömer Uluç, Mübin Orhon, Sabri Berkel, Mengü Ertel, Alaattin Aksoy, Candeğer Fürtun, Kadir Can, Neşe Erdok, Balkan Naci İslimyeli, Aydın Ülken, Melike Abasıyanık Kurti, Özer Kabaş, Nusret Nurdan Eren, Seyhun Topuz, Mustafa Ata, Fikret Andoğlu, Turhan Selçuk, Serhat Kiraz, Altan Gürman, Koray Ariş, Sarkis, Füreya Koral, Nur Koçak, Adnan oker, Ergül Özkutan, Ayşe Erkmen³ gibi farklı alanlardan sanatçılar yer almıştır.

¹ Maçka Sanat Galerisi. 26 Aralık 2015 <<http://www.mackasanatgalerisi.com/index.php?/about/>>.

² Evrim Altuğ, *Peki, Galeriler Bu İşe Ne Diyor?*, 1. Baskı (İstanbul: Yapı Kredi, Mayıs 2014) 10

³ Maçka Sanat Galerisi. 26 Aralık 2015 <<http://www.mackasanatgalerisi.com/index.php?/project/past/>>.

Seramik'ten enstalasyona, grafikten karikatüre, heykelden resme, fotoğraftan ebruya neredeyse sanatın her alanında yapıtlar sergileyen galeri çıkardığı kataloglar, sergi gazetesi ile yayıncılık alanında da faaliyet göstermiştir.

1980'li yıllarda 1979 – 1980 sergi döneminden, 1989 – 1990 sergi dönemine kadar on bir sergi dönemi incelenmiştir.

4.4.1. 1979 – 1980 Sergi Dönemi

1976 yılında kurulan galerinin 1980'li yıllarda incelenen ilk dönemi 1979 – 1980 sergi dönemindeki sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Bilge Alkor* (18 Aralık 1979 – 12 Ocak 1980): Kişisel Resim Sergisi, Bilge Alkor (d.1936)
- *Karma Lito Sergisi* (15 Ocak – 9 Şubat 1980): Karma Özgün Baskı Sergisi, Alaattin Aksoy / Mehmet Gülerüz / Balkan Naci İslimyeli / Komet / Utku Varlık / Şenol Yoroğlu
- *Alaattin Aksoy* (19 Şubat – 15 Mart 1980): Kişisel Resim Sergisi, Alaattin Aksoy (d.1942)
- *Adnan Varınca* (25 Mart – 19 Nisan 1980): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Varınca (d.1918 – ö.2014)
- *Candeğer Furtun* (22 Nisan – 17 Mayıs 1980): Kişisel Seramik Sergisi, Candeğer Furtun (d.1936)
- *Mengü Ertel* (21 Mayıs – ? Haziran 1980): Kişisel Grafik - Desen, Mengü Ertel (d.1931 – ö.2000)

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beş kişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. En eski kuşak sanatçı Adnan Varınca'dır. Dönemde yer alan kişisel sergiler, sanatçıların doğum tarihlerine göre incelendiğinde

sayısal olarak en fazla sergiyi 1930 ile 1940 arasında doğan sanatçılar gerçekleştirmiştir. Üç resim, bir özgün baskı, bir seramik ve bir de grafik – desen sergisi düzenlenmiş olup, sergi türü çeşitliliği yüksektir.

4.4.2. 1980 – 1981 Sergi Dönemi

1980 – 1981 sergi sezonunda, Maçka Sanat Galerisi'nin bu dönemdeki sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Sabri Berkel* (11 Kasım – 6 Aralık 1980): Kişisel Resim Sergisi, Sabri Berkel (d.1907 – ö.1993)
- *Ömer Uluç* (9 Aralık 1980 – 3 Ocak 1981): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Uluç (d.1931 – ö.2010)
- *Mehmet Güleryüz* (6 Ocak – 31 Ocak 1981): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Güleryüz (d.1938)
- *Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümü Karma Sergisi* (3 Şubat – 28 Şubat 1981): Karma Heykel Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Kadir Can* (? Mart - ? Mart/Nisan 1981): Kişisel Resim Sergisi, Kadir Can (d.?)
- *Neşe Erdok* (7 Nisan – 2 Mayıs 1981): Kişisel Resim Sergisi, Neşe Erdok (d.1940)

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Cumhuriyet'in ilk kuşak ressamlarından Sabri Berkel'dir. En fazla sergiyi 1930 ile 1940 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerden biri heykel sergisi olup diğerlerinin hepsi resim sergisidir.

4.4.3. 1981 – 1982 Sergi Dönemi

1981 – 1982 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Suya Çizilmiş Şeyler* (20 Ekim – 20 Kasım 1981): Kişisel Resim Sergisi, Balkan Naci İslimyeli (d.1947)
- *Adnan Varınca* (1 Aralık 1981 – 2 Ocak 1982): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Varınca (d.1918 – ö.2014)
- *Aydın Ülken* (5 Ocak – 6 Şubat 1982): Kişisel Resim Sergisi, Aydın Ülken (d.1957)
- *Türk Halk Resim Sanatı* (16 Şubat – 3 Nisan 1982): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Melike Abasıyanık Kurtiç* (? Nisan 1982 – ? Nisan/Mayıs 1982): Kişisel Seramik ve Resim Sergisi, Melike Abasıyanık Kurtiç (d.1930)
- *Özer Kabaş* (? Mayıs – ? Mayıs/Haziran 1982): Kişisel Resim Sergisi, Özer Kabaş (d.1938 – ö.1998)

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece bir karma sergi vardır. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Adnan Varınca'dır. En fazla sergiyi 1930 ile 1940 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin biri seramik ve çizim olmakla birlikte geri kalanı resim sergisidir.

4.4.4. 1982 – 1983 Sergi Dönemi

1982 – 1983 sergi döneminde Maçka Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ömer Uluç* (26 Ekim – 27 Kasım 1982): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Uluç (d.1931 – ö.2010)
- *Mübin Orhon* (30 Kasım – 25 Aralık 1982): Kişisel Resim Sergisi, Mübin Orhon (d.1924 – ö.1981)
- *Nusret Nurdan Eren* (28 Aralık 1982 – 25 Ocak 1983): Kişisel Fotoğraf Sergisi, Nusret Nurdan Eren (d.1931)
- *Seyhun Topuz* (25 Ocak – 19 Şubat 1983): Kişisel Heykel Sergisi, Seyhun Topuz(d.1942)
- *Resim ve Özgün Baskı* (3 Mart – 2 Nisan 1983): Karma Resim ve Özgün Baskı Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Kitap* (5 Nisan – 20 Mayıs 1983): Kişisel Resim Sergisi, Mustafa Ata (d.1945)

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece bir karma sergi vardır. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı Mübin Orhon'dur. Bu sanatçı aynı anda, kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçıdır. En fazla sergiyi 1930 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Üç resim, bir heykel, bir fotoğraf ve bir de resim ve özgün baskıdan oluşan karma sergi düzenlenmiştir.

4.4.5. 1983 – 1984 Sergi Dönemi

1983 – 1984 sergi döneminde Maçka Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Sarkis* (? Ekim/Kasım – 26 Kasım 1983): Kişisel Sergi, Sarkis (d. 1938)

- *4. İstanbul Sanat Bayramı* (18 Ekim – 8 Kasım 1983): Karma Sergi, Kuzgun Acar / Bilge Alkor / Mustafa Ata / Aliye Berger / Sabri Berkel / Adnan Çoker / Nusret Nurdan Eren / Mengü Ertel / Candeğer Furtun / Güngör Güner / Komet / Altan Gürman / Ergin İnan / Özer Kabaş / Serhat Kiraz / Melike Abasıyanık Kurtiç / Mübin Orhon / Yusuf Taktak / Seyhun Topuz / Ömer Uluç / Aydın Ülken / Adnan Varınca / Utku Varlık / Sarkis
- *Fikret Andoğlu* (29 Kasım – 6 Aralık 1983): Kişisel Resim Sergisi, Fikret Andoğlu (d.1913 – ö.1979)
- *Afrika Maskları ve Batik Sergisi* (3 Ocak – 14 Ocak 1984): Karma Sergi, (Sevim Burak ve Ömer Uluç'un Nijerya'da buldukları yıllarda oluşturdukları koleksiyon)
- *Söz Çizginin* (17 Ocak – 4 Şubat 1984): Kişisel Karikatür Sergisi, Turhan Selçuk (d.1922 – ö.2010)
- *Serhat Kiraz* (? Şubat – ? Mart 1984): Kişisel Resim Sergisi, Serhat Kiraz (d.1954)
- *Altan Gürman* (13 Mart – 7 Nisan 1984): Kişisel Resim Sergisi, Altan Gürman (d.1935 – ö.1976)
- *Adnan Varınca* (17 Nisan – 12 Mayıs 1984): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Varınca (d.1918 – ö.2014)
- *13 Ressam 3 Eğilimi Sürüyor* (15 Mayıs – 9 Haziran 1984): Karma Resim Sergisi, Soyut Resim – Sabri Berkel / Adnan Çoker / Mübin Orhon / Güngör Taner, Yenifigüratif Resim – Özdemir Altan / Altan Gürman / Nur Koçak / Yusuf Taktak, Kavramsal Sanat – Şükrü Aysan / Alparslan Baloğlu / Serhat Kiraz / Ahmet Öktem / Ergül Özkutan

Bu sergi döneminde galeride toplam dokuz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü karma, diğer altısı da kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçılar Altan Gürman ve Fikret Andoğlu'dur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Fikret Andoğlu'dur. 1910 ile 1920 arası doğan sanatçılar ve 1930 ile 1940 arası doğan sanatçıların sayısal değeri birbirine eşit olup dönemde en fazla sergiyi onlar düzenlemişlerdir. Sergilerin çoğu resim sergisi olup bir karikatür, 2 karma sergi vardır.

4.4.6. 1984 – 1985 Sergi Dönemi

1984 – 1985 sergi döneminde Maçka Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Heykel Sergisi* (20 Kasım – 22 Aralık 1984): Karma Heykel Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Nusret Nurdan Eren* (25 Aralık 1984 – 19 Ocak 1985): Kişisel Fotoğraf Sergisi, Nusret Nurdan Eren (d.1931)
- *Koray Ariş* (22 Ocak – 23 Şubat1985): Kişisel Heykel Sergisi, Koray Ariş (d.1944)
- *Karma Desen Sergisi* (? Şubat – 2 Mart 1985): Karma Resim Sergisi, Nurullah Berk / Sabri Berkel / Hamit Görele / Ercüment Kalmık
- *Seyhun Topuz* (? Mart – ? Nisan 1985): Kişisel Heykel Sergisi, Seyhun Topuz (d.1942)
- *Baskı Sanatında Genç Yaratıcılar* (? Nisan – 4 Mayıs 1985): Karma Özgün Baskı Sergisi, (1977 Yılından sonra Mimar Sinan Üniversitesi Resim Bölümü Litografi Atölyesi'nde yetişmiş genç sanatçılar)

- *Fuat Acaroğlu* (7 Mayıs – 1 Haziran 1985): Kişisel Resim Sergisi, Fuat Acaroğlu (d.1951)

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü karma, diğer dördü de kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Fikret Andoğlu'dur. Bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergilerin ikisi resim, üçü heykel, biri özgün baskı ve diğer sergi ise fotoğraf sergisidir.

4.4.7. 1985 – 1986 Sergi Dönemi

1985 – 1986 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ömer Uluç* (19 Kasım – 14 Aralık 1985): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Uluç (d.1931 – ö.2010)
- *Füreyâ Koral* (17 Aralık 1985 – 18 Ocak 1986): Kişisel Seramik Sergisi, Füreyâ Koral (d.1910 – ö.1997)
- *Komet* (21 Ocak – 22 Şubat 1986): Kişisel Resim Sergisi, Komet (d.1941)
- *Çaylak Sokak* (25 Şubat – 15 Mart 1986): Enstalasyon, Sarkis (d.1938)
- *Urbi et Orbi* (18 Mart – 12 Nisan 1986): Kişisel Sergi, Şükrü Aysan (d.1945)
- *Nur Koçak* (15 Nisan – 10 Mayıs 1986): Kişisel Sergi, Nur Koçak (d.1941)

- *Minimal Simetri 1* (? Mayıs – ?Haziran1986): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Çoker (d.1927)

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin hepsi kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Füreyâ Koral'dır. Bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergiler üç resim, bir seramik, bir de enstalasyondan oluşmaktadır.

4.4.8. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

1986 – 1987 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *10. Yıl Sergileri – 1 (Dışavurumcu)* (18 Kasım – 22 Kasım 1986): Karma Sergi, Kuzgun Acar / Aliye Berger / Mengü Ertel / Özer Kabaş / Füreyâ Koral / Melike Abasıyanık Kurtiç
- *10. Yıl Sergileri – 2 (Soyut)* (25 Kasım – 29 Kasım 1986): Karma Sergi, Özdemir Altan / Sabri Berkel / Nusret Nurdan Eren / Candeğer Furtun / Mübin Orhon / Seyhun Topuz
- *10. Yıl Sergileri – 3 (Güncel Dışavurumcu)* (2 Aralık – 6 Aralık 1986): Karma Sergi, Fuat Acaroğlu / Bilge Alkor / Koray Ariş / Mustafa Ata / Özer Kabaş / Komet / Ömer Uluç
- *10. Yıl Sergileri – 4* (9 Aralık – 13 Aralık 1986): Karma Sergi, Şükrü Aysan / Adnan Çoker / Altan Gürman / Serhat Kiraz / Nur Koçak / Sarkis
- *Türk Alman Kültür Enstitüsü 30. Yıl Sergisi* (17 Aralık 1986 – 10 Ocak 1987): Karma Sergi, Kuzgun Acar / Alaattin Aksoy / Erol Akyavaş / Erdal Alantar / Bilge Alkor / Özdemir Altan / Fikret Andoğlu / Yüksel Arslan / Ferruh Başağa / Aliye Berger / Tülay Tura Börteçene / Adnan Çoker / Şükriye Dikmen / Sadi Diren / Devrim Erbil / Mengü Ertel / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Eren Eyüboğlu / Atilla Galatalı / Mehmet Güteryüz / Oktay Günday / Nedim Günsür / Altan Gürman /

Nasip İyem / Nuri İyem / Gönül İzgi / Özer Kabaş / Füreya Koral / Melike Abasıyanık Kurtiç / Teoman Madra / Mübin Orhon / Orhan Peker / Sarkis / Ömer Uluç / Adnan Varınca / Utku Varlık

- *Hale Arpacioğlu* (13 Ocak – 7 Şubat 1987): Kişisel Resim Sergi, Hale Arpacioğlu (d.1951)
- *Installation* (10Şubat – 7 Mart 1987): Enstalasyon, Serhat Kiraz (d.1954)
- *Özer Kabaş* (17 Mart – 18 Nisan 1987): Kişisel Resim Sergisi, Özer Kabaş (d.1938 – ö.1998)
- *Füsun Onur* (21 Nisan – 16 Mayıs 1987): Kişisel Resim Sergisi, Füsun Onur (d.1938)

Bu sergi döneminde galeride toplam dokuz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin dördü kişisel sergi, diğer beşi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, bu dönemde 1930 ile 1940 arasında doğanlar ile 1950 sonrası doğan sanatçılar eşit sayıda sergi düzenlemişlerdir. Sergilerin biri enstalasyon, üçü resim diğer beşi ise karmadır.

4.4.9. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

1987 – 1988 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *1.Uluslararası İstanbul Bienali* (25 Eylül – 15 Kasım 1987): Karma Sergi, Hale Arpacioğlu / Füreya Koral / Nur Koçak
- *Seyhun Topuz* (1 Aralık – 26 Aralık 1987): Kişisel Heykel Sergisi, Seyhun Topuz (d.1942)

- *Koray Ariş* (5 Ocak – 30 Ocak 1988): Kişisel Heykel Sergisi, Koray Ariş (d.1944)
- *İpek Aksügür Duben* (9 Şubat – 5 Mart 1988): Kişisel Resim Sergisi, İpek Aksügür Duben (d.1941)
- *Installation II* (8 Mart – 2 Nisan 1988): Enstalasyon, Ergül Özkutan
- *Oyuncular* (? Nisan – ? Mayıs 1988): Kişisel Grafik Sergisi, Mengü Ertel (d.1931 – ö.2000)

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup bu sergilerin çoğu kişisel sergi olup sadece bir karma sergi vardır. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, bu dönemde en fazla sergiyi 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergiler iki heykel, bir resim, bir grafik, bir de enstalasyon sergilerinden oluşmaktadır.

4.4.10. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

1988 – 1989 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ömer Uluç* (11 Ekim – 19 Kasım 1988): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Uluç (d.1931 – ö.2010)
- *Candeğer Furtun* (22 Kasım – 31 Aralık 1988): Kişisel Heykel Sergisi Sergisi, Candeğer Furtun (d.1936)
- *Fahrelnissa Zeid* (20 Aralık 1988 – 16 Ocak 1989): Kişisel Resim Sergisi, Fahrelnissa Zeid (d.1901 – ö.1991)
- *Savaş Meleş* (23 Ocak – 25 Şubat 1989): Kişisel Resim Sergisi, Sarkis (d.1938)

- *Burası ve Orası* (14 Mart – 15 Nisan1989): Enstalasyon, Ayşe Erkmen (d.1949)
- *Düsseldorf Giyim Fuarı* (12 Mayıs – 12 Temmuz1986): Karma Sergi, Çeşitli Sanatçılar

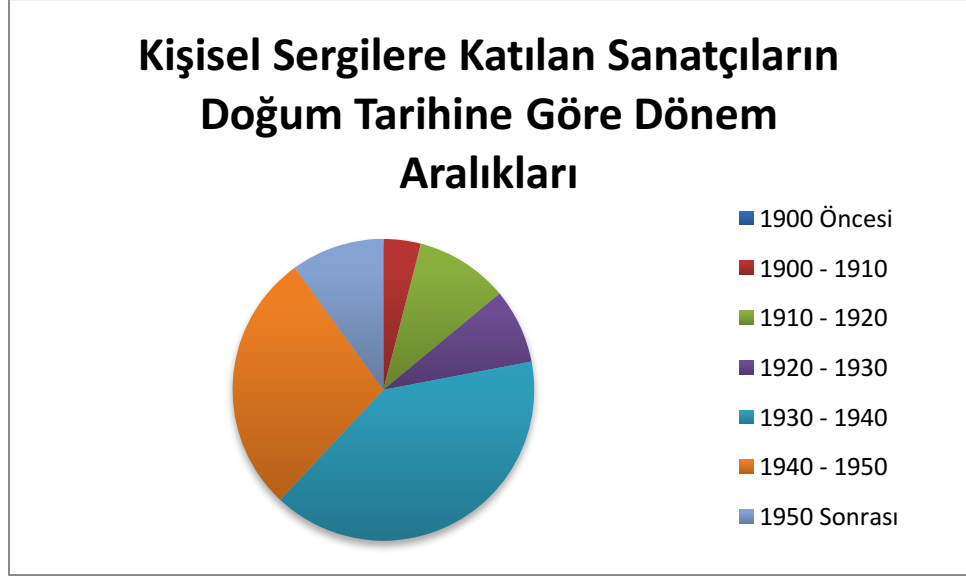
Bu sergi döneminde galeride altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşi kişisel sergi olup biri karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı Fahrelnissa Zeid'dir. Bu sanatçı aynı anda, kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçıdır. Bu dönemde en fazla sergiyi 1930 ile 1940 arası doğan kuşak sanatçı gerçekleştirmiştir. Sergiler iki resim, bir heykel, bir karma ve bir de enstalasyon sergisinden oluşmaktadır.

4.4.11. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980'li yılların son sergi dönemi olan 1989 – 1990 sergi döneminde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

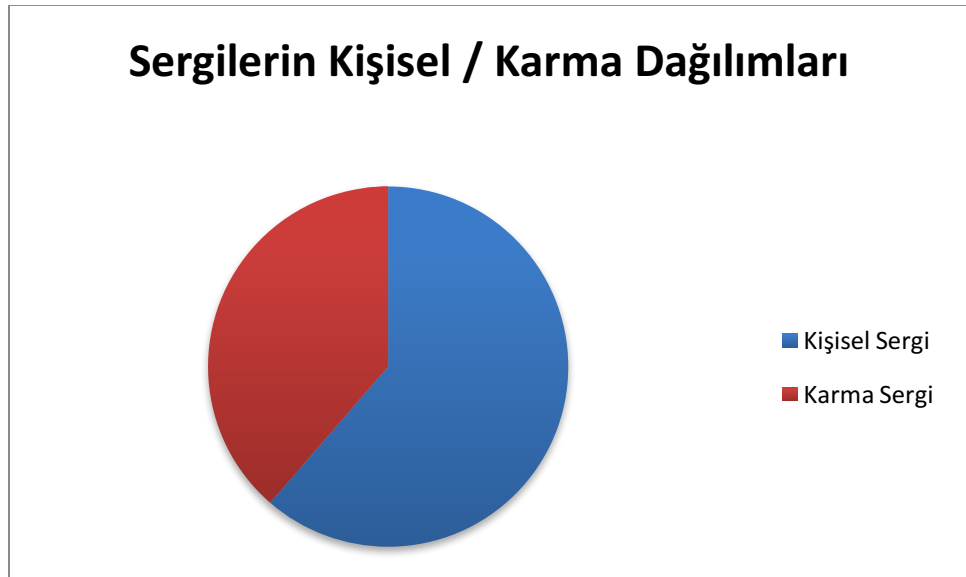
- *2.Uluslararası İstanbul Bienali* (3 Ekim – 31 Ekim 1989): Karma Sergi, Veit Strarmann / Anne Samson / Azade Köker
- *Soyut Dışavurumcu Dönemden Grafikler* (5 Aralık – 13 Ocak 1990): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Çoker (d.1927)

Bu sergi döneminde galeride iki sergi düzenlenmiş olup, birisi kişisel sergidir.

Şekil 4.7 Maçka Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.7 incelendiğinde 1930 ile 1940 arası doğan sanatçı kuşak galeride en fazla yer alan sanatçı kuşak olup, onları 1940 ile 1950 arası doğan kuşak sanatçılar izlemektedir.

Şekil 4.8 Maçka Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.8’de yer alan sergilerin kişisel ve karma olmalarına göre dağılımlarında kişisel sergilerin daha fazla yapıldığı gözükmektedir.

4.5. Mine Sanat Galerisi

Mine Güleney tarafından kurulan Mine Sanat Galerisi profesyonel olarak kuruluşu 1987 olsa da galeri fikrinin şekillenmesi ve de ilk uygulamalar olarak, galerinin tarihi 1980 başlarına kadar geriye gitmektedir. Fakat Adnan Çoker'in danışmanlığını yapmış olduğu 1987 yılına kadarki dönemde sergiler süreklilik arz etmediğinden ve de amatör sanatçılara yer verildiğinden pek önem ifade etmez. Mine Güleney, İrfan Fehmi Özcanlı sergisi düzenlendiği zaman, 1987 öncesi sergileme şekli ile ilgili Son Havadis gazetesinde şu şekilde bahsetmiştir: “Galerimizde plastik ve el sanatları ürünlerini sergileyecek sanatçılarımıza mümkün olan her türlü kolaylığı göstereceğiz. Şimdilik 20 gün süre için 40 bin TL ücret alıyoruz. Sanatçı kokteyllerde sadece meşrubat ve içki alıyor. Servis ve diğer hizmetleri biz üstleniyoruz.”¹

Adnan Çoker danışmanlığı zamanında galeri kataloğunda galerinin amacı için “Bizim Kadıköye getirmek istediğimiz, hizmet vermek istediğimiz sanatsal bir yön var. O da Kadıköylü izleyicilere çağdaş sanatı sunmak. İstanbul’un büyük bir şehir olduğunu göz önüne alınırsa çeşitli semtlerde açılan sergileri her izleyici görememektedir. Biz de bunu dikkate alarak, Kadıköy’lü izleyicilere çağdaş sanatı götürmeyi amaçladık”² sözlerini sarf etmiştir.

Galerinin en önemli özelliklerinden biri Adnan Çoker de dahil olmak üzere, sanatçılardan danışmanlık ve farklı konularda destek alması söylenebilir. Örneğin burada düzenledikleri sergiler dışında Yusuf Taktak logosunu yapmış olup, Balkan Naci İslimyeli de küratöryel anlamda destek olmuştur. Galeriye destek veren diğer

¹ Taner Draman, “Dost Yuvası Sanat Galerisi Samimi Sanatçılara Çağrı,” *Son Havadis* [İstanbul] 27 Mayıs 1984,4.

² Adnan Çoker, *Galeri Rehberi*, 1. Baskı, (İstanbul: Mine Sanat Galerisi, 1990)

isimler arasında Hasan Kavruk, Zekai Ormancı, Serhat Kiraz, Şükrü Aysan ve Nur Koçak da sayılabilir.¹

Galeriye destek olan Adnan Çoker, Hasan Kavruk, Yusuf Taktak, Balkan Naci İslimyeli, Zekai Ormancı, Serhat Kiraz, Şükrü Aysan ve Nur Koçak isimli bu sanatçılar kişisel ve karma sergiler düzenlemişlerdir. Bu isimler dışında galeride yer alan sanatçılar; Maide Arel, Fuat Acaroğlu, İbrahim Çiftçioğlu, Fahrettin Arkunlar, Tanju Demirci, Bünyamin Özgültekin, Hüseyin Gezer, Adem Genç, Zeki Faik İzer, Tülin Onat, Ergin İnan, Tomur Atagök ve Özdemir Altan gibi isimler sayılabilir.

Galeri'nin şu anki merkezi Teşvikiye'de olup aynı anda Bodrum'da da bir şubesi mevcuttur. Mine Gülener, Miele'nin merkezi, Doğu grubu Turgutreis Marina'da danışmanlık yapıp, sergiler düzenlemiştir.

İrfan Fehmi Özcanlı danışmanlığı zamanındaki sergiler incelenen kaynaklarda süreklilik arz etmediğinden, Hasan Kavruk'un danışmanlık yaptığı dönemden başlayarak Adnan Çoker'in danışmanlık yaptığı 1980'li yıllardaki sergileri dahil olmak üzere 1986 – 1987, 1987 – 1988, 1988 – 1989, 1989 – 1990 sergi dönemleri incelenmiştir.

4.5.1. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

Hasan Kavruk'un danışmanlığı sırasında devam eden dönemde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Hasan Kavruk* (17 Ocak – 7 Şubat 1987): Kişisel Resim Sergisi, Hasan Kavruk (d.1918 – ö.2007)
- *Türk Resmi Ustaları Karma Sergisi* (21 Şubat – 13 Mart 1987): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

¹Lütfiye Bozdağ, *Mine Sanat Galerisi 30 Yıl*, 1. Baskı, 3 Cilt (İstanbul: Mine Sanat Galerisi, 2015) 23-24

- *Karma Özgün Baskı* (21 Mart – 10 Nisan 1987): Karma Özgün Baskı Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Mahir Gürsel* (11Nisan – 7 Mayıs 1987): Kişisel Resim Sergisi, Mahir Göksel (d.1909 – ö.?)

Bu sergi döneminde galeride toplam dört sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin yarısı karma sergi diğer yarısı da kişisel sergidir. Kişisel sergiler arasında düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı olmamasına rağmen resim öğretmeni Mahir Gürsel'in ölüm tarihine ulaşılammıştır. Bu sanatçı aynı anda galeride dönemde yer alan en eski kuşak sanatçıdır. Doğum yılı açısından ressamlar incelendiğinde 1900 ile 1920 arasında doğan sanatçıların eserleri sergilenmiştir. Kişisel sergilerin ikisi, karma sergilerin de birisi resim sergisi olup diğer karma sergi ise özgün baskı sergisidir.

4.5.2. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

Adnan Çoker danışmanlığında düzenlenen ilk sergi dönemi olan 1987 – 1988 dönemde yer alan sanatçılar aşağıdaki gibidir:

- *Çağdaş Sanat* (11 Ekim – 14 Kasım 1987): Karma Sergi, Adnan Çoker / Özdemir Altan / Seyhun Topuz / Koray Ariş / Şükrü Aysan / Mustafa Ata / Zekai Ormancı / Yusuf Taktak / Serhat Kiraz
- *Altan Adalı Anısına* (16 Kasım – 28 Kasım 1987): Karma Resim Sergisi, Mustafa Ata / Yusuf Taktak
- *Nur Koçak* (30 Kasım 1987 – 8 Ocak 1988): Kişisel Resim Sergisi, Nur Koçak (d.1941)
- *Müstakiller ve D Grubu'na Saygı* (11 Ocak – 18 Şubat 1988): Karma Resim Sergisi, Müstakiller – Zeki Kocamemi / Ali Avni Çelebi / Cevat Dereli / Turgut Zaim / Şeref Akdik / Mahmut Cüda / Muhittin Sebati / Refik Epikman , d Grubu - Zeki Faik İzer / Nurullah Berk / Elif Naci / Zühtü Müridoğlu / Cemal Tollu /

Abidin Dino / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Eren Eyüboğlu / Eşref Üren / Sabri Berkel / Hakkı Anlı / Arif Kaptan , Hiçbir Gruba Bağlı Olmayanlar – Malik Aksel / Hamit Görele

- *Zekai Ormancı* (29 Şubat – 29 Mart 1988): Kişisel Resim Sergisi, Zekai Ormancı(d.1949 – ö.2008)
- *Adnan Çoker* (4 Nisan – 7 Mayıs 1988): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Çoker (d.1927)
- *Maide Arel Retrospektif Sergisi* (9 Mayıs – 31 Mayıs 1988): Kişisel Resim Sergisi, Maide Arel (d.1907 – ö.1997)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece üç sergi karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Maide Arel'dir. En fazla sergiyi 1940 - 1950 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Dönemin ilk sergisi olan Çağdaş Sanat sergisi heykel ve resim'den oluşmak üzere karma sergidir. Diğer sergiler resim sergisidir.

4.5.3. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

Adnan Çoker danışmanlığında ikinci sergi dönemi olan 1988 – 1989 sergi dönemindeki sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Sergi* (17 Ekim – 12 Kasım 1988): Karma Sergi, Hale Arpacıoğlu / Koray Ariş
- *Fuat Acaroğlu* (14 Kasım 1988 – 10 Aralık 1988): Kişisel Resim Sergisi, Fuat Acaroğlu (d.1951)
- *İbrahim Çiftçioğlu* (12 Aralık – 7 Ocak1989): Kişisel Resim Sergisi, İbrahim Çiftçioğlu (d.1952)

- *Fahrettin Arkunlar* (9 Ocak – 4 Şubat 1989): Kişisel Resim Sergisi, Fahrettin Arkunlar (d.1901 – ö.1971)
- *Karma Sergi* (6 Şubat – 4 Mart 1989): Karma Resim Sergisi, Devrim Erbil / Çiğdem Erbil Sağın
- *Tanju Demirci* (13 Mart 1989 – 15 Nisan 1989): Kişisel Resim Sergisi, Tanju Demirci (d.1961)
- *Balkan Naci İslimyeli* (28 Nisan 1989 – 31 Mayıs 1989): Kişisel Resim Sergisi, Balkan Naci İslimyeli (d.1947)

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece iki karma sergi vardır. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı olup o da Fahrettin Arkunlardır.

Fahrettin Arkunlar aynı zamanda dönemde yer alan sanatçılar arasında en eski kuşakta yer almaktadır. En fazla sergiyi 1950 ve sonrası doğan genç kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Dönemin ilk sergisi olan Hale Arpacıoğlu'nun resim ve Koray Ariş'in heykellerinden oluşan karma sergisi dışındaki bütün sergiler resim sergisidir.

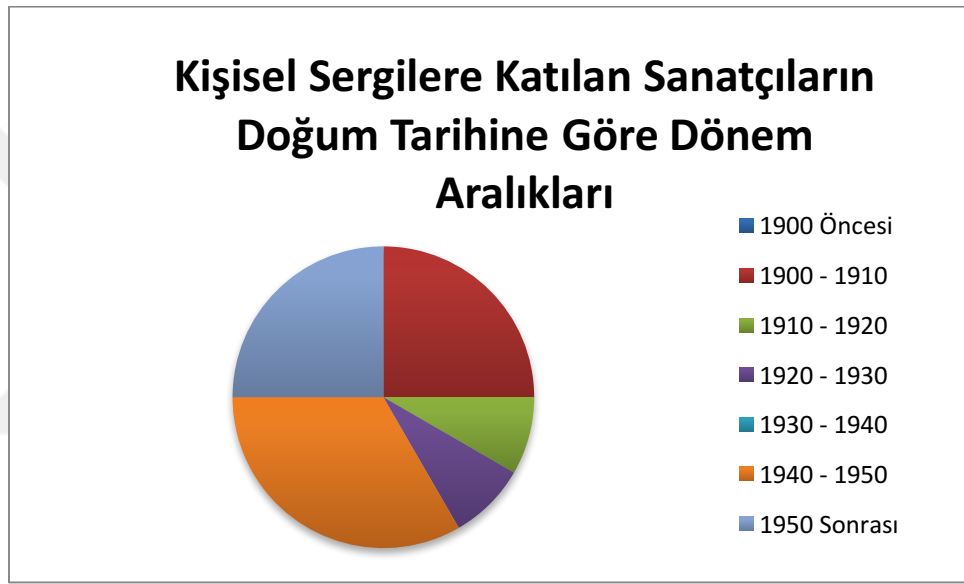
4.5.4. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980'li yılların son sergi sezonu olan 1989 – 1990 sezonda, Mine Sanat Galerisi'nin bu dönemdeki sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Çağdaş Sanat 3 Yaz Sergisi* (12 Haziran – 15 Eylül 1989): Karma Sergi, Adnan Çoker / Özdemir Altan / Tomur Atagök / Nur Koçak / Güngör Taner / Mustafa Ata / Şükrü Aysan / Balkan Naci İslimyeli / Zekai Ormancı / Hale Arpacıoğlu / Fuat Acaroğlu / Yusuf Taktak / Bedri Baykam / Tanju Demirci / Şenay Önal
- *Nur Koçak* (30 Eylül 1989 – 31 Ekim 1989): Kişisel Resim Sergisi, Nur Koçak (d.1941)

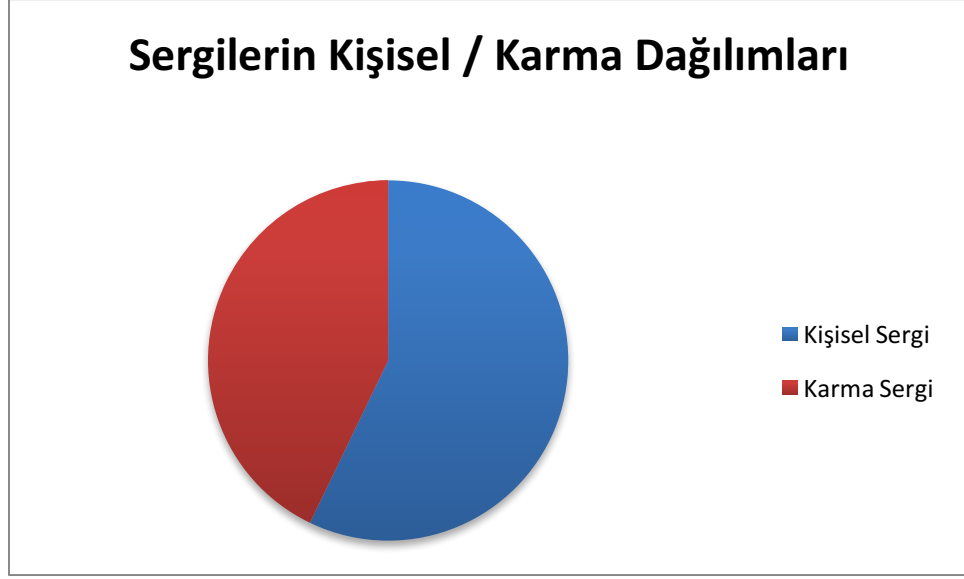
- *Çağdaş Uzamda Dört Genç* (13 Kasım – 15 Aralık 1989): Karma Resim Sergisi, Haluk Gedik / Şenay Önal / Bahar Kocaman / Tanju Demirci

Bu sergi döneminde galeride toplam üç sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukarma sergidir. Sadece bir kişisel sergi vardır. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Galeride bu dönemde tek kişisel sergi düzenlendiğinden, kuşak incelemesi yapılmamıştır. Sergilerin biri karma sergi olup diğer ikisi resim sergisidir.

Şekil 4.9 Mine Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.9'da gözüktüğü gibi galeri 1980'li yıllarda bulunduğu dönemlerde düzenlenen sergilerde, sanatçıların büyük bir çoğunluğu 1940 sonrasında doğanlar oluşturmaktadır.

Şekil 4.10 Mine Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.10’da görüldüğüne göre sergilerin çoğu kişisel sergi olmasına rağmen kişisel sergi ile karma sergi sayısı birbirine çok yakındır.

4.6. Tem Sanat Galerisi

Ocak 1986 tarihinde İstanbul Nişantaşı’nda aynı zamanda bir koleksiyoner olan Besi Cekan tarafından kurulmuştur. Kuruluşunun beşinci yıl dönümü nedeniyle yazılan bir makalede kuruluş amacını şu şekilde dile getirmiştir: “TEM Sanat Galerisi, öncelikle sanatın ve sanatçının daha geniş kitlelerce sevilmesine yardımcı olmak, sanatın yaşamımızın bir parçası haline gelmesine katkıda bulunmak için kuruldu. TEM Sanat Galerisi, galerilerin yalnızca sanat yapıtı satılan işyerleri olmadığına inanıyor. Henüz tek bir çağdaş sanat müzesinin bile bulunmadığı ülkemizde eğitici, sanatı teşvik edici ve sevdirci etkinlikler sunmak gerektiğini savunuyor”¹.

Yirmi dokuz yılı geride bırakan galeride Ali Avni Çelebi, Hakkı Anlı, Sabri Berkel, Şükriye Dikmen, Fahir Aksoy, Adnan Varınca, Ömer Kaleşi, Yüksel Arslan,

¹ Anonim, “Çelebiden Gürbüz’e Tem Galerisinin 5 Yılı,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 13 Ocak1991, 7.

Metin Talayman, Oktay Anılanmert, Aydın Ülken, Seyyit Bozdoğan, Hüseyin Ertunç, Figen Aytıntaşbaş, Zahit Büyükişleyen, Fevzi Karakoç, Abdülkadir Öztürk, Salih Coşkun, Yavuz Tanyeli, Fuat Acaroğlu, Gülden Artun, Nur Özalp, Odet Saban, Mehmet Nazım, Talat Enlil, Yüksel Özen, Mithat Şen, Selim Altan, Selma Gürbüz, Gürhan Yücel, Bilgehan Uzuner, Özlem Özkan, Ilgım Veryeri Alaca gibi isimlerle birlikte, Alecos Fassianos, Doran Elia¹ gibi yabancı sanatçılar yer almıştır.

Galeride bu kişisel sergilerle birlikte önemli karma sergiler de düzenlenmiştir. Bunlardan Tem Sanat Galerisinde bir gelenek haline gelen Bizden ve Onlardan sergileri, ülkemizde 1980’li yıllarda popüler hale gelen özgün baskı sergileridir. Bu sergiler kapsamında Giacometti, Miro, Tapiés, Hartung, Calder, Bram Van Velde, Andre Masson gibi bazı yabancı sanatçıların eserleri ilk defa Türkiye’ye gelmiştir.

Galeri beşinci yılını doldururken Besi Cekan’ın kendi koleksiyonundan düzenlediği bir sergiyi Atatürk Kültür Merkezi’nde açmıştır. Bu sergide Çelebi, İzer, Anlı, Berkel, Dino, Burak, F. Aksoy, Dikmen, Varınca, Devrim, Günal, Çoker, Altan, Uluç , Akyavaş, Kaleşi, Arslan, Talayman, Bozdoğan, Komet, A. Aksoy, Ata, Aytıntaşbaş, Büyükişleyen, Katı, Ertunç, Karakoç, Coşkun, Yoroğlu, Acaroğlu, Saban, Özen, Şen ve Gürbüz gibi sanatçıların işleri yer almış olup, galerinin önemli yayını bu sergi ile birlikte basılmıştır. Çelebi’den Gürbüz’e Sanatın Hizmetinde Beş Yıl isimli bu kitap 112 sayfadan oluşmaktadır.

1980’li yıllarda 1985 – 1986 sergi döneminden, 1989 – 1990 sergi dönemine kadar beş sergi dönemi incelenmiştir.

4.6.1. 1985 – 1986 Sergi Dönemi

Ocak 1986 yılında galerinin kurulması ile birlikte İstanbul sanat piyasasında sergiler düzenlemeye başlayan galerinin ilk sergi dönemindeki sergileri aşağıdaki gibidir:

¹ TEM Sanat Galerisi. 24 Aralık 2015 <<http://www.temartgallery.com/Tanitim/>>.

- *Paris'teki Türk Sanatçılar Resim Sergisi* (18 Ocak – 26 Şubat 1986): Karma Resim Sergisi, Kuzgun Acar / Alaattin Aksoy / Erdal Alantar / Mustafa Altıntaş / Hakkı Anlı / Avni Arbaş / Atilla Bayraktar / Handan Börüteçene / Cihat Burak / Mümtaz Çeltik / Nejad Devrim / Tiraje Dikmen / Abidin Dino / Güneş Eskin / Melahat Ekinci Evinsel / Mehmet Gülerüz / Oktay Günday / Mehmet İleri / Ömer Kaleşi / Komet / Fikret Mualla / Mübin Orhon / Odet Saban / Selim Turan / Ömer Uluç / Adnan Varınca / Utku Varlık / Yaşar Yeniceci / Fahrünissa Zeid

- *Ali Avni Çelebi* (1 Mart – 23 Mart 1986): Kişisel Resim Sergisi, Ali Avni Çelebi (d.1904 – ö.1993)

- *Işık ve Derinlik Karma Resim Sergisi* (26 Mart – 23 Nisan 1986): Karma Resim Sergisi, Fuat Acaroğlu / Özdemir Altan / Gökhan Anlağan / Mustafa Ata / Tomur Atagök / Tolga Karahasan / Gülsün Karamustafa / Zekai Ormancı / Güngör Taner / Emre Zeytinoğlu

- *Zahit Büyükişleyen – Çevre Sorunları* (26 Nisan – 21 Mayıs 1986): Kişisel Resim Sergisi, Zahit Büyükişleyen (d.1946)

- *İnsanlar Resim Sergisi* (24 Mayıs – 21 Haziran 1986): Karma Resim Sergisi, Avni Arbaş / Aydın Ayan / Seyyit Bozdoğan / Cihat Burak / Ali Avni Çelebi / Mümtaz Çeltik / Cevat Dereli / Şükriye Dikmen / Melahat Ekinci Evinsel / Ömer Kaleşi / Edip Hakkı Köseoğlu / Bihrat Mavitan / İbrahim Örs / İbrahim Örs / İbrahim Safi / Burhan Uygur

Bu sergi döneminde galeride toplam beş sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin ikisikişisel sergi, üçü de karma sergidir. Bütün karma sergileri tematik sergilerdir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. En eski kuşak sanatçı Ali Avni Çelebi'dir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.6.2. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

1986 – 1987 sergi sezonunda, ikinci sezonunu yaşayan Tem Sanat Galerisi'nin bu dönemdeki sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Bizden ve Onlardan I* (8 Eylül – 10 Ekim 1986): Karma Özgün Baskı Sergisi, Özer Kabaş / Alaattin Aksoy / Mehmet Güteryüz / Mustafa Pilevneli / Mustafa Ata / Cihat Aral / Kemal İskender / Fuat Acaroğlu / Komet / Atilla Bayraktar / Güngör İblikçi / Mustafa Aslıer / Altan Adalı / Behçet Safa / Mustafa Şener / Salvador Dali / Enrico Baj / Domenico Cantatore / Yanninck Manier / Deupeux / Pavel Rouska / Abraham Hadad / Miharu Shiota / Carzou / Ettore Fico / Vassili Sperantsas

- *Ustalardan Suluboyalar* (4 Ekim – 11 Kasım 1986): Karma Resim Sergisi, Sabri Berkel / Abidin Dino / Eren Eyüboğlu / Cihat Burak / Selim Turan / Mehmet Güteryüz / Mustafa Pilevneli / Seyyit Bozdoğan / Komet / Bihrat Mavitan / Odet Saban

- *Odet Saban* (4 Kasım – 26 Kasım 1986): Kişisel Resim Sergisi, Odet Saban (d.1953)

- *Ömer Kaleşi* (29 Kasım – 24 Aralık1986): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Kaleşi (d.1930)

- *Adnan Varınca* (27 Aralık 1986 – 21 Ocak 1987): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Varınca(d.1918 – ö.2014)

- *Hakkı Anlı* (24 Ocak – 21 Şubat 1987): Kişisel Resim Sergisi, Hakkı Anlı (d.1906 – ö.1991)

- *Karma Resim Sergisi* (26 Şubat – 14 Mart 1987): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Ali Avni Çelebi* (17 Mart – 8 Nisan 1987): Kişisel Resim Sergisi, Ali Avni Çelebi (d.1904 – ö.1993)

- *Üç Ressam* (11 Nisan – 6 Mayıs 1987): Karma Resim Sergisi, Alaattin Aksoy / Mehmet Güteryüz / Komet

- *Fahir Aksoy* (9 Mayıs – 3 Haziran 1987): Kişisel Resim Sergisi, Fahir Aksoy (d.1987 – ö.2008)

- *Peyzaj* (6 Haziran – 30 Haziran 1987): Karma Resim Sergisi, Hakkı Anlı / Turgut Atalay / Figren Aydıntaşbaş / Sabri Berkel / Cihat Burak / Ali Avni Çelebi / Şükriye Dikmen / Komet / Avni Memedoğlu / Saim Özeren / İbrahim Safi / Selim Turan / Ömer Uluç / Adnan Varınca / Bodil Andersen Örs / Carla Rasch Winkler

Bu sergi döneminde galeride toplam on bir sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin altısı kişisel sergi, diğer beşi ise karma sergidir. Bu karma sergilerden üçü tematik sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Ali Avni Çelebi'dir. En fazla sergiyi 1900 ve 1920 arası doğan Cumhuriyet'in ilk ve ikinci kuşak sanatçıları gerçekleştirmiştir. Sergilerden biri özgün baskı sergisi olup diğerlerinin hepsi resim sergisidir.

4.6.3. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

1987 – 1988 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ustalardan Seçme Eserler* (17 Haziran – 4 Eylül 1987): Karma Sergi, Figen Aydıntaşbaş / Mehmet Güteryüz / Ömer Uluç / Saim Özeren / Selim Turan / Turgut Atalay / Cihat Burak / Abidin Dino / Hakkı Anlı / Sabri Berkel / Fahir Aksoy / Ali Avni Çelebi / ve çeşitli sanatçılar

- *Bizden ve Onlardan 2* (7 Eylül – 7 Ekim 1987): Karma Özgün Baskı Sergisi, Fuat Acaroğlu / Alaattin Aksoy / Erol Akyavaş / Cihat Aral / Atilla Bayraktar / Sabri Berkel / Cihat Burak / Abidin Dino / Mehmet Güteryüz / Güngör İblikçi / Mürşide İçmeli / Ergin İnan / Asım İşler / Fevzi Karakoç / Hayati Misman / Odet Saban / Süleyman Saim Tekcan / Utku Varlık / Şenol Yoroğlu / ve yabancı çeşitli sanatçılar

- *Mithat Şen* (10 Ekim – 31 Ekim 1987): Kişisel Resim Sergisi, Mithat Şen (d.1957)
- *Fuat Acaroğlu* (3 Kasım – 28 Kasım 1987): Kişisel Resim Sergisi, Fuat Acaroğlu(d.1951)
- *Aydın Ülken* (1 Aralık – 23 Aralık 1987): Kişisel Resim Sergisi, Aydın Ülken (d.1940)
- *Adnan Varınca* (26 Aralık 1987 – 20 Ocak 1988): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Varınca (d.1918 – ö.2014)
- *1930 Kuşağı Günümüzde* (23 Ocak – 13 Şubat 1988): Karma Sergi, Hakkı Anlı / Sabri Berkel / Şefik Bursalı / Ali Avni Çelebi / Cevat Dereli / Melahat Ekinci Evinsel / Bedia Güteryüz / Zeki Faik İzer / Edip Hakkı Köseoğlu / Zühtü Müridoğlu / Fahrünissa Zeid
- *Metin Talayman - Süreçler* (16 Şubat – 12 Mart 1988): Kişisel Resim Sergisi, Metin Talayman (d.1939 – ö.1999)
- *Seyyit Bozdoğan* (15 Mart – 9 Nisan 1988): Kişisel Resim Sergisi, Seyyit Bozdoğan (d.1941)
- *Sabri Berkel* (12 Nisan – 11 Mayıs 1988): Kişisel Resim Sergisi, Sabri Berkel(d.1907 – ö. 1993)
- *Mehmet Nazım* (14 Mayıs – 11 Haziran 1988): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Nazım (d.1951)
- *Karma Sergi* (13 Haziran – 30 Haziran 1988): Karma Sergi, Ali Avni Çelebi / Hakkı Anlı / Bedia Güteryüz / Sabri Berkel / Abidin Dino / Cihat Burak / Selim Turan / Fahir Aksoy / Adnan Varınca / Şükriye Dikmen / Nejat Devrim / Ömer Uluç / Erol Akyavaş / Metin Talayman / Seyyit Bozdoğan / Komet / Aydın Ülken /

Mustafa Ata / Figen Aydintaşbaş / Gülsün Karamustafa / Fevzi Karakoç / Fuat Acaroğlu / Mehmet Nazım / Mithat Şen

Bu sergi döneminde galeride toplam on iki sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece dört karma sergi vardır. Bu sergilerden ikisi tematik sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Sabri Berkel'dir. En fazla sergiyi 1950 ve sonrası doğan genç kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin biri özgün baskı, biri karma olmakla birlikte geri kalanı resim sergisidir.

4.6.4. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

1988 – 1989 sergi döneminde Tem Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Sergi* (15 Ağustos – 9 Eylül 1988): Karma Sergi, Ali Avni Çelebi / Hakkı Anlı / Bedia Güteryüz / Abidin Dino / Cihat Burak / Selim Turan / Adnan Varınca / Şükriye Dikmen / Nejat Devrim / Neşet Günal / Ömer Uluç / Erol Akyavaş / Metin Talayman / Seyyit Bozdoğan / Aydın Ülken / Mustafa Ata / Mustafa Altıntaş / Figen Aydintaşbaş / Gülsün Karamustafa / Fevzi Karakoç / Fuat Acaroğlu / Mehmet Nazım / Mithat Şen / Selma Fürbüz
- *Bizden ve Onlardan 3* (12 Eylül – 12 Ekim 1988): Karma Özgün Baskı Sergisi, Alaattin Aksoy / Avni Arbaş / Şükrü Aysan / Sabri Berkel / Devrim Erbil / Zeki Fındıkoğlu / Güngör İblikçi / Ergin İnan / Kemal İskender / Asım İşler / Özer Kabaş / Fevzi Karakoç / Gülsün Karamustafa / Hayati Misman / Nedret Sekban / Süleyman Saim Tekcan / Ali İsmail Türemen / Berna Türemen / Fahrünissa Zeid / Cesar / Arman / Dmitrienko / Kuroda / Adami / Alechinski / Steinberg / Calder / Dali / Equipo Cronica / Hartung / Karel Appel / Hadad / Brillant / Asada / Walker / Andivero / Appia / ve çeşitli sanatçılar
- *Figen Aydintaşbaş* (15 Ekim – 5 Kasım 1988): Kişisel Resim Sergisi, Figen Aydintaşbaş (d.1946)

- *Ömer Kaleşi* (8 Kasım – 3 Aralık 1988): Kişisel Resim Sergisi, Ömer Kaleşi(d.1932)
- *Yüksel Arslan* (6 Aralık – 31 Aralık 1988): Kişisel Resim Sergisi, Yüksel Arslan (d.1933)
- *Hakkı Anlı* (3 Ocak – 4 Şubat 1989): Kişisel Resim Sergisi, Hakkı Anlı (d.1906 – ö.1991)
- *Adnan Varınca* (7 Şubat – 4 Mart 1989): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Varınca (d.1918 – ö.2014)
- *Hüseyin Ertunç* (? Mart – 1 Nisan 1989): Kişisel Resim Sergisi, Metin Talayman (d.1947)
- *Ali Avni Çelebi* (3 Nisan – 26 Nisan 1989): Kişisel Resim Sergisi, Ali Avni Çelebi (d.1904 – ö.1993)
- *Fevzi Karakoç* (29 Nisan – 24 Mayıs 1989): Kişisel Resim Sergisi, Fevzi Karakoç(d.1947)
- *Şükriye Dikmen* (27 Mayıs – 21 Haziran 1989): Kişisel Resim Sergisi, Şükriye Dikmen (d.1918 – ö.2000)
- *Karma Sergi* (22 Haziran – 7 Temmuz 1989): Karma Sergi, Ali Avni Çelebi / Hakkı Anlı / Bedia Güteryüz / Sabri Berkel / Abidin Dino / Selim Turan / Şükriye Dikmen / Adnan Varınca / Nejat Devrim / Ömer Uluç / Ömer Kaleşi / Yüksel Arslan / Metin Talayman / Seyyit Bozdoğan / Mustafa Altıntaş / Figen Aydıntaşbaş / Zeki Fındıkoğlu / Aytaç Katı / Hüseyin Ertunç / Fevzi Karakoç / Fuat Acaroğlu / Mithat Şen / Selma Gürbüz

Bu sergi döneminde galeride toplam on iki sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin çoğukişisel sergidir. Sadece üç karma sergi vardır. Bu sergilerden biri

tematik sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Ali Avni Çelebi'dir. En fazla sergiyi 1900 ile 1920 arası doğan Cumhuriyet'in ilk ve ikinci kuşak ressamı gerçekleştirmiştir. Onlardan sonra 1940 ile 1950 arasında doğan kuşak sanatçılar yer almaktadır. Sergilerin biri özgün baskı, ikisi karma olmakla birlikte geri kalanı resim sergisidir.

4.6.5. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980'li yılların son dönemi olan 1989 – 1990 sergi döneminde Tem Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Sergi* (20 Ağustos – 21 Eylül 1989): Karma Sergi, Ali Avni Çelebi / Hakkı Anlı / Bedia Güteryüz / Sabri Berkel / Abidin Dino / Selim Turan / Şükriye Dikmen / Adnan Varınca / Nejat Devrim / Ömer Uluç / Ömer Kaleşi / Yüksel Arslan / Metin Talayman / Seyyit Bozdoğan / Hale Sontaş / Mustafa Altıntaş / Figen Aydıntaşbaş / Zeki Fındıkoğlu / Aytaç Katı / Hüseyin Ertunç / Fevzi Karakoç / Fuat Acaroğlu / Mithat Şen / Selma Gürbüz
- *Bizden ve Onlardan 4* (24 Eylül – 31 Ekim 1989): Karma Özgün Baskı Sergisi, Salvador Dali / Joan Miro / Antoni Tapies / Aliye Berger / Sabri Berkel / Cihat Burak / Burhan Doğançay / Ergin İnan / Süleyman Saim Tekcan / Fahrünissa Zeid / ve diğer çeşitli sanatçılar
- *Metin Talayman – Süreçler II* (3 Kasım – 2 Aralık 1989): Kişisel Resim Sergisi, Metin Talayman (d.1939 – ö.1999)
- *Fuat Acaroğlu* (6 Aralık – 30 Aralık 1989): Kişisel Resim Sergisi, Fuat Acaroğlu (d.1951)

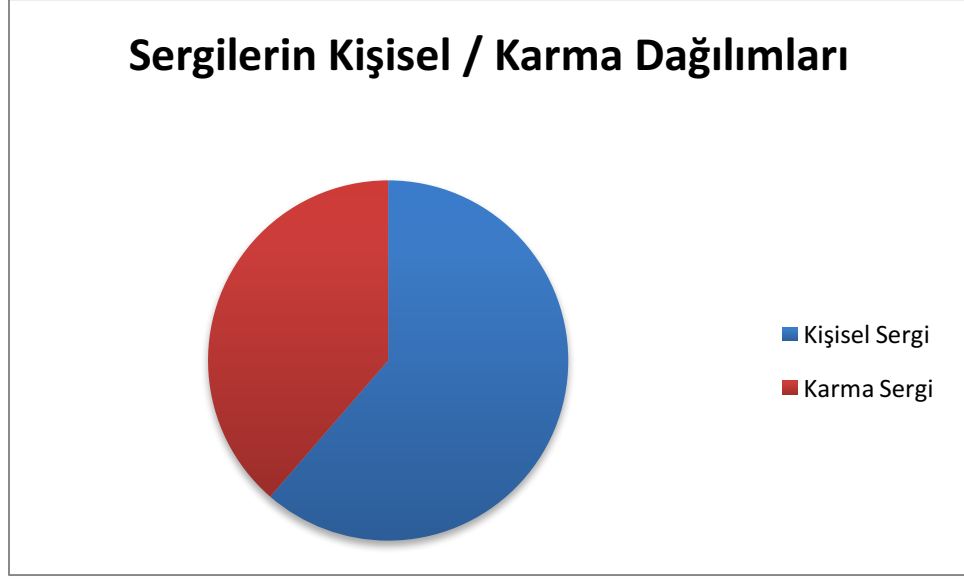
Bu sergi döneminde galeride toplam dört sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin ikisi karma, diğer ikisi de kişisel sergidir. Bu sergilerden biri tematik sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski

kuşakta yer alan sanatçı Metin Talayman'dır. Sergilerin biri özgün baskı, biri karma olmakla birlikte geri kalanı resim sergisidir.

Şekil 4.11 Tem Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.11'de yer alan grafiğe göre 1900 ile 1910 arası doğan sanatçılar ve 1940 ile 1950 arası doğan sanatçılar aynı oranda sergi gerçekleştirmiş olup onlara çok yakın diğer 1910 ile 1920 arası doğan, 1950 sonrası doğan ve de 1930 ile 1940 arası doğan sanatçılar sayısal açıdan ikinci sırada yer almaktadırlar.

Şekil 4.12 Tem Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.12’de yer alan sergilerin kişisel ve karma olmalarına göre dağılımlarında kişisel sergilerin daha fazla yapıldığı gözükmektedir.

4.7. Teşvikiye Sanat Galerisi

Teşvikiye Sanat Galerisi 1985 yılında İstanbul Abdi İpekçi Caddesi’nde ressam ve seramik sanatçısı Şahin Paksoy ile ressam ve Galerici Derneği Başkanı Doğan Paksoy tarafından kurulmuştur. Galeri kuruluşundan bu yana ödün vermeden figüratif resim anlayışı ve bu alanda çalışan sanatçıları sergilemeyi ilke edinmiştir¹.

Otuz yılı geride bırakan galeride Doğan Paksoy, Şahin Paksoy, Mehmet Güteryüz, Komet, Ahmet Arpacı, Mahir Güven, Mevlüt Akyıldız, Orhan Deliorman, Resul Aytemir, Ahmet Doğuer, Rafer Ekiz, İbrahim Örs, Bodil Andeersen Örs, Bubi, Metin Ekiz, Altan Adalı, Argun Okumuşoğlu, Dalya Anter, Burhan Uygur, Yavuz Tanyeli, Alfred Hrdlicka, Olivier O. Olivier , Mustafa Ata, Altan Çelem, Bedri Baykam, Mehmet Günyeli, İrfan Okan, Nejad Devrim, Cihat Burak, Sabri Berkel,

¹ Tam Sanat Portalı. 25 Aralık 2015 <<http://www.tamsanat.net/galeriler/galeri.php?post=1537>>.

Orhan Peker, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Zeki Faik İzer ve Füreya Koral gibi isimlerin eserleri sergilenmiştir.

Galeri yaptığı sergiler dışında, çalışmaların daha geniş alanlara ulaşılabilmesi ve sanatçıların tanınmasını arttırmak amaçlı yayın ve kataloglar da çıkarmıştır. Komet, Burhan Uygur, Yavuz Tanyeli, Şahin Paksoy, Alfred Hrdlicka, Mustafa Ata, İbrahim Örs için yayımlanan kitaplar bu yayınlara örnek olarak sayılabilir. Bunlar dışında açılan sergiler için de kataloglar düzenlenmektedir.

Galeri bu yayınlar dışında da süreli yayınlar alanında da çalışmalarını sürdürmektedir. Bu dergiler 1991 yılında neşrine başlanan Türkiye’de Sanat Plastik Sanatlar Dergisi ve 1993 yılından beri yayınlanan Genç Sanat dergisidir.

1980’li yıllarda 1984 – 1985 sergi döneminden, 1989 – 1990 sergi dönemine kadar altı sergi dönemi incelenmiştir.

4.7.1. 1984 – 1985 Sergi Dönemi

1985 yılında kurulan galerinin ilk sergi dönemindeki sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Karma Resim Sergisi* (19 Ocak – 19 Şubat 1985): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Karma Sergi* (23 Şubat – 23 Mart 1985): Karma Sergi, Ahmet Arpacı / Doğan Paksoy / Mahir Güven / Mevlüt Akyıldız / Orhan Deliorman / Resul Aytemir
- *Resimde Gemiler* (26 Mart – 26 Nisan 1985): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Bu sergi döneminde galeride toplam üç sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü de karma sergidir. Karma sergilerin birisi tematik sergidir.

4.7.2. 1985 – 1986 Sergi Dönemi

1985 – 1986 sergi sezonunda, ikinci sezonunu yaşayan Teşvikiye Sanat Galerisi'nin bu dönemdeki sergileri aşağıdaki gibidir:

- *Resimde Kadın* (1 Ekim – 31 Ekim 1985): Karma Resim Sergisi, Ali Avni Çelebi / Celile Hikmet / Cemal Tollu / Edip Hakkı Köseoğlu / Ercüment Kalmık / Feyhaman Duran / Hamit Görele / Haşmet Akal / Hayri Çizel / Hikmet Onat / İbrahim Çallı / İbrahim Safi / Naci Kalmukoğlu / Namık İsmail / İzzet Ziya / Melek Celal / Mihri Müşvik / Ömer Adil / Recaizade Mahmut Ekrem / Süleyman Seyyid / Zeki Faik İzer

- *Mevlüt Akyıldız* (4 Kasım – 30 Kasım 1985): Kişisel Resim Sergisi, Mevlüt Akyıldız (d.1956)

- *Ahmet Doğer* (4 Aralık – 31 Aralık 1985): Kişisel Resim Sergisi, Odet Saban (d.1890 – ö.1945)

- *Ustalardan Seçmeler* (6 Ocak – 31 Ocak1986): Karma Resim Sergisi, Ayetullah Sümer / Ahmet Ziya Akbulut / Celal Esad Arseven / Cemal Tollu / Ercüment Kalmuk / Hale Asaf / Halil Paşa / Hikmet Onat / Hoca Ali Rıza / İbrahim Çallı / İbrahim Safi / Mehmet Ali Laga / Namık İsmail / Sami Yetik / Süleyman Seyyid / Şeker Ahmet Paşa / Şevket Dağ / Hasan Vecih Bereketoğlu / Şeref Akdik / ve çeşitli sanatçılar

- *Resimde Kış* (10 Şubat – 10 Mart 1986): Karma Resim Sergisi, Ahmet Doğer / Ali Rıza Beyazıt / Ali Rıza Toroslu / Avni Lifij / Cevat Dereli / Hikmet Onat / Baha Sait / Diyarbakırlı Tahsin / Edip Hakkı Köseoğlu / Eşref Üren / Haşmet Akal / Hayri Çizel / Hoca Ali Rıza / Hasan Vecih Bereketoğlu / İbrahim Çallı / İbrahim Safi / İskender / Mehmet Ali Laga / Mehmet Bedri / Naci Kalmukoğlu / Nazmi Dayan / Osman Asaf / Saim Özeren / Sami Yetik / Selahattin Teoman / Şevket Dağ

- *Mehmet Güteryüz* (17 Mart – 17 Nisan 1986): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Güteryüz (d.1938)

- *Resimlerde Eski İstanbul* (28 Nisan – 28 Mayıs 1986): Karma Resim Sergisi, Ahmet Ziya Akbulut / Ali Rıza Toroslu / Avni Lifij / Bahriyeli İsmail Hakkı Bey / Binbaşı Arif / Fahri Kaptan / Fausto Zonaro / Giovanian / Halil Paşa / Halid Naci / Hayri Çizel / Hikmet Onat / Hilmi Kasımpaşalı / Hoca Ali Rıza / İbrahim Çallı / İbrahim Safi / Kadri Bey / Mehmed Kulları / Muradyan / Naci Kalmukoğlu / Namık İsmail / Nazmi Ziya / Osman Asaf / Osman Nuri Paşa / R. Copello / Rıfat Çeteci / Ruhi Arel / Sami Yetik / Seyfettin Bey / Süleyman Seyyit / Şefik Bursalı / Hasan Vecih Bereketoğlu / Yazmacıyan

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü kişisel sergi, diğer dördü ise karma sergidir. Bu karma sergilerden üçü tematik sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı Ahmet Doğuer olup aynı anda dönemde yer alan en eski kuşaktan ressamdır. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, 1900 öncesi, 1950 sonrası ve 1930 ile 1940 arası doğan sanatçıların sayısı birbirine eşittir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.7.3. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

1986 – 1987 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Afrikaya Yardım Sergisi* (18 Ekim – 31 Ekim 1986): Karma Sergi, Adnan Çoker / Alaattin Aksoy / Arslan Eroğlu / Asım İşler / Atilla Tos / Aydın Aşkan / Aydın Ayan / Bayram Gümüş / Bedri Baykam / Berna Türemen / Bubi / Burhan Doğançay / Burhan Uygur / Cafer Bater / Cahit Derman / Devrim Erbil / Dinçer Erimez / Doğan Paksoy / Ergin İnan / Faruk Cimok / Feridun Saraçoğlu / Ferit Özşen / Fethi Kayaalp / Fuat Acaroğlu / Gökhan Anlağan / Gürol Sözen / Hale Arpacıoğlu / Haluk Tezonar / Hüsamettin Koçan / Hüseyin Gezer / Hüsnü Koldaş / İsmail Türemen / İsmet Doğan / Kadri Özayten / Kasım Koçak / Kemal İskender / Kemal Önsoy / Mehmet Güteryüz / Mehmet Günsür / Mehmet Mahir / Meriç Hızal / Mevlüt Akyıldız / Metin Ekiz / Metin Haseki / Mustafa Aslıer / Mustafa Ata / Mustafa Ayataç / Mustafa Pilevneli / Muzaffer Akyol / Nafiz Çamlıbel / Nedret

Sekban / Neşe Erdok / Neşet Günal / Özdemir Altan / Özer Kabaş / Pensent Doğan / Rafet Ekiz / Rahmi Aksungur / Resul Aytemür / Selim Turan / Selim Cebeci / Süleyman Saim Tekcan / Şahin Paksoy / Tamer Başoğlu / Tekin Artemel / Tomur Atagök / Wharram / Yalçın Karayağız

- *Eski Ustalardan Resim Sergisi* (7 Kasım – 30 Kasım 1986): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *İnsan Hakları Karma Sergisi* (25 Aralık – 10 Ocak 1987): Karma Sergi, Çeşitli Sanatçılar
- *Şahin Paksoy* (20 Ocak – 16 Şubat 1987): Kişisel Resim Sergisi, Şahin Paksoy (d.1952)
- *Rafet Ekiz* (20 Şubat – 15 Mart 1987): Kişisel Resim Sergisi, Rafet Ekiz (d.1950)
- *İbrahim Örs* (11 Nisan 1987 – 9 Mayıs 1987): Kişisel Resim Sergisi, İbrahim Örs (d.1946)

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü kişisel sergi, diğer dördü ise karma sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı İbrahim Örs'dür. En fazla sergiyi 1950 ve sonrası doğan genç kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin ikisi karma olmakla birlikte geri kalanı resim sergisidir.

4.7.4. 1987 – 1988 Sergi Dönemi

1987 – 1988 sergi döneminde Teşvikiye Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Bodil Andeersen Örs* (15 Ekim – 31 Ekim 1987): Kişisel Resim Sergisi, Bodil Andeersen Örs (d.?)

- *Doğan Paksoy* (5 Kasım – 28 Kasım 1987): Kişisel Resim Sergisi, Doğan Paksoy (d.1955)
- *Bubi* (2 Aralık – 16 Aralık1987): Kişisel Resim Sergisi, Bubi Hayon (d.1956)
- *Rafet Ekiz* (18 Aralık – 9 Ocak 1988): Kişisel Resim Sergisi, Rafet Ekiz (d.1950 – ö.2003)
- *Rafet Ekiz* (8 Ocak – 30 Ocak 1988): Kişisel Resim Sergisi, Rafet Ekiz (d.1950 – ö.2003)
- *Mahir Güven* (5 Şubat – 27 Şubat 1988): Kişisel Resim Sergisi, Mahir Güven (d.1958)
- *Mevlüt Akyıldız* (4 Mart – 26 Mart 1988): Kişisel Resim Sergisi, Mevlüt Akyıldız (d.1956)
- *Metin Ekiz* (13 Mayıs – 30 Mayıs 1988): Kişisel Heykel Sergisi, Metin Ekiz (d.1945)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin hepsikişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Metin Ekiz'dir. En fazla sergiyi 1950 sonrasında doğan genç kuşak sanatçılar düzenlemişlerdir. Sergilerin biri heykel olup geri kalanı resim sergisidir.

4.7.5. 1988 – 1989 Sergi Dönemi

1988 – 1989 sergi döneminde galeride düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Karma Sergi* (Sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

- *Doğan Paksoy* (11 Kasım – 30 Kasım 1988): Kişisel Resim Sergisi, Doğan Paksoy (d.1955)
- *Altan Adalı* (17 Aralık – 7 Ocak1989): Kişisel Resim Sergisi, Altan Adalı (d.1942 – ö.1987)
- *Mahir Güven* (20 Ocak – 8 Şubat 1989): Kişisel Resim Sergisi, Mahir Güven (d.1958)
- *Resul Aytemur* (10 Şubat – 4 Mart 1989): Kişisel Resim Sergisi, Resul Aytemur (d.1951)
- *Argun Okumuşoğlu* (17 Mart – 8 Nisan 1989): Kişisel Resim Sergisi, Argun Okumuşoğlu (d.1955)
- *Dalya Anter* (21 Nisan – 5 Mayıs 1989): Kişisel Seramik Sergisi, Dalya Anter (d.1954)
- *Karma Sergi* (Sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

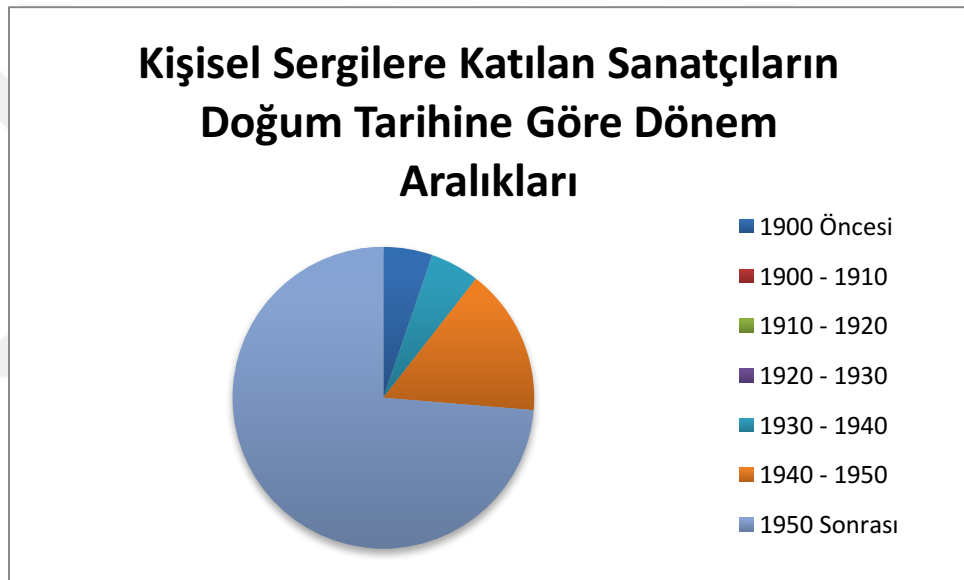
Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin ikisi karma, diğer altısı kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı olarak Altan Adalı vardır. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, 1940 ve sonrasında doğan sanatçılara yer verildiği görölmektedir. Sergilerin biri seramik, ikisi karma olmakla birlikte geri kalanı resim sergisidir.

4.7.6. 1989 – 1990 Sergi Dönemi

1980’li yıllarda yer alan son sergi dönemi olan 1989 – 1990 sergi döneminde galeride düzenlenen sergiler aşığıdaki gibidir:

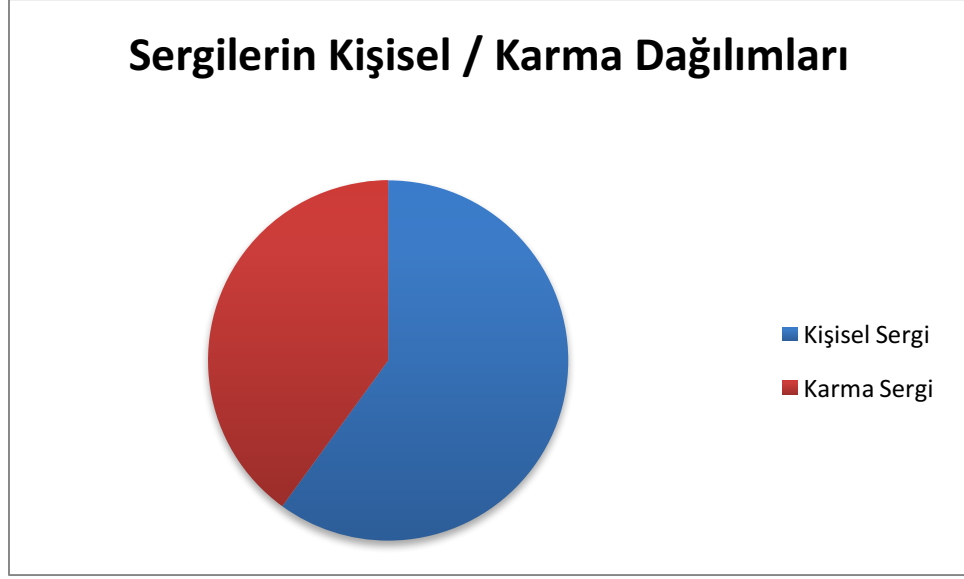
- *Ivan Louis Dominique* (9 Ekim – 31 Ekim 1989): Kişisel Sergi, Ivan Louis Dominique (d.?)
- *19. Yüzyıl Mekke ve Medine Resimleri* (22 Aralık 1989 – 20 Ocak 1990): Karma Resim Sergisi

Bu sergi döneminde iki sergi düzenlenmiş olup bu sergilerden birisi karma diğeri ise kişisel sergidir. Karma sergi aynı anda tematik sergidir. Kişisel sergide yer alan sanatçı yabancı sanatçı olup, doğum tarihine ve sergi içeriğine ulaşılamamıştır. Diğer sergi resim sergisidir.

Şekil 4.13 Teşvikiye Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.13'de galeride 1980'li yıllarda düzenlenen sergilere bakıldığında, en büyük yeri galerinin kurucularının çağdaşları olan 1950 sonrası kuşağı almıştır. Onları ikinci olarak 1940 ile 1950 arası doğan sanatçılar izlemiştir.

Şekil 4.14 Teşvikiye Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.14’de yer alan sergilerin kişisel ve karma olmalarına göre dağılımlarında kişisel sergilerin daha fazla yapıldığı gözükmektedir.

4.8. Tıglat Sanat Galerisi

Tıglat Sanat Galerisi 1976 yılında İstanbul Rumeli Caddesi’nde koleksiyoner Ahmet Merey’in akrabası olan Selman Pınar tarafından kurulmuştur. 1980’li yıllarda kapanacak olan bu galerinin ilk sergisinde Alaattin Aksoy, Altan Gürman, Aloş, Balkan Naci İslimyeli, Komet, Mehmet Gülyüz, Neşe Erdok, Neşet Günel ve Özer Kabaş¹ gibi döneminin genç sanatçılarının eserleri sergilendiği görülmektedir.

Galeride diğer yer alan isimler arasında Avni Lifij, Orhan Peker, Yaşar Yeniceli, Hasan Kavruk, Asuman Kılıç Yavuzer, Ruzin Gerçin, Mehmet Ali Laga, Mustafa Ayaz, Ramiz Aydın, Nuri Abaç, Aylin Örek, Adnan Turani, Turan Erol, Fikret Otyam, Filiz Otyam, Mürşide İçmeli, Mustafa Aslıer, Zeki Kıral, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nejad Melih Devrim, Devrim Erbil, Ferruh Başağa, Mehmet İleri, Yalçın

¹ Anonim, “Dokuz Sanatçı Yapıtlarını Yeni Açılan Tıglat Sanat Galerisinde Sergiliyorlar,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 11Kasım 1976, 6.

Gökçebağ, Ayla Hungen Seli, İbrahim Balaban, Nurullah Berk, Seyyit Bozdoğan, Fethi Ardo, Hüseyin Yüce, Mümtaz Yener ve Tekin Artemel gibi isimler sayılabilir.

Galeri dokuzuncu yılını doldururken Nişantaşı'ndaki yerine ek olarak bir de Bebek'te şube açmıştır.¹ Sergilemelerine ek olarak bugün hala önemli kaynaklar arasında yer alan Çağdaş Türk Resim Sanatı Tarihi adlı kitabı ile yayıncılık alanında da sesini duyurmuştur. Mehmet Üstünipek'in Galeriler ve sanat yayınları adlı yazısında kitabın önemi hakkında şu şekilde bahsetmiştir: "1980'li yılların hemen başında Tıglat Sanat Galerisi'nin yayınlandığı dört ciltlik Çağdaş Türk Resim Sanatı Tarihi adlı kitap, bugün hala konusunda önemli bir kaynak olma niteliği taşımaktadır ve galeri yıllarca önce kapanmasına karşın Tıglat ismi, galerinin bir dönem düzenlemiş olduğu tutarlı sergilerin yanı sıra, bu çok değerli yayınlara belleğimize kazınmıştır."²

Tıglat Sanat Galerisi yayıncılık ve galericilik faaliyetlerine ek olarak bir de yarışma düzenlemiştir. Dönemin gazetesinde "Türk Resim sanatının gelişmesine katkıda bulunmak, gençleri özendirmek amacıyla"³ gerçekleştirildiğinden bahsedilmiştir. Bu yarışmada Aydın Ayan, Devrim Erbil, Mehmet Ergüven, Turan Erol, Belkıs Mutlu, Kaya Özsezgin, Selman Pınar, İsmail Tunalı ve Adnan Turani⁴ jüri üyeliği yapmış olup, yarışmada ödül almış kişiler arasında Alp Tamer Ulukılıç, Kezban Arca Batıbeki, Çiğdem Erbil Sağın, Emin Çizenen, Tanju Demirci, İlhan Şen, Hasan Tekin, Candoğan Canseven, Zuhale Öztürk ve Hasan Yüksel⁵ gibi isimler yer almıştır.

¹ Anonim, "Tıglat'ın Bebek'teki Yeni Galerisi," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 23 Kasım 1984, 5.

² Mehmet Üstünipek, "Galeriler ve Sanat Yayınları," *Cumhuriyet Gazetesi Kitap Eki* [İstanbul] 12 Ekim 2000, 7.

³ Anonim, "Tıglat Resim Yarışması," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 17 Nisan 1985, 5.

⁴ Anonim, "Tıglat Resim Yarışması," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 17 Nisan 1985, 5.

⁵ Anonim, "Tıglat Resim Yarışması sonuçlandı," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Ekim 1985, 4.

1980'li yıllarda 1979 – 1980 sergi döneminden, 1986 – 1987 sergi dönemine kadar sekiz sergi dönemi incelenmiştir.

4.8.1. 1979 – 1980 Sergi Dönemi

1980'li yılların ilk sergi dönemindeki sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Mustafa Ayaz* (14 Ocak – 31 Ocak 1980): Kişisel Resim Sergisi, Mustafa Ayaz (d.1938)
- *Ramiz Aydın* (28 Ocak – 13 Şubat 1980): Kişisel Resim Sergisi, Ramiz Aydın (d.1937)
- *Nuri Abaç* (15 Şubat – 13 Mart 1980): Kişisel Resim Sergisi, Nuri Abaç (d.1926 – ö.2008)
- *Mehmet Ali Laga* (18 Mart – 5 Nisan 1980): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Ali Laga (d.1878 – ö.1947)
- *Aylin Örek* (12 Nisan – 27 Nisan 1980): Kişisel Resim Sergisi, Aylin Örek (d.1941)

Bu sergi döneminde toplam beş sergi düzenlenmiş olup bu sergilerin hepsi kişisel resim sergisidir. Sergi gerçekleştiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı Mehmet Ali Laga olup bu sanatçı aynı anda dönemde yer alan en eski kuşak sanatçıdır. Sayısal bakımdan incelendiğinde sergi döneminde en çok yer alan kuşak 1930 ile 1940 arası doğan sanatçılardır. Bu sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.8.2. 1980 – 1981 Sergi Dönemi

1980 – 1981 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Mehmet Pesen* (5 Kasım – 21 Kasım 1980): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet Pesen (d.1923 – ö.2012)

- *Adnan Turani* (25 Kasım – 14 Aralık 1980): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Turani (d.1925)
- *Turan Erol* (15 Aralık 1980 – 10 Ocak 1981): Kişisel Resim Sergisi, Turan Erol (d.1956)
- *Emeğimiz* (14 Ocak – 3 Şubat 1981): Karma Resim Sergisi, Fikret Otyam / Filiz Otyam
- *Mürşide İçmeli* (10 Şubat – 7 Mart 1981): Gravür , Mürşide İçmeli(d.1938)
- *Mustafa Aslier* (17 Mart – 11 Nisan 1981): Kişisel Sergi , Mustafa Aslier (d.1938)
- *Karma Resim Sergisi* (29 Nisan – 20 Mayıs 1981): Karma Resim Sergisi , Ali Avni Çelebi / Cafer Bater / Devrim Erbil / Nedim Günsür / Cihat Burak / Mustafa Aslier / Dinçer Erimez / Zeki Kırıl / Adnan Turani / Ruzin Gerçin / Ayla Hungen Seli / Mürşide İçmeli / Kadri Özayten / Hüseyin Yüce / Filiz Özayten / Fevzi Karakoç

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşikişisel sergi, diğer ikisi ise karma sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, 1920 ile 1930 arası doğan sanatçılar ve 1930 ile 1940 arası doğan sanatçıların sayısı birbirine eşit olup büyük çoğunluğu oluştururlar. Sergilerin çoğu resim sergisi olup Mürşide İçmeli'nin sergisi gravür olup, Mustafa Aslier'in sergisi ise resim özgün baskı karışıktır.

4.8.3. 1981 – 1982 Sergi Dönemi

1981 – 1982 sergi döneminde yer alan sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Zeki Kırıl* (13 Ekim – 10 Kasım 1981): Kişisel Resim Sergisi, Zeki Kırıl (d.1927)
- *Bedri Rahmi Eyüboğlu* (3 Aralık – 31 Aralık 1981): Kişisel Resim Sergisi, Bedri Rahmi Eyüboğlu (d. 1911 – ö.1975)
- *Nejad Melih Devrim* (26 Ocak – 16 Şubat1982): Kişisel Resim Sergisi, Nejad Melih Devrim (d.1923 – ö.1995)
- *Devrim Erbil* (18 Şubat – 27 Mart 1982): Kişisel Resim Sergisi, Devrim Erbil (d.1937)
- *Oktay Günday* (28 Mart – 27 Nisan 1982): Kişisel Resim Sergisi, Oktay Günday (d.1930 – ö. 1989)
- *Karma Resim Sergisi* (28 Nisan – 20 Mayıs 1982): Karma Resim Sergisi, Turan Erol / Leyla Gamsız / Devrim Erbil / Ruzin Gerçin / Nedim Günsür / Nejad Melih Devrim / Mustafa Pilevneli / Adnan Turani
- *Orhan Ersoy* (21 Mayıs – 22 Haziran 1982): Kişisel Resim Sergisi, Orhan Ersoy (d.1928)

Bu sergi döneminde galeride toplam yedi sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin altısıkişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı Bedri Rahmi Eyüboğlu'dur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Bedri Rahmi Eyüboğlu'dur. En fazla sergiyi 1920 ile 1930 arası doğan kuşak sanatçılar gerçekleştirmiştir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.8.4. 1982 – 1983 Sergi Dönemi

1982 – 1983 sergi döneminde Tıglat Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergiler aşığıdaki gibidir:

- *Ruzin Gerçin* (12 Ekim – 1 Kasım 1982): Kişisel Resim Sergisi, Ruzin Gerçin (d.1929 – ö.2011)
- *Zeki Kırıl* (2 Kasım – 22 Kasım 1982): Kişisel Resim Sergisi, Zeki Kırıl (d.1927)
- *Ferruh Başağa* (23 Kasım – 11 Aralık1982): Kişisel Resim Sergisi, Ferruh Başağa (d.1914 – ö.2010)
- *Karma Resim Sergisi* (14 Aralık – 31 Aralık 1982): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Mehmet İleri* (16 Ocak – 6 Şubat1983): Kişisel Resim Sergisi, Mehmet İleri (d.1932)
- *Adnan Turani* (10 Şubat – 15 Mart 1983): Kişisel Resim Sergisi, Adnan Turani (d.1925)
- *Tiglat Koleksiyonundan Akademili Ustalar Karma Resim Sergisi* (27 Mart – 20 Nisan 1983): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Yalçın Gökçebağ* (5 Mayıs – 30 Mayıs 1983): Kişisel Resim Sergisi, Yalçın Gökçebağ (d.1944)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin altısıkişisel, diğer ikisi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, en eski kuşakta yer alan sanatçı Ferruh Başağa'dır. En fazla sergiyi 1920 ile 1930 arasında doğan kuşak sanatçılar düzenlemişlerdir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.8.5. 1983 – 1984 Sergi Dönemi

1983 – 1984 sergi döneminde galeride düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Ferruh Başağa* (2 Kasım – 22 Kasım 1983): Kişisel Resim Sergisi, Ferruh Başağa (d.1914 – ö.2010)
- *Ruzin Gerçin* (14 Aralık 1983 – 21 Ocak 1984): Kişisel Resim Sergisi, Ruzin Gerçin (d.1929 – ö.2011)
- *Ayla Hungen Seli* (25 Ocak – 1 Mart 1984): Kişisel Resim Sergisi, Ayla Hungen Seli (d.1935)
- *İbrahim Balaban* (8 Mart – 9 Nisan 1984): Kişisel Resim Sergisi, Ferruh Başağa (d.1921)
- *Nuri Abaç* (13 Nisan – 1 Mayıs 1984): Kişisel Resim Sergisi, Hasan Akın (d.1926 – ö.2008)
- *Karma Resim Sergisi* (2 Mayıs – 1 Haziran 1984): Karma Resim Sergisi, Tural Erel / Balaban / Ruzin Gerçin / Yalçın Gökçebağ / Nermin Erel / Nihat Akyunak

Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin beşi kişisel sergi, diğer sergi ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, 1920 ile 1930 arasında doğan sanatçılara ağırlık verildiği görülmektedir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.8.6. 1984 – 1985 Sergi Dönemi

1984 – 1985 sergi döneminde galeride düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *Turan Erol* (29 Kasım – 30 Aralık 1984): Kişisel Resim Sergisi, Turan Erol (d.1956)
- *Nurullah Berk* (10 Ocak – 23 Ocak 1985): Kişisel Resim Sergisi, Nurullah Berk (d.1906 – ö.1982)
- *Seyyit Bozdoğan* (24 Ocak – 13 Şubat 1985): Kişisel Resim Sergisi, Seyyit Bozdoğan (d.1941)
- *Ferruh Başağa* (15 Şubat – 5 Mart 1985): Kişisel Resim Sergisi, Ferruh Başağa (d.1914 – ö.2010)
- *Hasan Akın* (7 Mart – 4 Nisan 1985): Kişisel Resim Sergisi, Hasan Akın (d.1942)
- *Fethi Arda* (5 Nisan – 23 Nisan 1985): Kişisel Resim Sergisi, Fethi Arda (d.1934 – ö.1996)
- *Hüseyin Yüce* (24 Nisan – 11 Mayıs 1985): Kişisel Resim Sergisi, Hüseyin Yüce (d.1928 – ö.2015)
- *Ruzin Gerçin* (9 Mayıs – 9 Haziran 1985): Kişisel Resim Sergisi, Ruzin Gerçin (d.1929 – ö.2011)

Bu sergi döneminde galeride toplam sekiz sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin hepsi kişisel sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan tek sanatçı Nurullah Berk'tir. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, 1920 ile 1930 arasında doğan sanatçılar ve 1940 ile 1950 arasında doğmuş sanatçılara ağırlık verildiği görülmektedir. Sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.8.7. 1985 – 1986 Sergi Dönemi

1985 – 1986 sergi döneminde galeride düzenlenen sergiler aşağıdaki gibidir:

- *1. Tiglat Yarışması sergisi* (7 Ekim – 14 Ekim 1985): Karma Resim Sergisi, Alp Tamer Ulukılıç / Kezban Arca Batıbeki / Çiğdem Erbil Sağın / Emin Çizenen / Tanju Demirci / İlhan Şen / Hasan Tekin / Candoğan Canseven / Zuhâl Öztürk / Hasan Yüksel
- *Mümtaz Yener* (15 Ekim – 14 Kasım 1985): Kişisel Resim Sergisi, Mümtaz Yener (d.1918 – ö.2007)
- *Tekin Artemel* (5 Kasım – 25 Kasım 1985): Kişisel Resim Sergisi, Tekin Artemel (d.1942)
- *Uğur Mine Tamay* (26 Kasım – 11 Aralık 1985): Kişisel Resim Sergisi, Uğur Mine Tamay (d.1958)
- *Ünlü Ressamlar* (10 Şubat – 4 Mart 1985): Karma Resim Sergisi, Turan Erol / Ruzin Gerçin / Nihat Akyunak / Yalçın Gökçebağ / Zeki Kırıl
- *Karma Sergi* (Sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Eski Ustalardan Önemli Yapıtlar* (28 Nisan – 28 Mayıs 1985): Karma Resim Sergisi, İbrahim Çallı / Malik Aksel / Şemsi Arel / Nurullah Berk / Ali Avni Çelebi / Turan Erol / Fikret Mualla / Bedri Rahmi / Orhan Peker

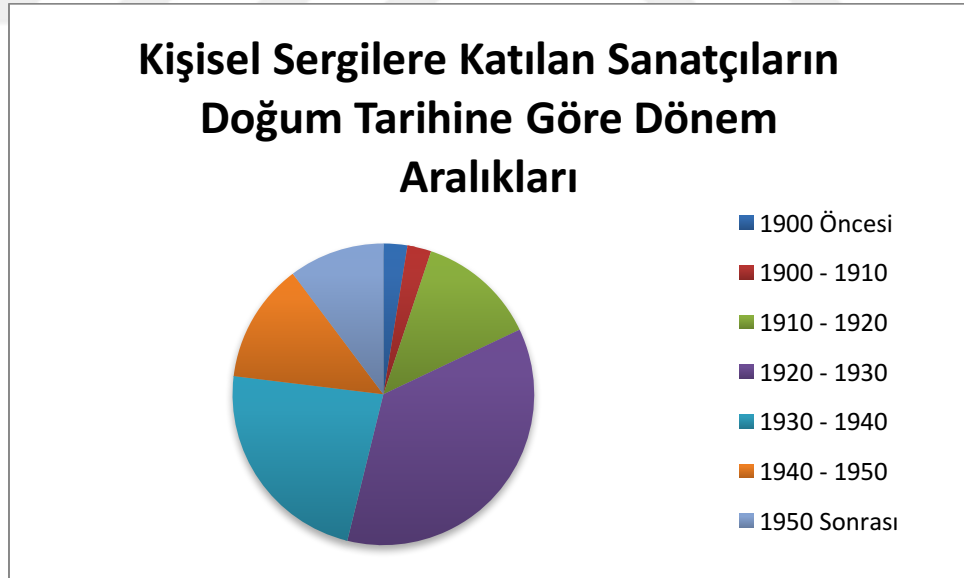
Bu sergi döneminde galeride toplam altı sergi düzenlenmiş olup, bu sergilerin üçü kişisel sergi diğer dördü ise karma sergidir. Kişisel sergilerde düzenlendiği dönemde hayatta olmayan sanatçı yoktur. Kişisel sergilere katılan sanatçıların doğum tarihine göre incelendiğinde, 1910 ile 1920 arasında doğan, 1940 ile 1950 arasında doğan ve 1950 sonrası doğan sanatçıların sayısı birbirine eşittir. Gerçekleşen sergilerin hepsi resim sergisidir.

4.8.8. 1986 – 1987 Sergi Dönemi

Galerinin 1980’li yıllarda son yer aldığı dönem olan 1986 – 1987 sergi döneminde gerçekleşen sergiler aşağıdaki gibidir:

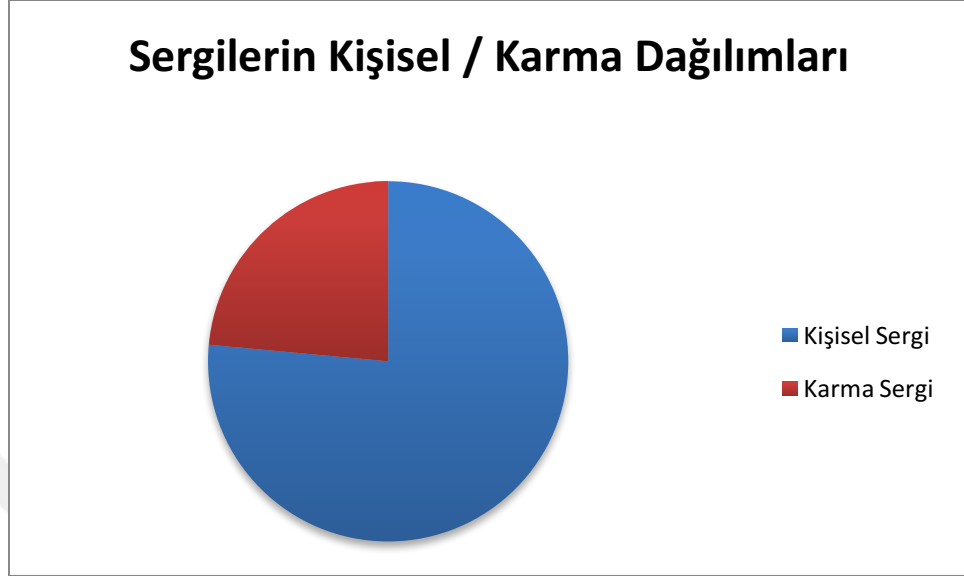
- *Karma Sergi* (Sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar
- *Turan Erol* (23 Mart – 30 Nisan 1987): Kişisel Resim Sergisi, Turan Erol (d.1956)
- *Karma Sergi* (Sürekli olarak açıktır ibaresi yer almaktadır): Karma Resim Sergisi, Çeşitli Sanatçılar

Galerinin bu son döneminde gerçekleşen sergilerin çoğunluğu karma sergi olup toplam 3 sergi düzenlenmiştir, fakat karma sergilerin belirli bir süresi yoktur. Hepsi resim sergisidir.

Şekil 4.15 Tıglat Sanat Galerisi - Kişisel Sergilere Katılan Sanatçıların Doğum Tarihine Göre Dönem Aralıkları

Şekil 4.15’de galeride 1980’li yıllarda düzenlenen sergilere bakıldığında,en büyük yeri 1920 ile 1930 arası doğan sanatçı kuşak almıştır. 1930 ile 1940 arası doğan kuşak ise sayısal açıdan ikinci sıradadırlar.

Şekil 4.16 Tıglat Sanat Galerisi – Sergilerin Kişisel / Karma Dağılımları

Şekil 4.16’da yer alan sergilerin kişisel ve karma olmalarına göre dağılımlarında kişisel sergilerin daha fazla yapıldığı gözükmektedir.

5. 1980'Lİ YILLARDA SEÇİLEN GALERİLERDE GERÇEKLEŞEN SERGİLERİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Galeri Baraz, Galerı Lebrız, Galerı Nev, Maçka Sanat Galerısı, Mine Sanat Galerısı, Tem Sanat Galerısı, Teşvikiye Sanat Galerısı ve Tiglat Sanat Galerısı adlı seçilen bu galerilerin, bu yıllarda toplam 430 sergisi düzenlenmiştir. Bu sergilerin 289'u kişisel, 141'i ise karma sergidir.

Şekil B.1'de yer alan galerilere göre dönemselsel açıdan ortalama sergi grafiğine bakıldığında, 1985 yılı sonrasında düzenlenen toplam sergilerde bir artış gözükmeğdir. Bu grafik incelenirken 1979 – 1980 dönemi ile 1989 – 1990 dönemlerinin yarısının incelendiği unutulmamalıdır. Genel olarak kişisel sergiler karma sergilerden daha fazla düzenlenmiş olup, en fazla kişisel sergi 1987 – 1988 döneminde, en az kişisel sergi ise 1980 – 1981 sergi döneminde düzenlenmiştir. Karma sergilerde ise en fazla sergi 1986 – 1987 döneminde en az sergi ise 1982 – 1983 döneminde gerçekleşmiştir.

Dönemlere göre galerilerin elde edilen verilerinden hazırlanan tabloda her dönem düzenlenen kişisel sergi sayıları, karma sergi sayıları, tematik sergi düzenleyip düzenlemedikleri, sergide yer alan yapıtların *Resim*, *Heykel*, *Çağdaş Sanat* (performans ve enstalasyon), *Özgün Baskı*, *Diğer* (seramik, fotoğraf, hat, grafik gibi) alanlardaki sayısal değişimleri, kişisel sergilerin sanatçılarının doğum tarihine göre sayısal değişimleri ve kişisel sergilerde yabancı sanatçı yer alıp almaması bilgilerinden oluşmuştur. Bu tabloda dikkat edilmesi gereken işaretler :

- ‘*’ ile birlikte verilen bilgiler, birden fazla türün yer aldığı sergiler olup, Diğer kategorisinde de yer almaktadır. Resim dışındaki türlerin sayısı az olması ile birlikte bu türlerin incelenebilmesi için bu şekilde gösterilmiştir.
- ‘**’ işareti ise yabancı sanatçılar yer almasına rağmen bu sanatçıların evlenip burada yaşayan sanatçıların var olduğunu gösterir.
- ‘B’ işareti ise Bienal kapsamında düzenlenmiş sergi ve ya sergilerin olduğunu gösterir. ‘E’ evet’in kısaltması, ‘H’ ise hayır’ın kısaltmasıdır.

Tablo 5.1 Galeri Baraz – Galeri Lebriz – Galeri Nev – Maçka Sanat Galerisi – Mine Sanat Galerisi – Tem Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
GALERİ BARAZ	Kişisel Sergi	2	1	5	3	7	5	4	9	7	5	3
	Karma Sergi	3	5	9	4	5	3	3	4	4	3	1
	Tematik Sergi	H	E	E	E	H	H	H	H	H	H	H
	Resim	3	6	13	6	11	8	7	11	7	5	4
	Heykel	1*										
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı			1						1		
	Diğer	2		1	1			2	3B	3		
	1900 Öncesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1900 - 1910	2	1	2	1	1	0	0	1	0	0	1
1910 - 1920	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	
1920 - 1930	0	0	1	0	0	2	1	0	0	0	1	
1930 - 1940	0	0	1	0	2	2	0	1	0	0	0	
1940 - 1950	0	0	0	1	2	0	1	0	3	0	0	
1950 Sonrası	0	0	1	0	0	1	0	2	2	3	1	
Yabancı Sanatçı	H	H	H	H	E	H	H	E	E	E	H	
		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
GALERİ LEBRİZ	Kişisel Sergi	0	5	3	8	7	6	10	12	8	5	3
	Karma Sergi	2	2	7	1	1	2	1	1	4	2	1
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H	H	E	H
	Resim	1	6	7	9	7	7	9	11	9	7	3
	Heykel	1*									1*	
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı		1*	1*								
	Diğer	1	1	3		1	1	2	2	3B		1
	1900 Öncesi	0	0	0	1	3	1	2	1	0	1	0
	1900 - 1910	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
1910 - 1920	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	
1920 - 1930	0	1	0	1	0	0	1	2	1	1	0	
1930 - 1940	0	2	0	1	1	2	2	1	2	0	0	
1940 - 1950	0	0	2	2	1	0	3	1	2	3	2	
1950 Sonrası	0	0	0	1	0	1	0	3	2	0	0	
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
GALERİ NEV	Kişisel Sergi	0	0	0	0	0	0	0	8	8	5	
	Karma Sergi	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H	E	H	
	Resim								6	6	4	
	Heykel											
	Çağdaş Sanat										2B	
	Özgün Baskı								2	2		
	Diğer									2		
	1900 Öncesi	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
	1900 - 1910	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1910 - 1920	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
1920 - 1930	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0		
1930 - 1940	0	0	0	0	0	0	0	3	4	1		
1940 - 1950	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2		
1950 Sonrası	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2		
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H	E	H		
		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
MAÇKA SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	5	5	5	5	6	3	7	4	5	5	1
	Karma Sergi	1	1	1	1	3	3	0	5	1	1	1
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
	Resim	3	5	5	3	5	2	3	3	1	3	1
	Heykel		1		1		3			2	1	
	Çağdaş Sanat							1	1	1	1	
	Özgün Baskı	1			1*		1					
	Diğer	2		1	2	4	1	3	5	2B	1	1B
	1900 Öncesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1900 - 1910	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1910 - 1920	1	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0	
1920 - 1930	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	
1930 - 1940	3	2	2	2	2	1	2	2	1	3	0	
1940 - 1950	1	1	1	2	0	2	3	0	3	1	0	
1950 Sonrası	0	0	1	0	1	1	0	2	0	0	0	
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
MINE SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	0	0	0	0	0	0	2	4	5	1	
	Karma Sergi	0	0	0	0	0	0	2	3	2	2	
	Tematik Sergi							H	H	H	H	
	Resim							3	5	6	2	
	Heykel									1*		
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı							1				
	Diğer								1	1	1	
	1900 Öncesi							0	0	0	0	
	1900 - 1910							1	1	1	0	
1910 - 1920							1	0	0	0		
1920 - 1930							0	1	0	0		
1930 - 1940							0	0	0	0		
1940 - 1950							0	2	1	1		
1950 Sonrası							0	0	3	0		
Yabancı							H	H	H	H		
		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
TEM SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	0	0	0	0	0	0	2	6	8	9	2
	Karma Sergi	0	0	0	0	0	0	3	5	4	3	2
	Tematik Sergi							H	E	H	H	H
	Resim											
	Heykel											
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı								1	1	1	
	Diğer									3	2	1
	1900 Öncesi							0	0	0	0	
	1900 - 1910							1	2	1	2	
1910 - 1920							0	2	1	2		
1920 - 1930							0	0	0	0		
1930 - 1940							0	1	1	2		
1940 - 1950							1	0	2	3		
1950 Sonrası							0	1	3	0		
Yabancı							H	H	H	H		

Tablo 5.2 Teşvikiye Sanat Galerisi – Tıglat Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
TEŞVİKİYE SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi						0	3	3	8	6	1
	Karma Sergi						3	4	4	0	2	1
	Tematik Sergi						E	E	H	H	H	E
	Resim						2	7	4	7	7	1
	Heykel									1		
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı											
	Diğer						1	3		1	1	
	1900 Öncesi						0	1	0	0	0	0
	1900 - 1910						0	0	0	0	0	0
	1910 - 1920						0	0	0	0	0	0
	1920 - 1930						0	0	0	0	0	0
	1930 - 1940						0	1	0	0	0	0
1940 - 1950						0	0	1	1	1	0	
1950 Sonrası						0	1	2	6	5	0	
Yabancı						H	H	H	H	H	E	
		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
TIĞLAT SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	5	5	6	6	5	8	3	1			
	Karma Sergi	0	2	1	2	1	0	4	2			
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H			
	Resim	5	5	7	8	6	8	7	3			
	Heykel											
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı											
	Diğer	2										
	1900 Öncesi	1	0	0	0	0	0	0	0			
	1900 - 1910	0	0	0	0	0	1	0	0			
	1910 - 1920	0	0	1	1	1	1	1	0			
	1920 - 1930	1	2	3	3	3	2	0	0			
	1930 - 1940	2	2	2	1	1	1	0	0			
1940 - 1950	1	0	0	1	0	2	1	0				
1950 Sonrası	0	1	0	0	0	1	1	1				
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H				

Tematik sergiler seçilen galerilerin büyük bir çoğunluğunda en azından bir kere bile olsa yer almışlardır. Tablo A.9'da ayrıntılı olarak verilen tematik sergiler zaman sırasına göre şu şekildedir: *Türk Resminde Natürmort, III. Vizonshow – Türk Resminde Çıplak, Türk Resminde Peysaj, Türk Resminde Çıplak, Türk Resminde Figür ve Portre, Resimde Gemiler, Resimde Kadın, Resimde Kış, Resimlerde Eski İstanbul, Peysaj, İstanbul Gravürleri, Türk Resminde Natürmort, 19. Yüzyıl Mekke ve Medine Resimleri.*

Büyük bir çoğunluğu Galeri Baraz ve Teşvikiye Sanat Galerisi'nde olmak üzere beşer tematik sergi, Tem Sanat Galerisi, Galeri Nev, Galeri Lebriz sanat galerilerinde ise birer tematik sergi görülmektedir. Maçka Sanat Galerisi, Mine Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerilerinde ise tematik sergi yer almamaktadır.

Bu tematik sergiler konularına göre incelendiğinde çoğunlukla natürmort, peysaj, nü ve İstanbul konularında düzenlendiği görülür. 14 Kasım 1980 ile 14 Aralık 1980 arasında Galeri Baraz'ın beşinci yılı dolayısıyla gerçekleşen Türk Resminde Natürmort sergisi tematik sergiler alanında düzenlenen bilinen ilk sergidir.¹

¹ Oğuz Erten, *Türk Sanatına Yön Veren Sergiler ve Yahşi Baraz'ın Büyük Sergileri*, 1. Baskı, 3 Cilt (İstanbul: Baraz, 2012) 308

Tematik sergiler dışında belirli bir gruba, atölyeye, döneme veya akıma ait karma sergiler de görülmektedir. Tablo A.10'da ayrıntılı olarak verilen bu sergiler şu şekildedir: *II. Vizonshow – Türk Primitifleri*, *IV. Vizonshow – Türk Resminde 4 Soyut Ressam*, *V. Vizonshow – Klasik ve Empresyonist Dönemden 10 Türk Ressamı*, *1950'den Günümüze Türk Resim Sanatından Bir Kesit*, *Türk Resminde Modernleşme Süreci*, *Genç Ressamlar Kuşağı I*, *Devrim Erbil Atölyesi Sanatçıları*, *C Grubu*, *Orta Kuşak Ressamlar Karma Resim Sergisi*, *10. Ölüm Yıldönümü Nedeniyle Ayetullah Sümer ve Grubu*, *13 Ressam 3 Eğilimi Sürüyor*, *Baskı Sanatında Genç Yaratıcılar*, *10. Yıl Sergileri (Dışavurumcu)*, *10. Yıl Sergileri (Soyut)*, *10. Yıl Sergileri (Yeni Dışavurumcu – Yeni Figüratif)*, *10. Yıl Sergileri (Kavramsal Sanat)*, *Türk Alman Kültür Enstitüsü 30. Yıl Sergisi*, *Çağdaş Sanat, Müstakiller ve D Grubu'na Saygı*, *Çağdaş Sanat 3 Yaz Sergisi*, *Çağdaş Uzamda Dört Genç*, *Paris'teki Türk Sanatçılar Resim Sergisi*, *1930 Kuşağı Günümüzde*. Bu sergilerin çoğunluğu Maçka Sanat Galerisi'nde düzenlenmiş olup yedi sergi, Galeri Baraz'da altı sergi, Galeri Lebriz ve Mine Sanat Galerilerinde dörder sergi, Tem Sanat Galerisi'nde ise iki bu çeşit karma sergi düzenlenmiştir. Galeri Nev, Teşvikiye Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerisinde ise bu tarz sergi düzenlenmemiştir.

Tematik sergiler ve belirli bir grup, atölye, dönem veya akıma ait sergiler dışında karma sergiler arasında yarışma sergileri de gözlemlenmektedir. Tablo A.11'de yer alan bu sergiler sırasıyla Galeri Baraz'da düzenlenen *5. Altın Palet Resim Yarışması* sergisi ile *1. Tıglat Yarışması* sergisidir.

Sergilenen yapıtların türlerine göre incelendiğinde büyük bir çoğunluğun resim sergisi olduğu görülmektedir. Resim dışında heykel, seramik, fotoğraf, özgün baskı, performans, enstalasyon, grafik, hat gibi alanlarda sergiler düzenlenmiştir.

Tablo A.12'de ayrıntılı olarak verilen heykel sergileri *Zühtü Müridoğlu*, *Gottesthal*, *Karma Sergi*, *Haluk Tezozar*, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümü Karma Sergisi, *Seyhun Topuz*, *Karma Heykel Sergisi*, *Koray Ariş*, *Seyhun Topuz*, *Seyhun Topuz*, *Koray Ariş*, *Candeğer Furtun*, *Metin Ekiz* şeklindedir. Bu sergilerden Galeri Baraz, Galeri Lebriz ve Mine Sanat Galerisinde gerçekleşen sergiler sadece heykel sergisi değildir. Karışık türde yapıtların bir arada bulunduğu sergilerdir. Teşvikiye Sanat Galerisi'nde ise bir heykel sergisi düzenlenmiştir. Maçka

Sanat Galerisi'nde ise belirli aralıklarla tüm sergi programı boyunca heykel sergileri gözükmetedir.

Tablo A.13'de ayrıntılı olarak verilen seramik sergileri Karma Sergi, Candeğer Fürtun, Melike Abasıyanık Kurtiç, Füreya Koral ve Dalya Anter'in sergileri şeklindedir. Galeri Lebriz'de yer alan karma sergi karışık türde eserlerin yer aldığı bir sergidir. Maçka Sanat Galerisi heykel sergilerinde olduğu gibi seramik alanında da en fazla serginin izlendiği galeridir. Teşvikiye Sanat Galerisi'nde düzenlenen seramik sergisi Dalya Anter'in sergisidir.

Tablo A.14'de ayrıntılı olarak verilen fotoğraf sergileri İzlenimler / İsmail Cem, Nusret Nurdan Eren, Nusret Nurdan Eren sergileri olmak üzere üç sergidir. Fotoğraf sergisine yer veren galeriler Galeri Lebriz ve Maçka Sanat Galerisi'dir. İki fotoğraf sergisi ile heykel ve seramik alanlarında olduğu gibi en fazla fotoğraf sergisinin düzenlendiği galeri Maçka Sanat Galerisidir.

Dönem içerisinde resim sergileri kadar olmasa da sayıca fazla gözlenen ve A.15'de ayrıntılı olarak verilen özgün baskı sergileri, Turgut Zaim, Zeki Fındıkoğlu, Karma Sergi, Fevzi Karakoç, Erol Akyavaş, Ergin İnan, Adolf Born, Roman Cieslewicz, Karma Lito Sergisi, Resim ve Özgün Baskı, Baskı Sanatında Genç Yaratıcılar, Karma Özgün Baskı, Bizden ve Onlardan 1, Bizden ve Onlardan 2, Bizden ve Onlardan 3, Bizden ve Onlardan 4 adlı sergilerdir. Tem Sanat Galerisi'nin bir gelenek haline getirdiği Bizden ve Onlardan sergileri ile en fazla özgün baskı sergi düzenleyen galerilerden biridir. En fazla sergi düzenleyen galerilerden diğeri ise Galeri Nev'dir. Özgün baskı sergilerine yer veren diğeri galeriler ise Galeri Baraz, Galeri Lebriz, Maçka Sanat Galerisi ve Mine Sanat Galerisi'dir. Teşvikiye Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerisi'nde ise özgün baskı sergisi düzenlenmemiştir.

Performans ve enstalasyon sergileri A.16'da detaylı olarak verilmiştir. Bu sergilerden bienal kapsamında gerçekleşmiş olan Mehmet Güteryüz'ün performansı dışındakilerin hepsi enstalasyon sergisidir. Sergiler, Mehmet Güteryüz – Performans, Bilge Friedlaender, Çaylak Sokak (Sarkis), Installation (Serhat Kiraz), Installation II (Ergül Özkutan), Burası ve Orası (Ayşe Erkmen) şeklindedir. Sergilerin çoğu Maçka Sanat Galerisi'nde olmak üzere dördü, diğeri ikisi ise Galeri Nev'de gerçekleşmiştir.

Maçka Sanat Galerisi grafik sergilerine de yer vermiştir. Detaylı bilgileri Tablo A.17’de verilmiştir. Bu sergilerin ikisi de galerinin grafik tasarımlarını yapan grafik sanatçısı Mengü Ertel’e aittir.

Gerçekleşen hat sergileri ise Galerî Lebriz’de gerçekleşmiş olup Tablo A.18’de detaylı bilgileri verilmiştir. Bu sergiler sırasıyla Emin Barın ve Savaş Çevik’in sergileridir.

Tablo 5.1 ve Tablo 5.2’de yer alan kuşaklar kişisel sergiye katılan sanatçıların doğum tarihlerine göre incelenmiştir. 1900 öncesi doğan sanatçılara en fazla yer veren galerî Galerî Lebriz’dir. Galerî Lebriz’i 1900 öncesinde doğan sanatçılar kuşağında birer sergilerinin bulunduğu Galerî Nev, Teşvikiye Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerisi izler. Kuşaklar arasında en az sergiyi bu kuşak gerçekleştirmiştir.

1900 ile 1910 arasında doğan sanatçılar kuşağında en fazla sergiyi Galerî Baraz’da gerçekleştirmiştir. Galerî Baraz’da bu kuşak sanatçıların sergileri çoğunlukla 1979 ile 1984 yılları arasındadır. Bu kuşak sanatçılar Galerî Baraz dışında, Galerî Lebriz, Maçka Sanat Galerisi, Mine Sanat Galerisi, Tem Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerisinde yer almıştır.

1910 ile 1920 arasında doğan sanatçılar olan Cumhuriyet’in ikinci kuşak sanatçıların Maçka Sanat Galerisi, Tem Sanat Galerisi ve Tıglat Sanat Galerilerinde eşit olmak üzere beşer sergileri düzenlenmiştir. Bu dönem sanatçılar Teşvikiye Sanat Galerisi dışında her galeride yer almışlardır.

1920 ile 1930 arasında doğan sanatçılar kuşağında en fazla sergiyi Tıglat Sanat Galerisi düzenlemiştir. Tem Sanat Galerisi ve Teşvikiye Sanat Galerisi dışında her galeride bu sanatçıların sergilerine yer verilmiştir.

Kuşaklar arasında en fazla sergi düzenlenen kuşak olan 1930 ile 1940 arası doğan sanatçılar kuşağında sayıca en fazla sergi Maçka Sanat Galerisi’nde yer almıştır. Mine Sanat Galerisi dışında her galeride bu kuşaktan sanatçıların sergileri gözlemlenmektedir.

Seçilen her galeride yer alan sanatçı kuşağı olan 1940 ile 1950 arasında doğanlar özellikle 1984 ve sonrasında galerilerde daha fazla gözlemlenmektedir. Bu kuşaktan sanatçının yer aldığı sergiler sayıca en fazla olarak Galeri Lebrizde gerçekleşmiş olup o galeriyi Maçka Sanat Galerisi izlemektedir.

1950 sonrasında doğan sanatçı kuşağı 1980'li yılların başlarında daha az yer almasına rağmen dönem boyunca bir artış göstermiştir. Özellikle 1985 sonrasında galerilerde daha fazla yer almaya başlamışlardır. Bu kuşaktan en fazla sanatçı Teşvikiye Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergilerde yer almış olup onu Galeri Baraz izlemektir. Seçilen bütün galerilerde bu kuşak sanatçıların yapıtlarından oluşan sergiler yer almaktadır.

Kişisel sergilerinde yabancı sanatçılara en fazla yer veren galeri Galeri Baraz'dır.

6. SONUÇ

Türkiye’de özel sanat galericiliğın en eski tarihi 1939 yılında kurulan Taksim Daimi Resim Heykel Galerisi’ne kadar gider. Bu galeriden sonra Galeri İsmail Hakkı Oygur (1945 – 1946), Maya Sanat Galerisi (1950 – 1955), Küçük Galeri (1952), Mılar Sanat Galerisi (1957 – 1964), Galeri 1 (1968 – 1972), Kaptana Sanat Galerisi (1971 – 1977) gibi galeriler kurulsa da günümüze kadar devam edememişlerdir.

1970’lerde dünyanın çoğu yerinde olduğu gibi Türkiye’de petrol krizinden etkilenmiştir. 1980 yılında alınan 24 Ocak kararları ve Turgut Özal’ın ekonomi politikalarıyla birlikte liberal ekonomiye geçen Türkiye tüketim odaklı bir ülke haline gelmiştir. Bunun sonucunda Türkiye’deki gelir dağılımı arasındaki uçurum artmış, burjuva kesim daha da güçlenmiştir.

1970 sonunda gerçekleşen ve 1980’de devam eden bu ekonomik durum, Türkiye’de daha büyük bir koleksiyoner kesimi oluşturmuş ve mevcut koleksiyonerlerin de daha fazla eser alabileceği sanat piyasasını güçlendirmiştir.

Sanat galerilerinin resim piyasasına etkilerinin araştırıldığı bir panelde işadami ve koleksiyoner Ali Koçman bu dönemde koleksiyonerlerin artması ve koleksiyonerler hakkında görüşlerini şu şekilde dile getirir; “Galericilik, varlıklıların Türk Resmini toplamayı bir moda haline getirmeleriyle doğmuştur. Bu modayla birlikte herkes birbirine sende kaç Paşa var, bende şu kadar Çallı var demeye başlamış ve zevk ikinci, üçüncü dereceye düşmüştür.”¹

1980’li yıllarda sergi takvimlerinde yer alan galerilerin sayısı 200’den fazla olup, bunlardan büyük bir çoğunluğu bu dönem içinde kapanmıştır. Galeri Nev’in kurucularından Haldun Dostoğlu galerinin beşinci yıldönümü nedeniyle yaptığı bir röportajında bu galeriler kapanma nedenleri için “Kapanmak zorunda çünkü 500 tane ressam, 3 bin tane izleyici var” şeklinde yorum yapmıştır. Yine aynı röportajında

¹ Anonim, “Galeriler döneminde Türk resmi,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 2 Mayıs 1988, 4.

Dostoğlu d6neminde uluslararası ticarete, sanatın uyuşturucu ve silahtan hemen sonra geldiğini ve 1 yıl i7erisinde New York'taki galerilerin toplam 850 milyon dolarlık satış yaptıklarını 6đrendiklerinden bahseder ve İstanbul i7in durumu şu şekilde a7ıklar: “Sanki b6y6k bir talep varmış gibi g6z6kmesine rağmen aslında o kadar da lafı edilecek bir sekt6r değil. T6rkiye’de bir sanat ill6zyonu yaşanıyor. İlanlar, kokteyller, davetiyeler... Dışarıdan bakan birisi T6rkiye’de sanat ticaretini m6thiş bir sek6t6r olarak g6rebilir. Ancak rakamlara baktığımızda bir kozmetik sanayinin onda biri bile değil”.¹

Her ne kadar yurtdışındaki gibi b6y6k bir sekt6r olmasa da, daha 6ncesinde sanat7ıların ekonomik olarak zor şartlar i7inde yařadđı, 6đretmenlik gibi ek işler yapmak zorunda olduğu bir d6nem vardır ve bu d6nem i7erisinde sanatın hamisi 7ok b6y6k bir oranda devlettir. Ge7imlerini sanatları ile kazanmaya başlayan sanat7ıların 6zg6rleşmelerine doğru giden s6re7te 6nemli bir adımdır. Ressam 6mer Ulu7 bir r6portajı sırasında “Resim, yapan i7in eskiden bir riskti. Bunun verdiği bir gerginlik vardı. Bug6n insanlar hi7 değilse bu konuda umutlular.” şeklinde yorum yapıp sanat7ıların bir anlamda kurumsallaştığını eklemiştir.²

Bu d6nemde hala yaşayan Cumhuriyetin ilk kuşak sanat7ılarından Mahmut Cuda bir makalesinde “...6zel galeriler t6reyerek kimi sanat7ılarımızın yapıtlarını pazarlayıp satmaya başlamışlarsa, kendilerine teşekk6r etmeliyiz. Ama ř6yle imiş, b6yle imiş... Olabilir. Yeter ki resim alışverişi bir kez başlasın. Uzun s6rmez, pazarcısı da, alıcısı ve 6reticisi de, doğal olarak, daha iyinin, daha doğru ve g6zelin ardından koşacaklarına g6re, ger7ek değer 6l76leriyle namusluca bir sanat piyasası oluşur”³ şeklinde bahsetmiştir.

Son olarak galerilerin yayınlar yapması, 6nemli sergiler d6zenlemesi, İstanbul’da 1987 ve 1989 yıllarında d6zenlenen bienallerde T6rk Sanat7ılarını

¹ Lale Filoğlu, “Sanat ticaretinde 5 yıl,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 22 Haziran 1989, 4.

² Doğan Hızlan, “Ulu7: ‘T6rkiye’de sanat7ılar artık kurumsallaşıyor’,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Ekim 1980, 4.

³ Mahmut Cuda, “6zel resim galerileri sanat yaşamımızda umutları tazeledi,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 18 Haziran 1980, 7.

desteklemeleri, Türk Sanatçılarını yurtdışında tanıtma faaliyetleri açısından Çağdaş Türk Sanatında olumlu etkileri olduğu gerçeği kaçınılmazdır.

KAYNAKLAR

Kitaplar:

- Adam, Georgina, *Talking Galleries, International Gallerist Meeting Report*, Barselona, 2011.
- Akşi, Sinan, *Yakınçağ Türkiye Tarihi 1980 – 2003*, İstanbul: Milliyet Yayınları
- Altuğ, Evrim, *Peki, Galeriler Bu İşe Ne Diyor?*, 1. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2014.
- Bourdieu, Pierre, *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature*, Cambridge: Polity Press, 1993.
- Bozdağ, Lütfiye, *Mine Sanat Galerisi 30 Yıl*, 1. Baskı, 3 cilt, İstanbul: Mine Sanat Galerisi Yayınları, 2015.
- Buğra, Ayşe, Osman Savaşkan, *Türkiye’de Yeni Kapitalizm Siyaset, Din ve İş Dünyası*, 1. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2014.
- Çalikoğlu, Levent, *90’lı Yıllarda Türkiye’de Çağdaş Sanat*, 1. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2008.
- Çaylak, Adem, Mehmet Dikkaya, Cihat Göktepe ve Hüsni Kapu, *Osmanlı’dan İki binli Yıllara Türkiye’nin Politik Tarihi*, 5. Baskı, Ankara: Savaş Yayınları, 2014.
- Çoker, Adnan, *Galeri Rehberi*, 1. Baskı, İstanbul: Mine Sanat Galerisi Yayınları, 1990.
- Erten, Oğuz, *Türk Sanatına Yön Veren Sergiler ve Yahşi Baraz’ın Büyük Sergileri*, 1. Baskı, 3 cilt, İstanbul: Baraz Yayınları, 2012.
- Eroğlu, Özkan, *Türkiye’de Resim Sanatı*, 1. Baskı, İstanbul: Tekhne Yayınları, 2015.
- McCracken, Grant, *Culture and Consumption; New Approaches to the Symbolic Character of Consumer Goods and Activities*, Bloomington: Indiana University Press, 1990.
- Ödekan, Ayla, *Cumhuriyet’in Renkleri, Biçimleri*, 1. Baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 1999.

Pearce, Susan M., *Museums, Objects and Collections*, London and New York: Routledge Press, 1992.

Tarıca, Sami, *Sanat Dünyasına Nasıl Girdim ve Yves Klein Üzerine Bir Söyleşi*, Ankara: Galeri Nev Yayınları, 2007.

Türkoğlu, Faruk, Talip Aktaş ve Neşe Sönmez, *Dünya'nın Tanıklığında Türkiye Ekonomisi 1980 – 2010 Dönüşümün 30 Yılı*, İstanbul: Dünya Yayıncılık.

Tezler:

Kaya, Feyza, *Sanat ve Pazarlama: Türkiye'deki Sanat Galerilerinde Pazar Odaklılık ve Performans İlişkisi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013.

Üstünipek, Mehmet, *Cumhuriyet'ten Günümüze Türkiye'de Sanat Piyasası*, 2 cilt, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.

Makaleler, Dergi ve Gazete Yazıları:

Anonim, "Çelebiden Gürbüz'e Tem Galerisinin 5. Yılı," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 13 Ocak 1991, 7.

Anonim, "Dokuz Sanatçı Yapıtlarını Yeni Açılan Tıglat Sanat Galerisinde Sergiliyorlar," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 11 Kasım 1976, 6.

Anonim, "Elif Naci: 'Tablo Alıcıları Figüratife Para Veriyor'," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Mayıs 1981, 4.

Anonim, "Galeri Baraz Chicago Sanat Fuarı'na Çağrıldı," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 13 Ağustos 1978, 6.

Anonim, "Galeriler Döneminde Türk Resmi," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 2 Mayıs 1988, 4.

Anonim, "İstanbul Sanat Bayramı," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Temmuz 1977, 2.

Anonim, "On Üç Ressam Üç Eğilimi Sunuyor," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 15 Mayıs 1984, 4.

Anonim, "Tıglat'ın Bebek'teki Yeni Galerisi," *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 23 Kasım 1984, 5.

- Anonim, “Tiglat Resim Yarışması,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 17 Nisan 1985, 5.
- Anonim, “Tiglat Resim Yarışması Sonuçlandı,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Ekim 1985, 4.
- Baraz, Yahşi, “Türkiye ve Dünyada Galerıcılık ve Sanat Piyasası,” *Artist Dergisi*, Aralık 2005, 30-41.
- Cuda, Mahmut, “Özel Resim Galerileri Sanat Yaşamımızda Umutları Tazeledi,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 18 Haziran 1980, 7.
- Draman, Taner, “Dost Yuvası Sanat Galerisi Samimi Sanatçılara Çağrı,” *Son Havadis* [İstanbul] 27 Mayıs 1984, 4.
- Fileoğlu, Lale, “Sanat Ticaretinde 5 Yıl,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 22 Haziran 1989, 4.
- Fillis, Ian Ronald, “Art for Art’s Sake or Art for Business sake: An Exploration of Artistic Product Orientation,” *The Marketing Review* 6(1) 2006, 35.
- Gülizar, Jülide, “Ellerin, Ellerle Çizdiği Bir Dünya,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Mayıs 1984, 4.
- Hızlan, Doğan, “Uluç: ‘Türkiye’de Sanatçılar Artık Kurumsallaşıyor,” *Cumhuriyet Gazetesi* [İstanbul] 8 Ekim 1980, 4.
- Peterson, Karin, “The distribution and Dynamics of uncertainty in art galleries: A case study of new dealerships in the Parisian art market, 1985-1990,” *Poetics* 25(4) 1997, 241-263.
- Saltz, Jerry, “The Day the Lights Went On,” *NewYork Magazine*, May 2008.
- Üstünipek, Mehmet, “Galeriler ve Sanat Yayınları,” *Cumhuriyet Gazetesi Kitap Eki* [İstanbul] 12 Ekim 2000, 7.

İnternet Siteleri:

- Galeri Baraz, 26 Aralık 2015, <<http://galeribaraz.com/yahsi-baraz/>>.
- Galeri Nev, 23 Aralık 2015, <<http://www.galerinev.com/tr/hakkimizda>>.
- Lebriz.com, 26 Aralık 2015, <<http://lebriz.com/Default.aspx?lang=TR>>.
- Maçka Sanat Galerisi, 26 Aralık 2015, <<http://www.mackasanatgalerisi.com/index.php?/about/>>.
- Maçka Sanat Galerisi, 26 Aralık 2015, <<http://www.mackasanatgalerisi.com/index.php?/project/past/>>.

Madra, Beral, 30 Aralık 2015, <<http://www.beralmadra.net/exhibitions/a-balance-retrospective-of-the-80s-in-turkey/>>.

Tam Sanat Portalı, 25 Aralık 2015,
<<http://www.tamsanat.net/galeriler/galeri.php?post=1537>>.

Tem Sanat Galerisi, 24 Aralık 2015, <<http://www.temartgallery.com/Tanitim/>>.

Faydalanılan Diğer Kaynaklar:

Çakaloz, O. Zeki, *Eleştiriler*, 1. Baskı, İstanbul: Urart Sanat Galerisi Yayınları, 1982.

Özsezgin, Kaya, *Görsel Sanatçılar Ansiklopedisi*, 3. Baskı, İstanbul: Doruk Yayınları, 2010.

Özsezgin, Kaya, *Sanat Üzerine Yazılar*, 1. Baskı, İstanbul: Cumalı Sanat Galerisi Yayınları.

Üstünipek, Mehmet, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Çağdaş Türk Sanatında Sergiler 1850 – 1950*, İstanbul: Artes Yayınları, 2007.

EKLER

EK.1: Galeri Baraz Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.1 Galeri Baraz Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

	1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990	
GALERİ BARAZ	Kişisel Sergi	2	1	5	3	7	5	4	9	7	5	3
	Karma Sergi	3	5	9	4	5	3	3	4	4	3	1
	Tematik Sergi	H	E	E	E	H	H	H	H	H	H	H
	Resim	3	6	13	6	11	8	7	11	7	5	4
	Heykel	1*								1*		
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı			1						1		
	Diğer	2			1	1			2	3B	3	
	1900 Öncesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1900 - 1910	2	1	2	1	1	0	0	1	0	0	1
	1910 - 1920	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0
	1920 - 1930	0	0	1	0	0	2	1	0	0	0	1
	1930 - 1940	0	0	1	0	2	2	0	1	0	0	0
	1940 - 1950	0	0	0	1	2	0	1	0	3	0	0
	1950 Sonrası	0	0	1	0	0	1	0	2	2	3	1
Yabancı Sanatçı	H	H	H	H	E	H	H	E	E	E	H	

EK.2: Galeri Lebriz Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.2 Galeri Lebriz Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
GALERİ LEBRİZ	Kişisel Sergi	0	5	3	8	7	6	10	12	8	5	3
	Karma Sergi	2	2	7	1	1	2	1	1	4	2	1
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H	H	E	H
	Resim	1	6	7	9	7	7	9	11	9	7	3
	Heykel	1*								1*		
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı		1*	1*								
	Diğer	1	1	3		1	1	2	2	3B		1
	1900 Öncesi	0	0	0	1	3	1	2	1	0	1	0
	1900 - 1910	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
	1910 - 1920	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
	1920 - 1930	0	1	0	1	0	0	1	2	1	1	0
	1930 - 1940	0	2	0	1	1	2	2	1	2	0	0
	1940 - 1950	0	0	2	2	1	0	3	1	2	3	2
1950 Sonrası	0	0	0	1	0	1	0	3	2	0	0	
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H**	H	H	H	H	

EK.3: Galeri Nev Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.3 Galeri Nev Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
GALERİ NEV	Kişisel Sergi	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8	5
	Karma Sergi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H	H	E	H
	Resim									6	6	4
	Heykel											
	Çağdaş Sanat											2B
	Özgün Baskı									2	2	
	Diğer										2	
	1900 Öncesi	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	1900 - 1910	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1910 - 1920	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	1920 - 1930	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
	1930 - 1940	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	1
	1940 - 1950	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	1950 Sonrası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H	H	E	H	

EK.4: Maça Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.4 Maça Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
MAÇA SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	5	5	5	5	6	3	7	4	5	5	1
	Karma Sergi	1	1	1	1	3	3	0	5	1	1	1
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
	Resim	3	5	5	3	5	2	3	3	1	3	1
	Heykel		1		1		3			2	1	
	Çağdaş Sanat							1	1	1	1	
	Özgün Baskı	1			1*		1					
	Diğer	2		1	2	4	1	3	5	2B	1	1B
	1900 Öncesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1900 - 1910	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	1910 - 1920	1	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0
	1920 - 1930	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1
	1930 - 1940	3	2	2	2	2	1	2	2	1	3	0
	1940 - 1950	1	1	1	2	0	2	3	0	3	1	0
	1950 Sonrası	0	0	1	0	1	1	0	2	0	0	0
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	

EK.5: Mine Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.5 Mine Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990	
MİNE SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	0	0	0	0	0	0	0	2	4	5	1	
	Karma Sergi	0	0	0	0	0	0	0	2	3	2	2	
	Tematik Sergi								H	H	H	H	
	Resim								3	5	6	2	
	Heykel										1*		
	Çağdaş Sanat												
	Özgün Baskı								1				
	Diğer									1	1	1	1
	1900 Öncesi								0	0	0	0	0
	1900 - 1910								1	1	1	0	0
	1910 - 1920								1	0	0	0	0
	1920 - 1930								0	1	0	0	0
	1930 - 1940								0	0	0	0	0
	1940 - 1950								0	2	1	1	1
	1950 Sonrası								0	0	3	0	0
	Yabancı									H	H	H	H

EK.6: Tem Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.6 Tem Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
TEM SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	0	0	0	0	0	0	2	6	8	9	2
	Karma Sergi	0	0	0	0	0	0	3	5	4	3	2
	Tematik Sergi							H	E	H	H	H
	Resim							5	10	8	9	2
	Heykel											
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı								1	1	1	1
	Diğer									3	2	1
	1900 Öncesi							0	0	0	0	0
	1900 - 1910							1	2	1	2	0
	1910 - 1920							0	2	1	2	0
	1920 - 1930							0	0	0	0	0
	1930 - 1940							0	1	1	2	1
	1940 - 1950							1	0	2	3	0
	1950 Sonrası							0	1	3	0	1
Yabancı							H	H	H	H	H	

EK.7: Teşvikiye Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.7 Teşvikiye Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

	1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990	
TEŞVİKİYE SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi					0	3	3	8	6	1	
	Karma Sergi					3	4	4	0	2	1	
	Tematik Sergi					E	E	H	H	H	E	
	Resim					2	7	4	7	7	1	
	Heykel								1			
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı											
	Diğer					1		3		1	1	
	1900 Öncesi						0	1	0	0	0	0
	1900 - 1910						0	0	0	0	0	0
	1910 - 1920						0	0	0	0	0	0
	1920 - 1930						0	0	0	0	0	0
	1930 - 1940						0	1	0	0	0	0
	1940 - 1950						0	0	1	1	1	0
	1950 Sonrası						0	1	2	6	5	0
Yabancı						H	H	H	H**	H	E	

EK.8: Tıglat Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

Tablo A.8 Tıglat Sanat Galerisi Dönemsel Sergi Bilgileri Tablosu

		1979 - 1980	1980 - 1981	1981 - 1982	1982 - 1983	1983 - 1984	1984 - 1985	1985 - 1986	1986 - 1987	1987 - 1988	1988 - 1989	1989 - 1990
TIĞLAT SANAT GALERİSİ	Kişisel Sergi	5	5	6	6	5	8	3	1			
	Karma Sergi	0	2	1	2	1	0	4	2			
	Tematik Sergi	H	H	H	H	H	H	H	H			
	Resim	5	5	7	8	6	8	7	3			
	Heykel											
	Çağdaş Sanat											
	Özgün Baskı											
	Diğer		2									
	1900 Öncesi	1	0	0	0	0	0	0	0			
	1900 - 1910	0	0	0	0	0	1	0	0			
	1910 - 1920	0	0	1	1	1	1	1	0			
	1920 - 1930	1	2	3	3	3	2	0	0			
	1930 - 1940	2	2	2	1	1	1	0	0			
	1940 - 1950	1	0	0	1	0	2	1	0			
	1950 Sonrası	0	1	0	0	0	1	1	1			
Yabancı	H	H	H	H	H	H	H	H				

EK.9: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Tematik Sergiler

Tablo A.9 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Tematik Sergiler

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Baraz	1980 - 1981	Türk Resminde Natürmort	14 Kasım - 14 Aralık 1980
Galeri Baraz	1980 - 1981	III. Vizonshow - Türk Resminde Çıplak	5 Mart - 8 Mart 1981
Galeri Baraz	1980 - 1981	Türk Resminde Peysaj	1 Nisan - 30 Nisan 1981
Galeri Baraz	1981 - 1982	Türk Resminde Çıplak	6 Kasım - 16 Aralık 1981
Galeri Baraz	1982 - 1983	Türk Resminde Figür ve Portre	5 Kasım - 27 Kasım 1982
Teşvikiye Sanat Galerisi	1984 - 1985	Resimde Gemiler	26 Mart - 26 Nisan 1985
Teşvikiye Sanat Galerisi	1985 - 1986	Resimde Kadın	1 Ekim - 31 Ekim 1985
Teşvikiye Sanat Galerisi	1985 - 1986	Resimde Kış	10 Şubat - 10 Mart 1986
Teşvikiye Sanat Galerisi	1985 - 1986	Resimlerde Eski İstanbul	28 Nisan - 28 Mayıs 1986
Tem Sanat Galerisi	1986 - 1987	Peysaj	6 Haziran - 30 Haziran 1987
Galeri Nev	1988 - 1989	İstanbul Gravürleri	17 Ekim - 2 Kasım 1988
Galeri Lebriz	1988 - 1989	Türk Resminde Natürmort	12 Aralık 1988 - 7 Ocak 1989
Teşvikiye Sanat Galerisi	1989 - 1990	19. Yüzyıl Mekke ve Medine Resimleri	22 Aralık 1989 - 20 Ocak 1990

EK.10: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Grup, Atölye, Belirli

Dönem ve Akım Sergileri

Tablo A.10 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Grup, Atölye, Belirli Dönem ve Akım Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Baraz	1979 - 1980	II. Vizyonshow - Türk Primitifleri	12 Mart - 16 Mart 1980
Galeri Baraz	1981 - 1982	IV. Vizyonshow - Türk Resminde 4 Soyut Ressam	15 Ekim - 18 Ekim 1981
Galeri Baraz	1981 - 1982	V. Vizyonshow - Klasik ve Empresyonist Dönemden 10 Türk Ressamı	4 Mart - 7 Mart 1982
Galeri Baraz	1983 - 1984	1950'den Günümüze Türk Resim Sanatından Bir Kesit	10 Nisan - 30 Nisan 1984
Galeri Baraz	1986 - 1987	Türk Resminde Modernleşme Süreci	15 Nisan - 15 Mayıs 1987
Galeri Baraz	1988 - 1989	Genç Ressamlar Kuşağı 1	16 Haziran - ? Haziran 1989
Galeri Lebriz	1981 - 1982	Devrim Erbil Atölyesi Sanatçıları	5 Kasım - 21 Kasım 1981
Galeri Lebriz	1985 - 1986	C Grubu	15 Ekim - 28 Ekim 1985
Galeri Lebriz	1987 - 1988	Orta Kuşak Ressamlar Karma Resim Sergisi	16 Şubat - 5 Mart 1988
Galeri Lebriz	1988 - 1989	10. Ölüm Yıldönümü Nedeniyle Ayetullah Sümer ve Grubu	15 Mart - 15 Nisan 1989
Maçka Sanat Galerisi	1983 - 1984	13 Ressam 3 Eğilimi Sürüyor	15 Mayıs - 9 Haziran 1984
Maçka Sanat Galerisi	1984 - 1985	Baskı Sanatında Genç Yaratıcılar	? Nisan - 4 Mayıs 1985
Maçka Sanat Galerisi	1986 - 1987	10. Yıl Sergileri 1 (Dışavurumcu)	18 Kasım - 22 Kasım 1986
Maçka Sanat Galerisi	1986 - 1987	10. Yıl Sergileri 2 (Soyut)	25 Kasım - 29 Kasım - 1986
Maçka Sanat Galerisi	1986 - 1987	10. Yıl Sergileri 3 (Yeni Dışavurumcu)	2 Aralık - 6 Aralık 1986
Maçka Sanat Galerisi	1986 - 1987	10. Yıl Sergileri 4	9 Aralık - 13 Aralık 1986
Maçka Sanat Galerisi	1986 - 1987	Türk Alman Kültür Enstitüsü 30. Yıl sergisi	17 Aralık 1986 - 10 Ocak 1987
Mine Sanat Galerisi	1987 - 1988	Çağdaş Sanat	11 Ekim - 14 Kasım 1987
Mine Sanat Galerisi	1987 - 1988	Müstakiller ve D Grubu'na Saygı	11 Ocak - 18 Şubat 1988
Mine Sanat Galerisi	1989 - 1990	Çağdaş Sanat 3 Yaz Sergisi	12 Haziran - 15 Eylül 1989
Mine Sanat Galerisi	1989 - 1990	Çağdaş Uzamda Dört Genç	13 Kasım - 15 Aralık 1989
Tem Sanat Galerisi	1985 - 1986	Paris'teki Türk Sanatçıları Resim Sergisi	18 Ocak - 26 Ocak 1986
Tem Sanat Galerisi	1987 - 1988	1930 Kuşağı Günümüzde	23 Ocak - 13 Şubat 1988

EK.11: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Yarışma Sergileri

Tablo A.11 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Yarışma Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Baraz	1983 - 1984	5. Altın Palet Resim Yarışması	18 Nisan - 30 Mayıs 1980
Tiglat Sanat Galerisi	1985 - 1986	1. Tiglat Yarışması Sergisi	7 Ekim - 14 Ekim 1985

EK.12: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Heykel Sergileri

Tablo A.12 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Heykel Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Baraz	1979 - 1980	Zühtü Müridoğlu	11 Nisan - 3 Mayıs 1980
Galeri Baraz	1987 - 1988	(Hilmar?) Gottesthal	15 Ekim - 30 Ekim 1987
Galeri Lebriz	1979 - 1980	Karma Sergi	18 Nisan - 30 Mayıs 1980
Galeri Lebriz	1987 - 1988	Haluk Tezonar	1 Nisan - 18 Nisan 1988
Maçka Sanat Galerisi	1980 - 1981	Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümü Karma Sergisi	3 Şubat - 28 Şubat 1981
Maçka Sanat Galerisi	1982 - 1983	Seyhun Topuz	25 Ocak - 19 Şubat 1983
Maçka Sanat Galerisi	1984 - 1985	Karma Heykel Sergisi	20 Kasım - 22 Aralık 1984
Maçka Sanat Galerisi	1984 - 1985	Koray Arış	22 Ocak - 23 Şubat 1985
Maçka Sanat Galerisi	1984 - 1985	Seyhun Topuz	? Mart - ? Nisan 1985
Maçka Sanat Galerisi	1987 - 1988	Seyhun Topuz	1 Aralık - 26 Aralık 1987
Maçka Sanat Galerisi	1987 - 1988	Koray Arış	5 Ocak - 30 Ocak 1988
Maçka Sanat Galerisi	1988 - 1989	Candeğer Fürtun	22 Kasım - 31 Aralık 1988
Teşvikiye Sanat Galerisi	1987 - 1988	Metin Ekiz	13 Mayıs - 30 Mayıs 1988

EK.13: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Seramik Sergileri

Tablo A.13 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Seramik Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Lebriz	1979 - 1980	Karma Sergi	18 Nisan - 30 Mayıs 1980
Maçka Sanat Galerisi	1979 - 1980	Candeğer Fürtun	22 Nisan - 17 Mayıs 1980
Maçka Sanat Galerisi	1981 - 1982	Melike Abasıyanık Kurtiç	? Nisan - Nisan/Mayıs 1982
Maçka Sanat Galerisi	1985 - 1986	Füreyya Koral	17 Aralık 1985 - 18 Ocak 1986
Teşvikiye Sanat Galerisi	1988 - 1989	Dalya Anter	21 Nisan - 5 Mayıs 1989

EK.14: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Fotoğraf Sergileri

Tablo A.14 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Fotoğraf Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Lebriz	1985 - 1986	İzlenimler / İsmail Cem	14 Mart - 29 Mart 1986
Maçka Sanat Galerisi	1982 - 1983	Nusret Nurdan Eren	28 Aralık 1982 - 25 Ocak 1983
Maçka Sanat Galerisi	1984 - 1985	Nusret Nurdan Eren	25 Aralık 1984 - 19 Ocak 1985

EK.15: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Özgün Baskı Sergileri*Tablo A.15 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Özgün Baskı Sergileri*

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Baraz	1981 - 1982	Turgut Zaim	5 Mart - 18 Mart 1982
Galeri Baraz	1987 - 1988	Zeki Fındıkoğlu	18 Aralık - 16 Ocak 1988
Galeri Lebriz	1980 - 1981	Karma Sergi	15 Haziran - 30 Eylül 1981
Galeri Lebriz	1981 - 1982	Fevzi Karakoç	3 Ocak - 30 Ocak 1982
Galeri Nev	1987 - 1988	Erol Akyavaş	11 Aralık 1987 - 4 Ocak 1988
Galeri Nev	1987 - 1988	Ergin İnan	6 Mayıs - 31 Mayıs 1988
Galeri Nev	1988 - 1989	Adolf Born	13 Ocak - 1 Şubat 1989
Galeri Nev	1988 - 1989	Roman Cieslewicz	18 Mayıs - 5 Haziran 1989
Maçka Sanat Galerisi	1979 - 1980	Karma Lito Sergisi	15 Ocak - 9 Şubat 1980
Maçka Sanat Galerisi	1982 - 1983	Resim ve Özgün Baskı	3 Mart - 2 Nisan 1983
Maçka Sanat Galerisi	1984 - 1985	Baskı Sanatında Genç Yaratıcılar	? Nisan - 4 Mayıs 1985
Mine Sanat Galerisi	1986 - 1987	Karma Özgün Baskı	21 Mart - 10 Nisan 1987
Tem Sanat Galerisi	1986 - 1987	Bizden ve Onlardan 1	8 Eylül - 10 Ekim 1986
Tem Sanat Galerisi	1987 - 1988	Bizden ve Onlardan 2	7 Eylül - 7 Ekim 1987
Tem Sanat Galerisi	1988 - 1989	Bizden ve Onlardan 3	12 Eylül - 12 Ekim 1988
Tem Sanat Galerisi	1989 - 1990	Bizden ve Onlardan 4	24 Eylül - 31 Ekim 1989

EK.16: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Performans ve Enstalasyon Sergileri

Tablo A.16 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Performans ve Enstalasyon Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Nev	1989 - 1990	Mehmet Gülerüz - Performans	26 Eylül - 26 Eylül 1989
Galeri Nev	1989 - 1990	Bilge Friedlaender - Enstalasyon	6 Ekim - 31 Ekim 1989
Maçka Sanat Galerisi	1985 - 1986	Çaylak Sokak - Sarkis	25 Şubat - 15 Mart 1986
Maçka Sanat Galerisi	1986 - 1987	Installation - Serhat Kiraz	10 Şubat - 7 Mart 1987
Maçka Sanat Galerisi	1987 - 1988	Installation II - Ergül Özkutan	8 Mart - 2 Nisan 1988
Maçka Sanat Galerisi	1988 - 1989	Burası ve Orası - Ayşe Erkmen - Enstalasyon	14 Mart - 15 Nisan 1989

EK.17: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Grafik Sergileri

Tablo A.17 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Grafik Sergileri

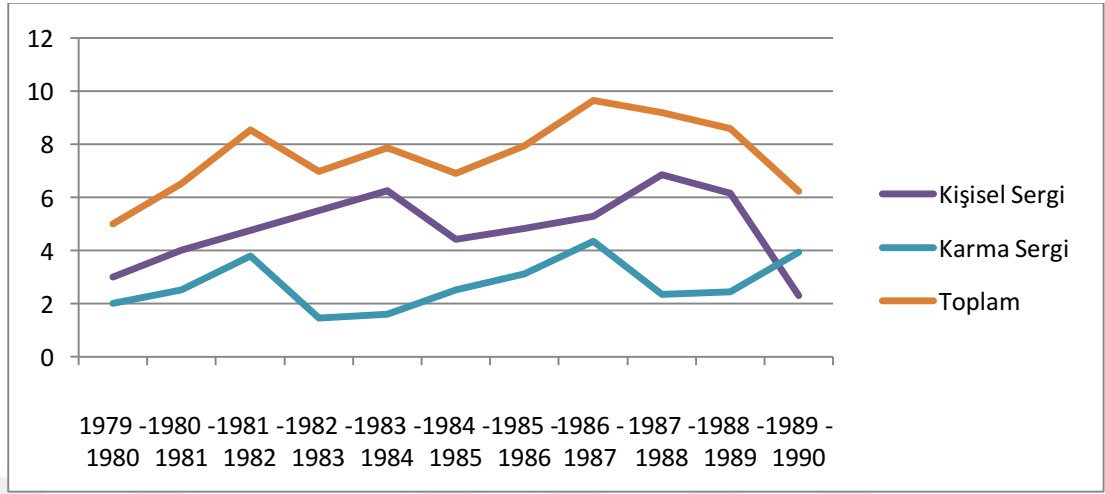
Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Maçka Sanat Galerisi	1979 - 1980	Mengü Ertel	21 Mayıs - ? Haziran 1980
Maçka Sanat Galerisi	1987 - 1988	Oyuncular - Mengü Ertel	? Nisan - ? Mayıs 1988

EK.18: 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Hat Sergileri

Tablo A.18 1980'li Yıllarda Seçilen Galerilerde Düzenlenen Hat Sergileri

Galerinin Adı	Dönem	Serginin Adı	Gerçekleştiği Tarih
Galeri Lebriz	1984 - 1985	Emin Barın	15 Şubat - 11 Mart 1985
Galeri Lebriz	1986 - 1987	Savaş Çevik	19 Mart - 7 Nisan 1987

EK.19: Galerilere Göre Dönemsel Açidan Ortalama Sergi Grafiği

Şekil B.1 Galerilere Göre Dönemsel Açidan Ortalama Sergi Grafiği